

ప్రజాశక్తి

సైద్ధాంతిక బులెటిన్

CLAIMED / RECEIVED
OFFICE, HYDERABAD

12-10-03
HYDERABAD

కాషాయీకరణకనర్హం కానిదేది
అమలకాలో మానవహక్కుల బండారం

చైనా లక్షణాలతో సోషలిజం నిర్మిద్దాం

ప్రతన్యజ్ఞాల రగిలించిన మే 4 ఉద్యమం

ప్రపంచ పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థలో నూతన పరిణామాలు

బ్రెజిల్లో భూసంస్కరణలపై నీళ్లు

ప్రమాదకరమైన దశకం

ఇదేనా ప్రజాపంథా విధానం

బ్రహ్మాండమైన అబద్ధాల భాగవతం

జనవరి 2003

వెల. రు.5/-

ఎవరేమన్నారు?

‘మా దేశ ఆర్థిక వ్యవహారాలను ఎవరూ నిర్దేశించలేదు. మా సొంత ఎజెండాతో మేము ముందుకు సాగుతాము’

- బ్రెజిల్ నూతన అధ్యక్షుడు లూలా
‘లేని దానిని వున్నట్లు రుజువు చేయడం ఎవరి తరమూ కాదు.’

- ఇరాక్ ఆయుధ కార్యక్రమం గురించి అమెరికా, బ్రిటన్ గగ్గోలు పెట్టడంపై సద్దాం హుస్సేన్ కుమారుడు ఉదయ్ వ్యాఖ్య
‘నేను దక్షిణాఫ్రికా జాతీయురాలిని. బయటి వ్యక్తిగా వేరే దేశ రాజకీయాలలో తలదూర్చడం హాస్యాస్పదంగా వుంటుంది’

- మహాత్మా గాంధీ మనుమరాలు, దక్షిణాఫ్రికా పార్లమెంటేరియన్ ఇళా గాంధీ
‘భారత దేశం పాకిస్తాన్తో క్రికెట్ ఆడాలి. క్రీడలను రాజకీయాలను వేరుగా చూడాలన్నదే నా అభిప్రాయం’

- పాకిస్తాన్ అధ్యక్షుడు పర్వేజ్ ముషర్రఫ్
‘వారు కాశ్మీర్లో తీవ్రవాద కార్యకలాపాలకు మద్దతు ఇస్తున్నప్పుడు మనం పాకిస్తాన్కు క్రికెట్ జట్టును ఎలా పంపించగలం’

- కేంద్ర క్రీడల శాఖ మంత్రి విక్రమ్ వర్మ
‘లోకీక పార్టీలు ఐక్య ఫ్రంట్గా ఏర్పడాలన్న వామపక్షాల సూచనను పెడ చెవిని పెట్టడం వల్లే గుజరాత్లో భారీ మూల్యం చెల్లించుకోవాల్సి వచ్చింది. ఇప్పటికైనా గుణపాఠం నేర్చుకోకపోతే మతతత్వ శక్తులు వాటి విషపు కోరలను విస్తరించే ప్రమాదముంది.’

- సిపిఐ ఎం ప్రధాన కార్యదర్శి హరికిషన్ సింగ్ సూర్యుత్
‘సంఘపరివార్ తన ‘అఖారా’ లోనే పోరాటం సాగిస్తుంది. మనం మాత్రం నమస్కరణలను ఎంచుకోవాల్సి వుంది. మతతత్వవాదులకు వ్యతిరేకంగా జరిగే పోరులో ప్రజలను సంఘటిత పరిచే కీలక అంశం ‘ఆకలిపై పోరు- అదే భవిష్యత్ పోరాటం’

- మాజీ ప్రధాని వి పి సింగ్
‘హిందూయిజం ఆధిపత్యం గురించి ప్రబోధించిన ఆరెస్సెస్ గురువు గోల్వల్కర్ శిష్యులను సామాజిక, రాజకీయ జీవన

ప్రవంతిలోకి అనుమతిస్తే భారతదేశమే పెద్ద ప్రమాదంలో పడుతుంది’

- ఫ్రంట్ లైన్ ఎడిటర్ ఎన్ రామ్
‘మతోన్మాదం ఆధిపత్యం వహిస్తున్న ప్రస్తుత దశలో సమర్థవంతమైన రాజకీయ ప్రత్యామ్నాయం రూపొందించడం భారత రాజకీయ రంగంలో సాగరమధనం జరగాల్సిన అవసరముంది’

- సిపిఎం పొలిట్ బ్యూరో సభ్యులు సీతారాం ఏచూరి
‘ప్రభుత్వ రంగ సంస్థలను ప్రజా ధనంతో నెలకొల్పారు. అవి ఏ రాజకీయ పార్టీ సొంత ఆస్తి కావు’

- కాంగ్రెస్ అధ్యక్షురాలు సోనియా గాంధీ.
‘బిజెపి గనుక హిందుత్వ ఎజెండాను లోక్సభ ఎన్నికలకు చేపడితే దాంతో మేము సంబంధాలను తెంచుకుంటాము. .. ఈ విషయం ఎన్నీయేను ప్రారంభించినప్పుడే స్పష్టంగా చెప్పడం జరిగింది’

- డిఎంకె అధ్యక్షుడు ఎం కరుణానిధి
‘గోద్రా సంఘటన జరిగిన తరువాత దానిని ముస్లింలు ఎందుకు ఖండించలేదు? ఇప్పటికైనా ఆ రోజు జరిగింది తప్పు అని, మనమంతా కలిసి వుందామని ఎవరైనా అంటున్నారా?’

- ప్రధాని ఎబి వాజ్ పేయి.
‘గోద్రా ఘటనను ఆనాడే ముస్లిం నమాజంతో నహా యావద్దేశమూ ఖండించింది. ప్రధాని వ్యాఖ్యలు నిరాధారం’

- టైమ్స్ ఆఫ్ ఇండియా.
‘కేవలం పెట్టుబడుల ఉపసంహరణకే కాకుండా పెట్టుబడులు పెట్టడానికి కూడా మనకు ఓ మంత్రి కావాలి’

- మాజీ ఆర్థిక మంత్రి పి చిదంబరం
‘నేను పెట్టుబడుల ఉపసంహరణకు వ్యతిరేకిని కాను. కానీ నాల్గో అమ్మకం తీరును మాత్రం నిరసిస్తున్నాను’

- కేంద్ర బొగ్గుగనుల శాఖ మంత్రి ఉమా భారతి
‘తన ఎన్నికల ప్రయోజనాల కోసం సంఘ పరివారే గోద్రా మారణ హోమాన్ని సృష్టించి వున్నా ఆశ్చర్యపోనక్కరలేదు’

- గుజరాత్ పిసిసి అధ్యక్షుడు శంకర్ సింహ్ వఘేలా
‘విశ్వ హిందూ పరిషత్ నాయకుడు ప్రవీణ్ తొగాడియా కనుక బీహార్లో అడుగుపెడితే, లోకీకవాదానికి కట్టుబడిన బీహార్ ప్రజలు ఆయనకు ఇక జన్మలో మరచిపోలేని గుణపాఠం నేర్పడం భాయం’

- ఆర్జెడి నేత లూలా ప్రసాద్ యాదవ్
‘నదూల అనునంధానం గురించి ఇంతకుముందే అత్యున్నత స్థాయి జాతీయ కమిషన్ (సమగ్ర జలవనరుల అభివృద్ధికి సంబంధించినది) చాలా జాగ్రత్తగా అధ్యయనం చేసి ఇది ఉపయోగకరమైనది కాదని తేల్చింది. జల వనరుల విషయంలో ఇరుగు పొరుగు రాష్ట్రాలనే నచ్చ చెప్పలేని మనం నందూర ప్రాంతాల నదూల అనునంధానం గురించి కలలు కంటున్నాము.’

- జాతీయ జలవనరుల శాఖ మాజీ కార్యదర్శి రామస్వామి ఆర్ అయ్యర్
‘తెహల్కా కుంభకోణంలో నిజాలను వెలికితీయాలన్న ఆసక్తి ఈ ప్రభుత్వానికి లేదు’

- తెహల్కా ఎడిటర్ తరుణ్ తేజ్ పాల్
‘దశాబ్దంపైగా దేశంలో అమలు జరుగుతున్న సరళీకరణ, ప్రైవేటీకరణ విధానాలకు సుప్రీంకోర్టు న్యాయతీర్ధం పోసింది. ప్రభుత్వ రంగాన్ని కుదించి ప్రైవేటీకరణకు పెద్ద పీట వేయడం, సబ్సిడీలు, క్రాస్ సబ్సిడీలను తొలగించడం, ప్రభుత్వం అన్ని రంగాల నుంచి ఉపసంహరించుకోవడం వంటి ఆలోచనలన్నింటినీ సహజ న్యాయంగా సుప్రీం కోర్టు భావించినట్లుంది.’

- ప్రైవేట్ విద్యా సంస్థలపై సుప్రీం కోర్టు ఇచ్చిన తీర్పుపై సిపిఎం రాష్ట్ర కార్యదర్శి బి వి రాఘవులు.

‘కుటుంబ నభ్యులు రాజకీయాల్లో కొనసాగకూడదనుకుంటే ముఖ్యమంత్రి ఇటీవల కాలంలో ఎన్టీఆర్ కుటుంబంతో ఎందుకు అనుబంధం పెంచుకుంటున్నట్లు’

- చంద్రబాబు సోదరుడు, చంద్రగిరి మాజీ ఎమ్మెల్యే నారా రామ్మూర్తి నాయుడు
‘తెలంగాణాలో పెండింగ్ ప్రాజెక్టులను విస్తరించి, పులి చింతల ప్రాజెక్టును నిర్మిస్తే అందులో నీటికి బదులు నెత్తురు పారుతుంది’

- తెలంగాణా రాష్ట్ర సమితి అధ్యక్షుడు కె. చంద్రశేఖర రావు

లోపలిపేజీలో...

సంపాదకీయం...

సాంస్కృతిక జాతీయవాదం

1. ప్రపంచ పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థలో నూతన పరిణామాలు ...4
2. మరణ దండనలు -పోలీసు దురాగతాలు ...7
3. బ్రహ్మాండమైన అబద్ధాల భాగవతం ...8
4. చైనా లక్షణాలతో సోషలిజం నిర్మిద్దాం ...11
5. చైతన్యజ్వాల రగిలించిన మే 4 ఉద్యమం ...14
6. ఇదేనా ప్రజాపంథా విధానం ...16
7. కాషాయీకరణకనర్పం కానిదేది ...19
8. బైజల్లో భూసంస్కరణలపై నీళ్లు ...23
9. ప్రమాదకరమైన దశకం ...25

ప్రజాశక్తి సాహితీసంస్థ తరపున ప్రచురణకర్త, ముద్రాపకుడు వి.కృష్ణయ్య, సంపాదకులు: వి. శ్రీనివాసరావు
ముద్రణ : ప్రజాశక్తి డైలీ ప్రింటింగ్ ప్రెస్, 1-1-60/2, ఆర్టీసీ క్రాస్ రోడ్స్, హైదరాబాద్ -20
ఫోన్ : ఎడిటోరియల్ 27665420, 27663761 మేనేజర్: 27673787
ఫ్యాక్స్ : 27639921
Email: Prajasakti@hotmail.com
P R A J A S A K T I,
Hyderabad, RNI, Regd.
No. 52973/94
visit PRAJASAKTI at:
www.prajasakti.com

గుజరాత్ విజయంతో విర్రవీగుతున్న బిజేపీ సాంస్కృతిక జాతీయవాదం పేరుతో సరికొత్త నినాదాన్ని చేపట్టింది. సంఘపరివారం అనుసరిస్తున్న మతోన్మాద అజెండాకు ఇది సరికొత్త ముసుగు. జాతీయత, సంస్కృతి అనే అందమైన పదాల మాటున విషం వెదజల్లే కపట మంత్రాంగం. గుజరాత్ ప్రయోగాన్ని దేశమంతా విస్తరింపచేయాలన్న వారి ఎత్తుగడకు ఇది ఆచరణ రూపం. మతాన్ని, జాతిని కలగాపులగం చేసి ప్రజల మనోభావాలను రాజకీయంగా సొమ్ము చేసుకోవాలన్న దుష్ట తలంపుతో ఈ నినాదం చేపట్టారు. జాతీయతకు 'మోడీ ఫిరేషన్' దీని అసలు లక్ష్యం. బిజేపీ సాంస్కృతిక జాతీయవాదం నాలుగు స్తంభాలపై నిలబడి వుంది.

1) మతోన్మాదం- రాజకీయాలను మతంతో ముడివేయడం. అందుకు సాధనంగా అయోధ్య సమస్యను రావణ కాష్టంలా ఆరిపోకుండా ప్రతిఎన్నికలలోనూ ఉపయోగపడేట్లు చూసుకోవడం. ప్రతి రాష్ట్రంలోనూ, వీలైతే ప్రతిప్రాంతంలోనూ ఒక అయోధ్యను సృష్టించడం. మత విశ్వాసాలను ఆసరా చేసుకొని ఇతర మతాలకు వ్యతిరేకంగా రెచ్చగొట్టడం. దీనికి ఇంధనంగా మైనారిటీ మతోన్మాదం ఉపయోగపడుతోంది. అందులోని ఉగ్రవాదశక్తులు చేసే అరాచకాలు బిజేపీ మతోన్మాదం పెచ్చరిల్లడానికి బాగా దోహదపడుతోంది. మన రాష్ట్రంలోని హిందూపురం ఘటనే అందుకు తాజా ఉదాహరణ. ఖడ్గం సినిమాను మైనారిటీల మనోభావాలను దెబ్బకొట్టే విధంగా తీసారు. అది ఉద్రిక్తతలకు కారణమైంది. హైదరాబాద్ లో పోలీసులు ముందు జాగ్రత్తగా అలాంటి ఘటనలను కత్తిరించారు. వారిపై బిజేపీ మండిపడింది. హిందూపురంలో ఉన్న మైనారిటీ అరాచకశక్తులు సినిమా హాలుపై దాడిచేసి భీభత్సం సృష్టించాయి. ఇలాంటి అవకాశం కోసమే ఎదురు చూస్తున్న బిజేపీ దానికి ప్రతీకారం పేరుతో బరిలోకి దిగింది. సమస్యను రాజకీయం చేసింది. రెండు వర్గాలను అదుపు చేయడానికి ప్రయత్నించిన పోలీసులపైనా, జిల్లా అధికారులపైనా కత్తికట్టింది. బ్లాక్ మెయిలింగు చేస్తున్నది. దీన్ని గోధ్రాలాగా చిత్రించి హిందువుల మనోభావాలను సొమ్ముచేసుకోవాలని చూస్తున్నది. లౌకిక శక్తులు అప్రమత్తంగా లేకపోతే గుజరాత్ ప్రయోగం మనరాష్ట్రంలోనూ పునరావృతం అయ్యే అవకాశం ఉంది.

2) కుహానా జాతీయత- స్వాతంత్ర్యోద్యమంలో రూపుదిద్దుకున్న జాతీయ మనోభావాలను తప్పుదారిలో రెచ్చగొట్టి ఉద్రిక్తతలు సృష్టించడం. "దేశమంటే మట్టికాదోయ్ - దేశమంటే మనుషులోయ్" అని గురజాడ ఇలాంటి శక్తులను దృష్టిలో పెట్టుకునే అన్నారు. దేశంలో ఉన్న వివిధ జాతులను గుర్తించకుండా దేశమంతా ఒకే జాతిగానూ అది హిందూ జాతిగానూ ప్రచారం సాగిస్తున్నారు. దేశవ్యాపితంగా హిందువులందరికీ ఒకే రకమైన దేవాలయం, ప్రార్థనాగ్రంథం, ఒకే దేవుడు ఉండాలని అంటారు. హిందూమతంలోని వైవిధ్యాన్ని దెబ్బకొట్టి ఏకీకృతం చేసి తమ ఆధిపత్యంలోకి తెచ్చుకోవాలన్నది వారి అసలు పథకం. మధ్యయుగాలలో యూరోపులో జరిగినట్లు మతయుద్ధాలను సృష్టించి దేశాన్ని మరోసారి విభజించేందుకు సన్నద్ధమవుతున్నారు. దేశాన్ని మధ్యయుగాలకు మళ్లించేందుకు పడుతున్న తపన తొగాడియా లాంటి విశ్వహిందూపరిషత్ నాయకులు బహిరంగపరుస్తూనే ఉన్నారు. అమెరికా తదితర దేశాల్లోని ఎన్ ఆర్ ఐలు కొంతమంది సంఘపరివార సంస్థలకు భారత అభివృద్ధి నిధి(ఐడిఆర్ఎఫ్) పేర పెద్ద ఎత్తున ధనసహాయం చేస్తూ మతోన్మాద కార్యకలాపాలను ప్రోత్సహిస్తున్నారు. ఆధారాలతో సహా 'స్టాప్ ఫండింగ్ డాట్ ఆర్గ్' అనే వెబ్ సైట్ ఒక నివేదిక ప్రకటించింది. . దేశం కోసం ప్రాణాలొడ్డిపోరాడిన అమరవీరులకు సైతం మతాన్ని అంటగట్టి పబ్బం గడుపుకోవాలని చూస్తున్నారు. హిందూ మతాన్ని తీవ్రంగా ద్వేషించి బౌద్ధంలోకి మారిన అంబేద్కర్ కు కూడా హిందూత్వను అంటగట్టగలిగారంటే వారెంత ఘనులో అర్థమవుతుంది. దేశభక్తిని కూడా ఒక రాజకీయ వ్యాపార సాధనంగా మార్చిన ఘనత బిజేపీకే దక్కుతుంది.

3) యుద్ధోన్మాదం- పాకిస్తాన్ కి వ్యతిరేకంగా నిరంతరం కవ్వంపులకు పాల్పడటం. యుద్ధం చేయకుండానే చేసినంత పనిచేసి ప్రజలను లోబరచుకోవడం. ఒక పథకం ప్రకారం అమెరికా రెండు దేశాలకు తంపులు పెట్టి సరిహద్దులను ఆరని అగ్నిగుండంగా మారుస్తున్నది. ఈక్రీడలో పాకిస్తాన్ అమెరికాకు పావుగా మారింది. భారతదేశంలో బిజేపీ పథకాలకు ముషార్ ఫ్ చక్కని తోడ్పాటునందిస్తున్నాడు. తాను మధ్యవర్తిగా మారి కోతి, పిల్లుల కథలో మాదిరి కాశ్మీర్ ను కొట్టేయాలని అమెరికా చూస్తున్నది. సంఘపరివార కార్యక్రమం అమెరికా పథకాలకు చక్కగా సరిపోతుంది. పాకిస్తాన్ కు పోటీగా 'మోడీస్తాన్'ను సృష్టించాలనుకుంటున్నది. కాశ్మీర్ ను మత ప్రాతిపదికపై మూడు ముక్కలు చేయాలన్నది వారి నినాదం. తాజాగా జరిగిన అసెంబ్లీ ఎన్నికలలో కాశ్మీర్ ప్రజలు ఈనినాదాన్ని నిర్ణయదంగా తిరస్కరించినప్పటికీ ఆర్ యన్ యస్ పల్లవి మార్చలేదు. గత పార్లమెంటు ఎన్నికలలో కార్గిల్ యుద్ధం నిర్వహించిన పాత్రను వారు మరచిపోలేదు.

4) ఉగ్రవాదం- ఉగ్రవాద బూచిని చూపెట్టి పౌరహక్కులను కాలరాయడం. తమను వ్యతిరేకించే వారిపై ఉగ్రవాద ముద్ర వేయడం. పోటా లాంటి నిరంకుశ చట్టాలను తీసుకురావడం మైనారిటీలందరినీ ఉగ్రవాదులుగా చిత్రీకరించడం. దానికి పోటీగా హిందూ ఉగ్రవాదాన్ని సృష్టించడం.

బిజేపీ రాజకీయ మనుగడకు ఇవే ప్రాణవాయువు. అపర దేశభక్తులుగా ఘోషపెట్టే ఆరెస్ యస్ అసలు స్వరూపం ఇది. దేశాన్ని విచ్ఛిన్నం చేయాలనుకునే సామ్రాజ్యవాదుల పన్నాగాలకు బిజేపీ ప్రభుత్వ నిర్వాకం చక్కగా సరిపోతున్నది. ఇలాంటి ప్రమాదకరమైన ప్రభుత్వాన్ని వదిలించుకోవడం మినహా దేశానికి మరో మార్గం లేదు.

వి. శ్రీనివాసరావు

ఎడిటర్

ప్రపంచ పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థలో నూతన పరిణామాలు

కార్తీక్ రాయ్

1. రెండవ ప్రపంచ యుద్ధం ముగింపు ఒక ముఖ్యమైన మూలములు. అప్పటికి ముందు ఏబైఏళ్ళ కాలం గురించి, పరిస్థితుల గురించి మార్క్సిజం-లెనినిజం అవగాహన స్పష్టంగా ధృవీకరించబడింది. రెండు ప్రపంచ యుద్ధాలు, మహాసంక్షోభం, ఫాసిజం ఆవిర్భావం, పరాజయం, అంతకు ముందెన్నడూ లేనంతగా వలస దేశాల ప్రజల దుస్థితి మొదలైన అంశాలు అది ముఖ్యమైనవి. అంతే కాదు, అటువంటి వాటిని మానవాళి అంతకు ముందెన్నడూ చూడలేదు. మానవాళి ముందు రెండే ప్రత్యామ్నాయాలున్నాయన్న అంశాన్ని ఈ పరిణామాలు స్పష్టం చేశాయి. పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థలో అంతా కట్టకట్టుకొని నాశనమవడం. లేదంటే మానవాళిని ముందుకు తీసుకువెళ్ళే ఏకైక మార్గం సోషలిజం వైపుకు సాగిపోవడం. కమ్యూనిస్టు ఇంటర్నేషనల్ కార్యక్రమం పేర్కొన్నట్లు పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థ సార్వత్రిక సంక్షోభంలో ప్రవేశించినదనడంలో ఎటువంటి సందేహంలేదు.

ద్వితీయ ప్రపంచ యుద్ధానంతరం పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థ విడూరమైన రీతిలో పునరుజ్జీవం పొందింది. చరిత్రలోనే ఎన్నడూ లేనంతగా పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థ 1951-73 మధ్యకాలంలో సుదీర్ఘ నిరంతరాయ అభివృద్ధిని చవిచూసింది. అనేక సంక్షేమ చర్యలను గైకొంది. వాటిని అప్పటి సోషలిస్టు దేశాలలో జరుగుతున్న దానితో పోల్చలేకపోవచ్చు. ఈ చర్యలలో చాలా పొరపాట్లున్నాయి. అయినా ఇవి పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థ దోపిడీ స్వభావాన్ని కప్పిపుచ్చడానికి ఉద్దేశించబడ్డాయి. ఈ సమయంలోనే పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థలో వలస పాలన అంతరించింది. దీనితో పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థ అంటే ప్రపంచ దేశాలను అణచివేసే వ్యవస్థ అనే వ్యతిరేక భావన కొంత మేరకు సన్నగిల్లింది. ఇదే సమయంలో వలస పాలన రాజకీయంగా అంతమయినప్పటికీ ఆర్థిక విషయాల్లో మాత్రం కొనసాగింది. తృతీయ ప్రపంచ దేశాల అభివృద్ధి పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థ పరిధిలో సాధ్యంకాదని, దీనికి పూర్తిగా నూతన వ్యవస్థ సోషలిజం అవశ్యకమన్న వైఖరిని కమ్యూనిస్టు ఇంటర్నేషనల్

ఆరవ కాంగ్రెస్ ప్రతిపాదించింది. ఈ వైఖరికి తృతీయ ప్రపంచ దేశాలలోని కమ్యూనిస్టు మేధావులే కాకుండా, కమ్యూనిస్టులు కానివారి నుండి సైతం మద్దతు లభించింది. కాని ఆ తర్వాత తొలుత తూర్పు ఆసియా దేశాలలో, అనంతరం ఆగ్నేయాసియా దేశాలలోనూ, జరిగిన వేగవంతమైన అభివృద్ధి ఈ వైఖరి సరైనదికాదని చెప్పింది. 'పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థ సార్వత్రిక సంక్షోభం' అన్న సిద్ధాంతం పెట్టుబడిదారీ

యుద్ధానంతరం పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థ పునర్వ్యవస్థీకరణ అప్పుడు అనుకున్నదానికన్నా ఇంకా చాలా ఎక్కువ ప్రభావం, ప్రాధాన్యత కలిగి ఉంది. ఈ పునర్వ్యవస్థీకరణలో రెండు ప్రధాన అంశాలున్నాయి. ఒకటి, ఆర్థిక వ్యవస్థలో డిమాండ్ను కొనసాగించడంలో ప్రభుత్వ జోక్యం, రెండవది, రాజకీయంగా వలసపాలన అంతం కావడం. యుద్ధానంతరం రెండు దశాబ్దాల కాలంలో కనిపించిన పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థ విజయానికి ఇవి ఎంత వరకు కారణం, ఇలా పైకి కనిపించే విజయం అసలు సాధ్యమేనా అన్న విషయాన్ని చర్చించవలసిన అవసరం ఉంది.

వాస్తవికతకు అనుగుణంగా లేదని అనిపించింది.

2. యుద్ధానంతరం పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థ పునర్వ్యవస్థీకరణ అప్పుడు అనుకున్నదానికన్నా ఇంకా చాలా ఎక్కువ ప్రభావం, ప్రాధాన్యత కలిగి ఉంది. ఈ పునర్వ్యవస్థీకరణలో రెండు ప్రధాన అంశాలున్నాయి. ఒకటి, ఆర్థిక వ్యవస్థలో డిమాండ్ను కొనసాగించడంలో ప్రభుత్వ జోక్యం, రెండవది, రాజకీయంగా వలసపాలన అంతం కావడం. యుద్ధానంతరం రెండు దశాబ్దాల కాలంలో కనిపించిన పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థ విజయానికి ఇవి ఎంత వరకు కారణం, ఇలా పైకి కనిపించే విజయం అసలు సాధ్యమేనా అన్న విషయాన్ని చర్చించవలసిన అవసరం ఉంది.

3. సాధారణంగా యుద్ధ సమయంలో

నరుకులు తగినంతగా అందుబాటులో లేకపోవడంవల్ల వాటి కోసం గిరాకీ పేరుకుపోయి ఉంటుంది. ఈ పేరుకుపోయిన గిరాకీ యుద్ధానంతర ఆర్థిక పెరుగుదలకు కారణమవుతుంది. యుద్ధానంతర ఆర్థికాభివృద్ధి వూపు ఆ విధంగానే ఆరంభమయింది. ఆ తర్వాత పెట్టుబడిదారీ ఆర్థిక వ్యవస్థలో గిరాకీని పెంచడానికి ప్రభుత్వాలు ఉద్దేశ పూర్వకంగా జోక్యం చేసుకోవడం ఈ అభివృద్ధి వూపుకొనసాగటానికి కారణమయింది. ఈ రకంగా ఆర్థిక కార్యకలాపాలకు మంచి గ్యారంటీ లభించడంతో పెట్టుబడిదారీ, సంపన్న దేశాలలో అనేక నూతన 'ఆవిష్కరణలు' ప్రవేశపెట్టబడ్డాయి. యుద్ధ కాలంలోను, మహా సంక్షోభం సమయంలోను మరుగున పడిన రకరకాల శాస్త్ర, సాంకేతిక పరిశోధనవల్ల ఇది సాధ్యమయింది. ఇంకో రకంగా చెప్పాలంటే, ప్రభుత్వ జోక్యంవల్ల ఆర్థిక కార్యకలాపాలు అధిక స్థాయిలో కొనసాగటం పెట్టుబడిదారులు పెద్ద మొత్తంలో పెట్టుబడులు సమీకరించడానికి దోహదపడింది. దీనివల్ల ఆ ఆర్థిక వ్యవస్థలో అంతకు ముందు ఇలాంటి సమయంలో పోల్చదగిన కాలంలో సాధించిన అభివృద్ధి కన్నా ఎక్కువ సాధించబడింది. అంతేకాకుండా ఈ కాలంలో శ్రమ ఉత్పాదకత కూడా బాగా పెరిగింది. పైగా ఆర్థిక కార్యకలాపాలు అధిక స్థాయిలో జరుగుతున్నాయంటే ఉపాధి కల్పన కూడా అధికంగా ఉన్నట్లే. ఫలితంగా అభివృద్ధి చెందిన దేశాలలో కార్మికుల బేరసారాల శక్తి కూడా పెరిగింది. అందువల్ల శ్రమ ఉత్పాదకతలో పెరుగుదలను కార్మికులు తమ నిజవేతనాల పెంపుకోసం ఉపయోగించుకున్నారు. ఈ విధంగా స్వల్ప నిరుద్యోగ రేట్లు, వేగంగా పెరిగిన జీవన ప్రమాణాలు సంపన్న దేశాలలోని కార్మిక వర్గం భౌతిక పరిస్థితులను గణనీయంగా మెరుగుపరిచాయి.

4. ద్రవ్యోల్బణ అవరోధం మరింత ముందుగా ఎదురయినట్లయితే ఈ క్రమం నిలిచిపోయేదే. రాజకీయంగా వలసలు అంతరించడంవల్ల, ఆ దేశాల నుండి సంపన్న దేశాల పారిశ్రామిక రంగానికి ప్రాథమిక ఉత్పత్తుల సరఫరా తగ్గిపోతుందని భావించబడింది. వలసపాలన నుండి విముక్తి అయిన దేశాలు తమ ఉత్పత్తిని విభిన్న దిశల్లో విస్తరింపచేసుకుంటాయని భావించబడింది. ఈ పరిస్థితిలో ప్రపంచ ఆర్థిక వ్యవస్థలో వాణిజ్యసరళి

ప్రాథమిక ఉత్పత్తులకు అనుకూలంగా మారుతుందని కూడా భావించారు. అయితే ఇది సంభవించలేదు. (అందువల్లనే ఆర్థికాభివృద్ధి పూర్తి అంత సుదీర్ఘ కాలం కొనసాగింది) తృతీయ ప్రపంచ దేశాలు అతివేగంగా పారిశ్రామికాభివృద్ధి సాధించాలన్న ఆరాటంవల్లనే ప్రాథమిక ఉత్పత్తులను అనుకూలంగా వాణిజ్యసరళి మారలేదు. పారిశ్రామికాభివృద్ధికి అవసరమైన ఉత్పత్తి సాధనాలను దిగుమతి చేసుకోవడం కోసం విలువైన విదేశీ మారకద్రవ్యాన్ని సంపాదించేందుకై తృతీయ ప్రపంచ దేశాలు తమ ప్రాథమిక ఉత్పత్తులకు పోటీపడి ఎగుమతి చేశాయి. వలసపాలన నుండి రాజకీయంగా విముక్తి అయినప్పటికీ తృతీయ ప్రపంచ దేశాలు ఇలా పోటీపడటం సామ్రాజ్యవాద దేశాలకు లాభించింది.

5. పెట్టుబడిదారీ పునర్వ్యవస్థీకరణలో యుద్ధం ఫలితంగా సామ్రాజ్యవాద ఆర్థిక వ్యవస్థ వర్గపాండికలో వచ్చిన మార్పు కనిపిస్తుంది. యుద్ధ సమయంలో కార్మికవర్గం అపారమైన త్యాగాలు చేసింది. పాత రోజులకు మళ్ళీ తిరిగి వెళ్ళడానికి కార్మికవర్గం సిద్ధంగా లేదు. ఫ్రాన్స్ లోను, ఇటలీలోను దాదాపుగా కమ్యూనిస్టు ప్రభుత్వాలు ఏర్పడటం, బ్రిటన్ లో యుద్ధకాలపు 'హీరో'గా కీర్తించబడిన విన్స్టన్ చర్చిల్ పరాజయం పాలయి లేబర్ పార్టీ అధికారంలోకి రావడం కార్మికవర్గపు దృఢనిశ్చయానికి అద్దం పట్టాయి. మరొక రకంగా చెప్పాలంటే ఫైనాన్స్ పెట్టుబడి వెనక్కి తగ్గుతున్నది. ఇతర సమయంలో అయితే దానికి ఎంత మాత్రం ఇష్టం ఉందనిరాజీలకు తలవంచింది. (డిమాండ్ ను నియంత్రించడంలో ప్రభుత్వ జోక్యం ఈ రాజీల్లో ఒకటి) సోషలిస్టు ప్రమాదం ఫలితంగా ఈ రాజీలు మరింత అవశ్యంగా మారాయి. పెట్టుబడిదారీ దేశాల్లో ప్రవేశపెట్టిన అనేక సంక్షేమ చర్యలే దీనికి ఉదాహరణ.

పరిస్థితి అనుకూలంగా మారిన తర్వాత ఫైనాన్స్ పెట్టుబడి తన అసలు స్వరూపాన్ని స్పష్టంగా బయటపెట్టుకోవడం ఆశ్చర్యం కలిగించదు. ఆ సమయానికి ఫైనాన్స్ పెట్టుబడి స్వభావంలో కూడా పెద్ద మార్పులే చోటు చేసుకున్నాయి. ఇప్పుడు మనం చూస్తున్నది. యుద్ధానంతర పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థ కొనసాగింపు కాదు. ఆ క్రమానికి పూర్తి విరుద్ధమైన పరిణామాలు చోటు చేసుకుంటున్నాయి. పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థ దోపిడీ స్వభావం ఏ మాత్రం పలచబడడంలేదు. మరింత తీవ్రమవుతున్నది. ప్రభుత్వజోక్యం ద్వారా సంక్షోభాన్ని అధిగమించే ప్రయత్నం జరగటం లేదు. ప్రస్తుత ఫైనాన్స్ పెట్టుబడి ఆధిపత్యంలో పాతవద్దతుల్లో ప్రభుత్వం జోక్యం చేసుకోలేకపోవడంతో మళ్ళీ కొత్తగా సంక్షోభంలోకి కూరుకుపోవడం జరుగుతున్నది. గతంలో కమ్యూనిస్టు సాహిత్యం పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థ నిలదొక్కుకునే స్వభావాన్ని తక్కువ అంచనా వేయడం వాస్తవమే. అయితే ప్రస్తుతం

పెట్టుబడిదారీ పునర్వ్యవస్థీకరణ అలా నిలదొక్కుకునే శక్తిని అతిగా అంచనా వేయడానికి దారి తీయకూడదు. ఇప్పుడు పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థ యుద్ధానికి పూర్వ పరిస్థితిని తలపించే విధంగా తన దోపిడీ స్వభావాన్ని, సంక్షోభానికి గురయ్యే బలహీనతను ప్రదర్శించుకుంటున్నది. ఫైనాన్స్ పెట్టుబడి స్వభావంలో వచ్చిన మార్పును ముందు మనం పరిశీలిద్దాం.

6. తాజా పరిచిన పార్టీ కార్యక్రమం ఇలా పేర్కొంది. "నేటి పెట్టుబడిదారీ దశలో ఫైనాన్స్ పెట్టుబడి కేంద్రీకరణ, అంతర్జాతీయకరణ ఇంతటి ముందెన్నడూ లేనంత స్థాయికి చేరింది. లెనిన్ పేర్కొన్న ఫైనాన్స్ పెట్టుబడి 'కేంద్రీకరణ, అంతర్జాతీయకరణ' లెనిన్ వివరించిన దానికన్నా

"నేటి పెట్టుబడిదారీ దశలో
ఫైనాన్స్ పెట్టుబడి కేంద్రీకరణ,
అంతర్జాతీయకరణ ఇంతటి
ముందెన్నడూ లేనంత స్థాయికి
చేరింది. లెనిన్ పేర్కొన్న ఫైనాన్స్
పెట్టుబడి 'కేంద్రీకరణ, అంతర్జా
తీయకరణ' లెనిన్ వివరించిన
దానికన్నా నేడు ఎంతో ముందుకు
పోయింది 'అంతర్జాతీయకరణ'
అనే పదానికే అప్పటికే ఇప్పటికీ
అర్థం ఎంతో విస్తృతమయింది.
కొద్ది సంపన్న పెట్టుబడిదారీ
దేశాలలో పునాదిని కలిగి ఒక
నిర్దిష్టమైన ప్రపంచ 'ఆర్థిక
ప్రదేశం'లో పని చేసే పెట్టుబడి
అంతర్జాతీయకరణ లెనిన్
కాలంలో ఉండేది. కాని నేటి
యుగానికి అనుగుణమైన నూతన
రూపంలో అంతర్జాతీయ
ఫైనాన్స్ పెట్టుబడి ఆవిర్భవించింది.

నేడు ఎంతో ముందుకు పోయింది 'అంతర్జాతీయకరణ' అనే పదానికే అప్పటికే ఇప్పటికీ అర్థం ఎంతో విస్తృతమయింది. కొద్ది సంపన్న పెట్టుబడిదారీ దేశాలలో పునాదిని కలిగి ఒక నిర్దిష్టమైన ప్రపంచ 'ఆర్థిక ప్రదేశం'లో పని చేసే పెట్టుబడి అంతర్జాతీయకరణ లెనిన్ కాలంలో ఉండేది. కాని నేటి యుగానికి అనుగుణమైన నూతన రూపంలో అంతర్జాతీయ ఫైనాన్స్ పెట్టుబడి ఆవిర్భవించింది. రెండవ అంశం, లెనిన్ కాలంలో ఒక ప్రధానమైన అంశం సంపన్న పెట్టుబడిదారీ దేశాల మధ్య అంతర్గత వైరుధ్యాలు. కాని నేడు ఆ వైరుధ్యాలు కొంత మేరకు నెమ్మదించాయి. వివిధ దేశాలకు చెందిన గుత్తపెట్టుబడిదారీ గ్రూపుల ఆధీనంలోని ఫైనాన్స్ పెట్టుబడులు, అప్పటికే పంచుకోబడిన 'ఆర్థిక ప్రయోజనాలను' పునఃపంపిణీ చేసుకోవడానికి పోటీ పడటంలోనే ఈ వైరుధ్యానికి మూలం

ఉంది. ఈ శతృత్వం ఫలితంగానే సామ్రాజ్యవాదుల మధ్య యుద్ధాలు చెలరేగటం జరిగేది. ఆ యుద్ధాలు విప్లవ కార్యాచరణకు పరిస్థితులను అనుకూలం చేసేవి. కాని పెట్టుబడి కేంద్రీకరణ మరింతగా విస్తరించి ఆయా దేశాల పరిధులను కూడా మించిపోయిన తర్వాత సామ్రాజ్యవాద దేశాల మధ్య సంఘర్షణలు కనీసం ప్రస్తుతానికయినా తగ్గాయి. మూడవ అంశం, లెనిన్ కాలంలో ఫైనాన్స్ పెట్టుబడి అనేది బ్యాంకింగ్ పెట్టుబడి, పారిశ్రామిక పెట్టుబడుల సమ్మిళితం. అందువల్ల ఆ ఫైనాన్స్ పెట్టుబడికి పునాది పరిశ్రమలో ఉంది. పరిశ్రమపట్ల ఆసక్తి ఉంది. కానీ నేటి ఫైనాన్స్ పెట్టుబడి అత్యధికంగా స్పెక్యులేటివ్ పెట్టుబడి, ఫైనాన్స్ పెట్టుబడి ఆధిపత్యానికి సంబంధించింది కూడా తేడా కనిపిస్తుంది. లెనిన్ వివరించిన ఫైనాన్స్ పెట్టుబడి (19వ శతాబ్దం చివరి నుండి ప్రథమ ప్రపంచ సంగ్రామం వరకు) సంపన్న పెట్టుబడిదారీ దేశాలలో వేగవంతమైన ఆర్థికాభివృద్ధి జరిగిన దశ.) ఈ అభివృద్ధికి మహా సంక్షోభంతో ఎదురు దెబ్బతగిలింది. కాని నేటి ఫైనాన్స్ పెట్టుబడి ఆధిక్యత స్పష్టమైన ప్రతిష్టంభన, మాంద్యం, సంక్షోభాలతో కూడిన దశ. లెనిన్ కాలంలోనే ఆరంభమయిన ఈ భిన్న ధోరణులు, అభివృద్ధి ఒకదానితో మరొకటి పెనవేసుకొని ఉన్నాయి. దీన్ని మరింత వివరంగా పరిశీలద్దాం.

7. నేడు మనం 'అంతర్జాతీయ ఫైనాన్స్ పెట్టుబడి' అని చెబుతున్నామంటే దాన్ని ఒకే సంస్థ నిర్వహిస్తున్నదని చెప్పడంకాదు. ఒకే సంస్థ పెట్టుబడిదారులందరి తరపున నిర్ణయాలు గైకొనడం కూడా కాదు. ఇవన్నీ వ్యవస్థాగతమైన సిద్ధాంతాలు. వీటి ఉనికికి నిర్దిష్టమైన స్వరూపం అంటూ ఉండదు. ప్రస్తుత సందర్భంలో "అంతర్జాతీయ ఫైనాన్స్ పెట్టుబడి" అనే పదాన్ని క్రింది విధంగా చెప్పుకోవచ్చు. ఈ పెట్టుబడి అనేక దేశాలలో పుడుతుంది. దేశాల మధ్య అత్యంత చలనశీలంగా సంచరిస్తుంది. (ఈ చలనశీలత లాభార్జన దృష్టితో, ప్రధానంగా స్పెక్యులేటివ్ లాభాల దృష్టితోనే ఉంటుంది. ప్రత్యేకమైన జాతీయ 'అజెండా' ప్రకారం ఈ చలనం ఉండదు). ఇది ప్రధానంగా ఫైనాన్స్ రూపంలో ఉంటుంది. తేలిగ్గా నగదుగా మారే ఫైనాన్స్ ఆస్తుల రూపంలో ఉంటుంది. అయితే ఈ ఫైనాన్స్ ఆస్తులు భౌతిక ఆస్తులలోకి మారవని కాదు. నిజానికి కొన్ని సందర్భాలలో భౌతిక రూపంలో మారడానికి అధిక ఆసక్తి కనపరుస్తాయి. ఉదాహరణకు రియల్ ఎస్టేట్లు, ప్రైవేటీకరణ సందర్భాలలో కారు చౌకగా లభించే ప్రభుత్వ ఆస్తులను కొనుగోలు చేయడానికి వీటిని ఉపయోగిస్తారు. కాని ఇలా మారినపుడు ఈ ఆస్తులను ఉత్పాదకంగా వినియోగించడం లక్ష్యంకాదు. ఈ ఆస్తుల ద్వారా లభించిన అదనపు నిధులను మరింత స్పెక్యులేషన్ కు ఉపయోగించడమే లక్ష్యం. నిజానికి ఉత్పాదక

(మిగతా 27వ పేజీలో)

మరణదండనలు - పోలీసు దురాగతాలు

మరణదండన గురించి పెరుగుతోన్న విమర్శ మానవ హక్కుల విషయంలో ప్రధానమైన, సానుకూల పరిణామం. మరణదండన కేసులలో అన్యాయం గురించి, అమాయకులను మరణదండనకు వున్న ప్రజా మద్దతును మునుపు ఎన్నడూ లేని స్థాయిలో తగ్గించివేసింది (60 శాతం). 80 శాతం మంది అమెరికా ప్రజలు మరణ శిక్షను సంస్కరించేందుకు మద్దతు తెలుపుతున్నారని, సెప్టెంబరు నెలలో జరిగిన, ఉభయపక్ష కాంగ్రెస్ ప్రతినిధుల బృందం ఒక జాతీయ అభిప్రాయ సేకరణ నివేదికను విడుదల చేసింది. వీరిలో 64 శాతం మంది, మరణ దండనకు సంబంధించిన న్యాయ బద్ధ విషయాలు అన్నీ పూర్తిగా పరిష్కరించబడే వరకు, మరణ దండనలపై పూర్తి అధికారిక నిలిపివేతను అమలు జరపాలని కోరుతున్నారు.

టెక్సాస్ గవర్నర్ అయిన రిపబ్లికన్ అధ్యక్ష అభ్యర్థి జార్జ్ డబ్ల్యూ బుష్ పాలనా కాలంలో రికార్డు స్థాయిలో మరణ దండనలను అమలు జరుపబడడం (ఇది వ్రాసే సమయానికి 145). ప్రాధాన్యతగల జాతీయ నివేదికల ప్రచురణ, తను ప్రకటించడం వంటి వన్నీ ఈ చర్యకు ఊతాన్ని ఇచ్చాయి. టెక్సాస్ లో అమలు జరిగిన అత్యంత అధిక స్థాయి మరణదండనల పట్ల గవర్నరు బుష్ చూపిన అలసత్వం, టెక్సాస్ లో మరణ శిక్ష విధించబడినవారికి న్యాయ ప్రాతినిధ్యం వహించేందుకు తగిన ఏర్పాటు లేకపోవడం గురించి విస్తృతంగా డాక్యుమెంట్ చేయబడిన దానిని అంగీకరించేందుకు ఆయన తిరస్కారం, మానసిక వికలాంగులైన వారు, యువనేరస్తుల విషయంలో కూడా మరణ దండనను వ్యతిరేకించేందుకు ఆయన తిరస్కరించడం విస్తృత స్థాయిలో ప్రచార మాధ్యమాల దృష్టిలోకి వచ్చింది, అలాగే విమర్శలకు లోనయ్యింది.

విశ్వవిద్యాలయాల ఆచార్యుల బృందం 23 సంవత్సరాల కాల వ్యవధిలో అమలు జరిగిన మరణదండన కేసులను సమగ్రంగా సమీక్షించింది. ఆ సమీక్ష ప్రకారంగా ఈ శిక్ష విధించబడిన ప్రతి మూడు కేసులలోను రెండింటిలో అప్పీలు చేసుకున్నప్పుడు మరణదండన రద్దు అయ్యిందని అర్థం అవుతుంది. మరణ దండనల విచారణలు స్థిరంగా, క్రమబద్ధంగా లోప భూయిష్టంగాను, అన్యాయంగాను కూడా వున్నాయని ఈ అధ్యయనం కనుగొన్నది. మరణదండన విధించబడిన వారి తరపున వాదించేందుకు తగిన న్యాయ ప్రాతినిధ్యం లేదు. సమర్థులు కాని లాయర్లు వుండడం, ప్రాసిక్యూషన్ తాలూకు అసమంజస ప్రవర్తనలను కూడా ఈ అధ్యయనం వెల్లడించింది.

మరణ శిక్షను అమలు జరపడంలో రాష్ట్రాల మధ్య జాతి వివక్షలు వుండడం చాలా జనవరి

అమెరికాలో మానవహక్కుల బండారం -2 హ్యూమన్ రైట్స్ వాచ్ రిపోర్ట్ 2001

కాలం క్రితమే డాక్యుమెంట్ చేయబడినప్పటికీ, అమెరికా న్యాయవ్యవహార శాఖ జరిపిన నూతన అధ్యయనం ఫెడరల్ మరణ దండనల అమలు విషయంలో కూడా నాటికీయమైన జాతి, భౌగోళిక సంబంధిత తేడాలను కనుగొంది. ఈ అధ్యయనం ప్రకారంగా ఉదాహరణకు మరణ శిక్ష నేరారోపణను ఎదుర్కొంటున్న 80 శాతం మందిలోను, ప్రాసిక్యూటర్లు మరణదండనకై సిఫార్సు చేసిన వారిలో 74 శాతం మంది మైనారిటీల జాతీయులే. మరణ శిక్షల నిర్ణయాల విషయంలో జాతుల తాలూకు పాత్ర అనామోద మోగ్యకరమైన స్థాయిలో వుండడం ఆందోళన కరమని ఈ అధ్యయనం పేర్కొన్నది.

1977వ సంవత్సరంలో మరణ దండనను మరలా ప్రవేశపెట్టిన తరువాత 13 మంది ముద్దాయిలను కోర్టు నిరపరాధులుగా గుర్తించడం 12 మందిని మాత్రమే ఉరి తీయడంతో పోలిస్తే ఇల్లినాయిస్ గవర్నరు అయిన జార్జ్ రమాన్ (రిపబ్లికన్) జనవరి మాసం చివరి నాటికి రాష్ట్రంలో మరణ దండనలపై అధికారిక నిలిపివేత ఉత్తర్వును జారీ చేశారు. న్యూహాంప్ షైర్ లో, రాష్ట్ర చట్ట సభ మరణదండనను రద్దు చేస్తూ బిల్లును ఆమోదించింది. అయితే రాష్ట్ర గవర్నరు అయిన జేమ్స్ షహీన్ (డెమోక్రట్) ఈ చర్యను వీటో చేశారు. అమెరికా కాంగ్రెస్ లో సభ్యులు అమాయకుల రక్షణ చట్టాన్ని ప్రవేశపెట్టారు. దీని ప్రకారంగా మరణ శిక్ష విధించబడిన వారి తరపున వాదించేందుకు సమర్థులు అయిన అనుభవంగల న్యాయవాదులను నియమించాలని, ఆ శిక్ష విధించబడినవారికి DNA పరీక్ష వంటి సంస్కరణలను అందుబాటులోకి తేవాలని నిర్ణయించారు. 106 మంది కాంగ్రెస్ సభ్యులు వ్యతిరేకంగా వుండడంతో ఈ బిల్లు ఆమోదం పొందే అవకాశాలు తక్కువగా కనపడ్డాయి. అయితే, ఈ బిల్లును తరువాత కాంగ్రెస్ లో తిరిగి ప్రవేశపెట్టే అవకాశాలు వున్నాయి.

ఈ సానుకూల పరిణామాలు వున్నప్పటికీ, అక్టోబరు 24 నాటికి 2000 సంవత్సరంలో అమెరికా 70 మంది వ్యక్తులకు మరణదండనను అమలు జరిపింది. మరో 18 మంది మరణదండనను అమలు జరుపనున్నారు. 2000 సంవత్సరంలో జరిగిన ఈ మరణ దండనలో అత్యధిక భాగం దక్షిణాది రాష్ట్రాలలోనే జరిగాయి. వీటిలో దరిదాపుసగం వాటా టెక్సాస్ రాష్ట్రానిదే. మరణ శిక్షకు గురి అయిన వారిలో మానసికంగా సమతుల్యత లేని వారు కూడా వున్నారు. అలాగే

నలుగురు బాలనేరస్తులు కూడా వున్నారు. వీరి వయస్సు వారు నేరం చేసినట్లుగా చెప్పబడుతోన్న సమయంలో 18 సంవత్సరాల లోపే. జూలై ఒకటి నాటికి సుమారు 3,682 మంది మరణశిక్ష విధించబడినవారు అమెరికా జైళ్ళలో వున్నారు. బాలనేరస్తులకు మరణ శిక్షను విధించే ప్రపంచంలోని ఐదు దేశాలలో అమెరికా ఒకటిగా కొనసాగుతోంది.

పోలీసు దురాగతాలు

ప్రతి సంవత్సరం పోలీసు దురాగతాల తాలూకు వేలాది నేరారోపణలు దేశ వ్యాప్తంగా కోర్టుల ముందుకు వస్తున్నాయి. వీడియో తీయబడిన పోలీసు చర్యలు వాహనాన్ని వేటాడి ఒక వ్యక్తిని దారుణంగా కొట్టిన ఫిలడల్ఫియా పోలీసు అధికారుల వీడియో టేపు, అలాగే వాహనాన్ని వెంటాడిన తరువాత మియాయి డేట్ అధికారులు ఒక వ్యక్తిని ముఖంపై బూట్లతో కొట్టడం వీడియో టేపు, డెమోక్రటిక్ పార్టీ జాతీయ సదస్సు సందర్భంగా రాజకీయ ప్రదర్శకులను చెదరగొట్టేందుకు లాస్ ఎంజెల్స్ పోలీస్ అధికారులు అతిగా బల ప్రదర్శనను చేయడం వంటివి 2000 సంవత్సరంలో సమస్యను సుస్పష్టంగా ప్రదర్శించాయి. అయితే పోలీసు అధికారుల అధికార దుర్వినియోగం తాలూకు పెక్కు ఘటనలు తెర మాటునే జరుగుతున్నాయి. తగిన పరిశోధన, క్రమ శిక్షణా చర్యల వ్యవస్థలు లేకపోవడం వలన పోలీసు శాఖ నిబంధనలను లేదా చట్టాలను వుల్లంగించిన సాపేక్షంగా కొద్దిమంది పోలీసు అధికారులు మాత్రమే తమ చర్యలకు బాధ్యత వహించేలా చేయబడుతున్నారు. తమకు న్యాయం జరగాలని కోరుతోన్న బాధితులు పలు ఆటంకాలను ఎదుర్కొంటున్నారు. ఈ ఆటంకాలు బహిరంగ వేధింపుల స్థాయినుంచి, స్థానిక, ఫెడరల్ ప్రాసిక్యూటర్ల అలసత్వం స్థాయి వరకు వుంటున్నాయి. 1999వ ఆర్థిక సంవత్సరంలో, సుమారు 12,000 పౌరహక్కుల ఫిర్యాదులు, వీటిలో హెచ్చుభాగం పోలీసు దురాగతాలకు సంబంధించినవి అమెరికా న్యాయశాఖకు అందాయి. కాని అదేకాలంలో కేవలం 31 మంది అధికారులకు మాత్రమే శిక్షపడింది.

ఒక సానుకూల పరిణామంగా ప్రభుత్వ న్యాయశాఖ పోలీసు దురాచారాలను అదుపు చేసేందుకు "రీతి లేదా ఆచరణ" విచారణలు, అంగీకారాలను ముమ్మరం చేసింది. 1994వ సంవత్సరపు చట్టం క్రింద అనుమతిని పొందిన ఈ విచారణలు, చట్టాలను అమలు జరిపే ఏజెన్సీలపై పౌర విచారణలను జరిపేందుకు న్యాయశాఖకు అనుమతిని ఇచ్చాయి. ఈ అనుమతి ప్రకారంగా, న్యాయశాఖ పౌరహక్కుల ఉల్లంఘన తాలూకు రీతి లేదా ఆచరణ జరిగిందో లేదో నిర్ధారించవచ్చు. దేశంలోని అతిపెద్ద పోలీసు శాఖలలో రెండు

న్యూయార్క్ నగర పోలీసు శాఖ, లాసేంజల్స్ పోలీసు శాఖ (LAPD) లను ఈ అధికారుల క్రింద న్యాయమంత్రిత్వ శాఖ విచారించింది. ఈ విచారణ నగర అధికారుల సహకారంతో జరిగింది. న్యాయమంత్రిత్వ శాఖ చేతిలో దావాకు గురవ్వడాన్ని నివారించేందుకు, బహుశా సాధ్యమైన, న్యాయమంత్రిత్వ శాఖ దృష్టికి రాని, కోర్టు విధించిన సంస్కరణల క్రింద శిక్షించబడేందుకు ఉన్న అవకాశాలను గురించి ఒప్పందానికై చర్చలు జరుగుతున్నాయి. ఇది వ్రాస్తుండగా, న్యాయ మంత్రిత్వ శాఖకు, న్యూయార్క్ నగర అధికారులకు మధ్య చర్చలు నత్తనడక నడుస్తున్నాయి. లాసేంజల్స్ నగరంలో, నగర అధికారులు అవసరమైన కొన్ని సంస్కరణలను అమలు జరిపేందుకై “అంగీకారపు డిక్రీని” సిద్ధాంతరీత్యా ఆమోదించారు. చట్టం ద్వారా అమలు చేయవీలయ్యే ఒప్పందాన్ని మరింత పర్యవేక్షించేందుకు అవసరమైన అధికారులను వెతుకులాడి, గుర్తించేందుకు, సమర్థవంతమైన, కంప్యూటరీకరించబడిన పర్యవేక్షణ అవసరం. పోలీసుల పనితీరుపై కన్నువేసి ఉంచే పౌర విభాగం తాలూకు కమిషనర్ల వ్యవస్థను దృఢపరిచారు. అధికారులు కాల్పులు జరపడం, బలప్రయోగం చేయడాన్ని పరిశోధించేందుకు ఒక ప్రత్యేక విభాగాన్ని సృష్టించారు. ఈ అధికారుల క్రింద ఇతర పోలీసుశాఖలు కూడా పరిశోధించ బడవచ్చును.

న్యూయార్క్ నగర పోలీసుల జోక్యం ఉన్న పలు తీవ్రఘటనలు, యాబ్ నర్ లూయిమా (ఆగస్టు 1997) పై దాడి ఘటన, 1999 ఫిబ్రవరి నెలలో ఇరాయుధులు, అమడ్ డియాలో కాల్పులలో చనిపోవడం, మార్చి 2000 సంవత్సరంలో నిరాయుధుడైన పాట్రిక్ డోరిస్మాండ్ కాల్పులలో చనిపోవడం వంటి వన్నీ నగర పోలీసులకు తగిన శిక్షణ లేదని, పర్యవేక్షణ లేదని, లేదా క్రమశిక్షణ లేదనే ఆందోళనలను రేకెత్తించాయి. లూయిమాపై దాడి తరువాత న్యాయమంత్రిత్వశాఖ ఎన్.పై.పిడి యాజమాన్యంపై విచారణను ఆరంభించింది. మరొక ప్రత్యేక న్యాయ మంత్రిత్వ శాఖ పరిశోధన వీధులలో జరిగే నేరాలను అరికట్టే విభాగం, పనితీరుపై, అధికారులు జాతుల ఆధారంగా రికార్డులను తయారు చేస్తున్నారనే ఆరోపణపైన కేంద్రీకరించింది. ఈ నేరాలను అరికట్టే విభాగం అధికారులే డియాలోను కాల్చి చంపారు. లాసేంజల్స్ లో రాంపర్ట్ కుంభకోణం మూలాలపై న్యాయ మంత్రిత్వ శాఖ విచారణ ప్రాథమికంగా కేంద్రీకరించబడింది. (LAPD లోని రాంపర్ట్ విభాగం తాలూకు నేరస్త మురాల వ్యతిరేక విభాగం స్థానికులతో నిర్దాక్షిణ్యంగా వ్యవహించింది. అనుమానితులపై కేసును మోపింది. పోలీసు అదరాల గది నుంచి కొక్షన్లు కాజేస్తూ దొరికిపోయిన తరువాత ఈ కుంభకోణంలో కేంద్ర బిందువైన అధికారి, రఫేల్ పెరెజ్, తన సాటి అధికారుల దుష్టవర్తన తాలూకు సమాచారాన్ని వెళ్ళగక్కాడు. తనకు తక్కువ జైలు శిక్ష వేయవలసిందిగా ప్రాధేయపడ్డాడు.

ఒక (LAPD కేసులో, పెరెజ్ తాలూకు భాగస్వామి ఒకరు జూనియర్ ఒవెండోపై కాల్పులు

జరిపారు. ఒవెండో మూడు సంవత్సరాల జైలు శిక్షణ అనుభవించాడు. అతనిపై నేరం మోపిన అధికారులు నేరం జరిగినట్లుగా చెప్పబడుతున్న ప్రదేశంలో తుపాకిని ఉంది. ఒవెండో సాయుధు నిగా ఉన్నట్లు నేరం మోపారు. అధికారుల వక్రీకరించిన వాగ్మూలం ఆధారంగా, అలాగే సాక్షుల ఆధారంగా వంద మందికి జైలు శిక్ష పడింది. లాసేంజల్స్ నగరం, కౌంటీ ప్రాంతంలో శృతిమించిన బలప్రదర్శన చేసేందుకు ఎదుర్కొంటున్న పౌరవ్యాజ్యాలు పలు తప్పుడు కేసులలో జైలు పాలుకావడాన్ని, ఇతర ఉల్లంఘనలను వెల్లడించాయి. అలాగే ఈ కుంభకోణంలో అభియోగాలు మోపబడిన అధికారుల పెరిగిపోతున్న సంఖ్య తాలూకు కేసులను పరిశోధించి, సమీక్షించేందుకు వందలాది మిలియన్ల డాలర్లు ఖర్చవుతాయని అంచనా.

విస్తృతమైన రాంపర్ట్ కుంభకోణం (LAPD అధికారులు) జిల్లా న్యాయశాఖ కార్యాలయం తాలూకు సక్రమంగా లేని యాజమాన్యాన్ని, పద్ధతులను బహిరంగ పరిచింది. అలాగే అది పౌర పోలీసు కమిషన్ అలసత్వాన్ని కూడా బహిర్గత పరిచింది. అది 1991వ సంవత్సరం నాటి కీలకమైన క్రిస్టఫర్ కమిషన్ సంస్కరణలు తగిన స్థాయిలో అమలుకు నోచుకోలేదని నిరూపించింది. 2000 సంవత్సరం మే నెలలో లాసేంజల్స్ నగర అటార్నీకి వ్రాసిన లేఖలో, న్యాయమంత్రిత్వశాఖ తన పరిశోధనలో ఈ విధంగా కనుకున్నట్లుగా పేర్కొంది, “నగర, (LAPD విధానాలు, పద్ధతులలో, అంటే పోలీసు అధికారులకు శిక్షణను ఇవ్వడం, పర్యవేక్షించడం, పరిశోధించడం, క్రమ శిక్షణలో ఉంచడంలో తీవ్రమైన లోటుపాట్ల వలన అధికారుల దుష్టవర్తన పెంచి పోషించబడుతోంది”.

జాతుల ప్రకారంగా వ్యక్తుల రికార్డులను తయారు చేసే పోలీసుల పనితీరు మరింత సాధనలను పొందుతోంది. వాహనాలను ఆపడం, తనిఖీ చేయడం, వాహనాలలో ప్రయాణిస్తున్న వారిని వెంబడించడం వంటి వాటి తాలూకు గణాంక వివరాలను ఒక చోట చేర్చి చట్టంగా చేసే విషయం అమెరికా కాంగ్రెస్ పరిశీలనలో ఉంది. క్రియాశీల బృందాలు, సంబంధిత రాజకీయ, సామాజిక నాయకుల వత్తిడి క్రింద పలు పోలీసు విభాగాలు ఈ గణాంక వివరాలను స్వచ్ఛందంగానే తయారు చేయసాగాయి. ఈ గణాంక వివరాలను సేకరించడం లక్ష్యం. పోలీసులు వివక్ష పూర్వకంగా చట్ట వ్యతిరేకంగా డ్రెవింగు చేస్తున్న వారి లేదా కారులో ప్రయాణం చేస్తున్న వారి జాతి ఆధారంగా వాహనాలను ఆపడం, వెతకడాన్ని నమోదు చేయడం, అటువంటి పద్ధతులకు చరమగీతం పాడడమే.

శృతిమించిన నిర్బంధాలు మాదకద్రవ్యాలు

ప్రపంచంలోని అత్యంత సంఖ్యాక జైలు జనాభా రోజు రోజుకూ పెరిగి పోతున్నది. చిన్న చిన్న హింసాత్మకంకాని నేరాలకు కూడా కఠినమైన దీర్ఘకాలిక శిక్షలను విధించే న్యాయవ్యవస్థ విధానాల వలన ఇది జరుగుతున్నది. అలాగే పెరోలు ఉల్లంఘనలకు గాను జైలుకు తిరిగి పంపబడుతోన్న ఖైదీల సంఖ్య పెరగడం వలన కూడా ఇది

జరుగుతోంది. 1999వ సంవత్సరం చివరి నాటికి అమెరికాలో జైలులో వున్న స్త్రీ పురుషుల సంఖ్య రెండు మిలియన్లను దాటి పోయిందని, నిర్బంధితుల సంఖ్య 100,000 మంది ఖైదీలకు 690 కి చేరుకుందని ఆగస్టు నెలలో అమెరికా న్యాయమంత్రిత్వ శాఖ వెల్లడించింది. మానవ హక్కులను గమనించే సంఘం అంచనాల ప్రకారంగా ఈ సంఖ్య ప్రపంచంలోనే అత్యధికమైనది (రువాండా మినహా) సుమారు 1.5 మిలియన్ల మంది పిల్లలు దేశంలోని పిల్లలలో 2 శాతం మంది తల్లిదండ్రులలో ఒకరు రాష్ట్రాలు లేదా ఫెడరల్ జైలులో ఉన్నారని కూడా న్యాయమంత్రిత్వశాఖ వెల్లడించింది.

ఖైదు అనేది గుర్తించవీలైన ప్రమాదకర లేదా హింసాత్మక నేరస్తలకు మాత్రమే పరిమితమైలేదు. 1998వ సంవత్సరంలో రాష్ట్ర జైల్లోకి పంపబడ్డ సుమారు 70 శాతం మంది క్రొత్తవారు, ఎటువంటి హింసలేని అస్తి మాదకద్రవ్యాలు లేదా ఇతర చిన్న నేరాలకు శిక్ష విధించబడిన వారే. మాదక ద్రవ్యాలపై అలుపులేని యుద్ధం వందలాది వేలాది మంది మాదకద్రవ్యాల నేరస్తలను నేరాల న్యాయ వ్యవస్థ పరిధిలోకి లాగివేస్తోంది. ఒక్క 1998వ సంవత్సరంలోనే 1,559,100 మంది ప్రజలు మాదక ద్రవ్యాల ఆరోపణల క్రింద అరెస్టు అయ్యారు. సుమారు 450,000 ల మంది మాదక ద్రవ్యాల నేరస్తలు జైళ్లలో నిర్బంధించబడ్డారు. న్యాయ మంత్రిత్వశాఖ ఇచ్చిన గణాంక వివరాల ప్రకారంగా 1998వ సంవత్సరంలో 107,000 మంది ప్రజలు మాదక ద్రవ్యాల నేరారోపణ క్రింద రాష్ట్రాల జైళ్లకు పంపబడ్డారు. ఇది జైలులో ప్రవేశించిన క్రొత్త వారి సంఖ్యలో 30.8 శాతం. ఫెడరల్ జైళ్లలో ఉన్నవారిలో 57.8 శాతం మంది మాదకద్రవ్యాల నేరాల క్రిందే శిక్షను అనుభవిస్తున్నారు. జైలు జనాభాలో, జాతి వరంగా వై.నారిటీలు అయినవారి శాతం స్వేతజాతీయుల కంటే చాలా ఎక్కువగా ఉండడం కొట్టవచ్చినట్లు కనబడే విషయం. అమెరికా దేశపు రాష్ట్రాలలోని జైల్లో 46.5 శాతం మంది నల్లవారు ఉన్నారు. ఇక కేంద్ర ప్రభుత్వ (ఫెడరల్) జైళ్లలో వీరి శాతం 40గా ఉంది. కాగా, అమెరికా దేశ జనాభాలో వీరు కేవలం 12 శాతంగా మాత్రమే ఉన్నారు. దేశ వ్యాప్తంగా చూస్తే జైళ్లలో ఉండే పరిస్థితి నల్లజాతి పురుషులకు, స్వేతజాతి పురుషులకంటే 8 రెట్లు ఎక్కువగా ఉన్నది. ప్రతి 100, మంది నల్లజాతీయ మగ ఖైదీలకుగాను 3,408 మంది నిర్బంధితులు ఉన్నారు. కాగా, స్వేత జాతీయులలో ఇది ప్రతి 100 మందికి 417గా ఉన్నది. కానీ, పదకొండు రాష్ట్రాలలో నల్లజాతివాడు 417గా ఉన్నది కానీ, పదకొండు రాష్ట్రాలలో నల్లజాతివారు జైలుపాలు అయ్యే అవకాశం స్వేతజాతి మగవారి కంటే 12 నుంచి 26 రెట్లు అధికంగా ఉంది. న్యాయమంత్రిత్వ శాఖ అంచనాల ప్రకారంగా 1999వ సంవత్సరంలో తమ ఇరవైయవ వదిలో వున్న 9.4 శాతం మంది నల్లజాతి మగవారు జైల్లో వున్నారు. ఈ సంఖ్య అదే వయో బృందంలోని స్వేతజాతి మగవారిలో 1 శాతంగా ఉంది.

ఒక్కక్షణం ఆలోచించండి

బ్రహ్మాండమైన అబద్ధాల భాగవతం

'ఒక్కక్షణం ఆలోచించండి!' ముకుటంతో డా॥ వి. బ్రహ్మరెడ్డి గారి రచనగా 24 పేజీల పుస్తకం ఇటీవల విడుదలైంది. అందులో రెండు భాగాలున్నాయి. ఒకటి జన విజ్ఞాన వేదికలో వచ్చిన పాఠపాఠ్యాలు. రెండు క.పా.(మా)పై విమర్శలు, ఆరోపణలు. మొదటి భాగాన్ని జన విజ్ఞాన వేదిక ఆలోచించవచ్చు. సమాధానం చెప్పవచ్చు. అది ఆ సంస్థ అంతర్గత విషయం.
రెండవ భాగం పార్టీపై విమర్శ గనుక కొంత వివరణ యివ్వడం అవసరం.
అబద్ధాలు ఎంత అసంబద్ధంగా ఉన్నా, అందంగా అందిస్తే కొందరి 'ఆలోచన'నైనా దారి మళ్లించే అవకాశం వుంటుందనే సూత్రంపై ఆధారపడి చేసిన ఆరోపణలు కట్టుకథలు అవి.

**రాజకీయ
వ్యాఖ్యాత**

జన విజ్ఞాన వేదిక (జెవివి) ఏర్పడడానికి పార్టీ విముఖంగా వున్నట్లు, ఏర్పడడానికి తామే "వదలకుండా వెంటబడడం" వల్ల ఏర్పాటు అయినట్లు వ్రాసుకున్నారు. "ఫిబ్రవరి 27, 1988 సాయంత్రం నుంచి అర్ధరాత్రి వరకూ రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా వచ్చిన ముఖ్యులందరూ కూర్చోని జన విజ్ఞాన వేదిక "ఆశయాలు - నిబంధనలు" ఖలానా వారి సమక్షంలో వ్రాశాం అని చెప్పుకున్నారు. ఎవరి "సమక్షంలో వ్రాశామని వాస్తవాన్ని చాలా పొదుపుగా చెప్పారో వారు ఆనాడు "క.పా.(మా) రాష్ట్ర కార్యదర్శివర్గ సభ్యులన్న సంగతి దాచడమెందుకు? అయినప్పుడు "జనవిజ్ఞాన వేదిక పెట్టింది మేము. పార్టీ యొక్క గుత్త సొమ్ము కాదు. "న్యూట్రల్ కార్యకర్తల ఆస్తి అది" (పే.21) అని దాన్ని సొంతం చేసుకునే ప్రయత్నం బయటపెట్టుకుంటూ ఎవరో "ఆర్టిఫిషియల్ మెజారిటీతో స్వాధీనం చేసుకో" బోతున్నట్లు గుండె బాదుకోవడం హిపోక్రసీకి పరాకాష్ఠ కదా?

"జెవివిలో పనిచేసే (పార్టీ) సభ్యుల రాజకీయ నైతిక, ఆర్థిక అంశాలను మాత్రం పార్టీ నాయకత్వం చూస్తుంది. ఆ సభ్యులందరికీ కలిపి ఒక్క చిన్న గ్రూపు రాష్ట్ర స్థాయిలో మాత్రమే పని చేయాలి. దాన్ని జన విజ్ఞాన వేదిక ప్రాక్షన్ అని పిలుస్తారు" అని సవ్యంగానే చెప్పారు. సరిగ్గా ఆ

రాజకీయ, నైతిక, ఆర్థిక అంశాలను నిశితంగా పరిశీలన చేసిన సందర్భంగానే యిప్పుడు "పార్టీయేతరులు"గా చెప్పుకుంటున్న కొద్దిమంది పార్టీలో ఇమడక దూరమయ్యారు.

జన విజ్ఞాన వేదికను "న్యూట్రల్"గా నడపాలి. పార్టీ కూడా "అలాగే నడపాలని అంగీకరించి"న వాస్తవాన్ని చెప్పినందుకు సంతోషం. పార్టీ ఆనాడూ యీనాడూ దానికే కట్టుబడి ఉంది. రోజుకో చిందు వెయ్యడం దారం లేని గాలివటాల లాంటి వ్యక్తులకు సాధ్యం గాని ఒక సంస్థకు వీలు కాదుగదా!

అకస్మాత్తుగా "పార్టీ సభ్యుల వాదన బలహీనమై, పార్టీ సభ్యులు కానివారి వాదన మంచిది" అయిపోయింది అంటున్నారు. అదీ తమాషా! అలాగ సభ్యులు కాక "మంచి వాదన" చేస్తున్న ముఖ్యులంతా రాజకీయ నైతిక ఆర్థిక కారణాల చేత పార్టీ నుండి బయటకు పోవలసి వచ్చినవారు కావడమే విశేషం. అసలు చిక్కు అక్కడే వచ్చింది వారికి. జెవివిని ప్రజాస్వామికంగా నడపాలని పార్టీ మొదటినుండి భావిస్తూ వచ్చింది. తన సభ్యులకు అదే సలహా పడేపడే యిస్తూ వచ్చింది. పార్టీ సభ్యులుగా ఆ సంస్థలో పనిచేస్తున్నవారికి దీని వల్ల ఏమీ యిబ్బంది కలుగలేదు. కాని, సంస్థలో నాయకత్వ స్థానాలకు ఎదిగి, పార్టీకి, దాని క్రమశిక్షణకు దూరమైన వారు ఈ సంస్థను తమ వ్యక్తిగత ప్రయోజనాలకు ఎలా వినియోగించుకోవాలన్న "ఆలోచన" లో పడ్డారు. సంస్థకున్న ప్రతిష్ఠను, ప్రభుత్వ అధికారులతో తమకు ఏర్పడిన పరిచయాలను ఉపయోగించుకుని 'ప్రాజెక్టు'ల పేరుతో లక్షలు పట్టి ప్రభుత్వ ఫండ్స్ తో నడిచే 'స్వచ్ఛంద సంస్థల' స్థాయికి దీన్ని దిగజార్చే

కార్యక్రమం ప్రారంభించారు. యీ పనులకు ఏ స్థాయిలోనూ జెవివి ఆమోదం లేకుండానే ఒక కోటరీగా ఏర్పడి అన్ని రకాల మానిప్యులేషన్స్ చేయడం ప్రారంభించారు. దీనిని ప్రశ్నించడం వారికి యిబ్బందిగా ఉంది. కనుక పార్టీ మీద, జెవివిలో పనిచేస్తున్న పార్టీ కార్యకర్తల మీద కక్షపెంచుకున్నారు. 'అదిగో జెవివిని పార్టీ ఆక్రమించుకో చూస్తున్న'దని గగ్గోలు ప్రారంభించారు. నిజానికి జెవివి ప్రజాస్వామికంగా నడవడానికి అడ్డుపడింది వారు. రాష్ట్ర అధ్యక్ష, కార్యదర్శులుగా వారే ఉండి దాదాపు సంవత్సరంగా ఏ సమావేశం పిలవకుండా తప్పుకుంటూ వచ్చారు.

అక్షరాస్యతా ఉద్యమం (1990) పుట్టుకనుంచి, పుడకల వరకూ తమ ప్రమేయంతోనే జరిగిందని చెప్పుకుంటున్నారు. కేంద్రంలో వున్న బిజివిస్ ప్రమేయం లేదా? వారు పంపిన ఎర్నాకులంలో పార్టీ ప్రమేయం లేదా? ఈనాడు ఆ "మేము" అంటున్నవారు పార్టీ డైరెక్షన్ లోనే "పంపదాలు" "నిర్ణయించదాలు" జరిగాయన్నది వారికి తెలియకనా? తెలియని సామాన్య కార్యకర్తలను తప్పుదారి పట్టించడానికే ఈ కుతర్కం. అంత మాత్రాన చరిత్రను మరుగు పర్చగలరా?

అలాగే అక్షరాస్యతా ఉద్యమం సందర్భంగా పార్టీలో పనిచేస్తున్న కార్యకర్తలను "మేము" అడిగాం అంటున్నారు.

పార్టీ నడిపే యువజన సంఘం, విద్యార్థి సంఘం, మహిళా సంఘం అక్షరాస్యతను పట్టించుకుని పని చేయండి. ఇదో గొప్ప ఉద్యమం క్రింద మారబోతోంది. అని చెప్పాం. అలాగే పని చేస్తామని ముందుకు వచ్చారు. అయిదారు నెలలు పని చేశాక తప్పుకుని ప్రక్కకు వెళ్లారు.

'మీ సంఘం ఎందుకు పెట్టారయ్యా' అని మేము అడిగాం

"విప్లవం తేవడానికి సార్" అని అన్నారు.

"విప్లవం ఎన్నాళ్ళకు వస్తుంది?"

"అది ఎట్లా బెబుతాం సార్ ఎన్నాళ్ళైనా పట్టవచ్చు" అన్నారు. (పే.4)

హాస్యస్పదంగా, హాస్యరసపోషకంగా సాగిన ఆ సంభాషణ చేసిన "పార్టీలో పనిచేస్తున్న

కార్యకర్త"లెవరో, ఆ "మేము" ఎవరో తెలియదు. కథలల్లాడానికి ఆ స్పష్టత లేకపోవడమే క్షేమం అనుకున్నట్లుంది "చాలా బలమైనదని చెప్పుకునే ఖమ్మం పార్టీ జిల్లా కమిటీతో డా॥బ్రహ్మరెడ్డి 4 గంటలపాటు అక్షరాస్యత గురించి చర్చించారు. అంగీకరింపజేశారు. పొల్గొంటామని హామీ ఇచ్చారు. కానీ పార్టీ సంఘాలకు సంబంధించిన కార్యకర్తలు దాదాపుగా చదువు చెప్పలేదు." అన్నది వారి అభూతకల్పనా చాతుర్యానికి మచ్చ తునక. ఆ జిల్లాలో వందలాది కార్యకర్తలు ఆ ఉద్యమంలో చురుకుగా పాల్గొన్నారు. కానీ ఆనాటి కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం, ముఖ్యంగా జిల్లా మంత్రిగా ఉన్న జలగం ప్రసాదరావు జిల్లా ప్రభుత్వ యంత్రాంగాన్ని భయపెట్టి ఉద్యమం ముందుకు సాగకుండా చేసిన దౌష్ట్యాన్ని డా॥ బ్రహ్మరెడ్డి దాచిపెట్టి నేరాన్ని మార్చిస్తు పార్టీపైకి నెట్టడం ఏ పరమార్థాన్ని ఆశించో!

కానీ చిత్రమేమిటంటే. "బస్టాండుల దగ్గర, టీ బంకుల దగ్గర మాట్లాడుకుంటూ వుంటారన్న వాళ్ళే ఒక్కొక్క జిల్లాలో 50 వేల నుంచి 60 వేల మందిదాకా చదువు చెప్పడానికి సిద్ధమైనారు." (పే.5) బ్రహ్మరెడ్డి గారి ప్రయత్నం వల్ల! ఐదారు లక్షల మంది ప్రతి జిల్లాలో చదువు కోవడానికి తయారైనారట. "మేము ఒక్కొక్క జిల్లాకు ఒకరిద్దరం కార్యకర్తలం మాత్రమే ఉన్నాం. అరవై వేల మంది వాలంటీర్లు, కొన్ని వందల మంది అధికారులను ప్రభావితం చేయగలిగాం. అది సమస్య యొక్క బలం" (పే.14) అని వ్రాసుకున్నారు. సమస్య యొక్క బలమేమోగాని వారి బడాయి బలం మాత్రం అమోఘంగా ఉంది.

"పార్టీ ప్రజలనుండి దూరమైంది. దానికి కారణం "పుల్టైమర్ల వ్యవస్థ చాలా బలహీనంగా మారడం"గా (పే.6) గొప్ప సూత్రీకరణ చేశారు. పార్టీ బలహీనపడటానికి గల అంతర్జాతీయ, జాతీయ పరిణామాలు, అంతర్గత సిద్ధాంత విభేదాల ప్రభావం లాంటి అనేకనేక కారణాలపై పార్టీలో చర్చ కొనసాగుతూనే ఉంది. పార్టీకి ఆ శ్రమ లేకుండా సింపుల్ గా "పుల్టైమర్ వ్యవస్థ"ల బలహీనంగా మారడంగా తేల్చి చెప్పడంలోనే వారి సైద్ధాంతిక సాహసం అర్థమవుతుంది.

"డా॥ వి. బ్రహ్మరెడ్డి మాకు చెప్పకుండా పెళ్లి చేసుకున్నాడు" అనే కారణం మీద (పే.6) ఆయనను సస్పెండ్ చేసినట్లు పార్టీ ప్రకటించిందట. అలా అయితే యిప్పుడు పెళ్లయిన వాళ్ళెవరూ పార్టీలో మిగిలివుండరు! ఒక పార్టీ సభ్యుడు పెళ్లి చేసుకోవడం నేరమని పార్టీ ఎలా భావిస్తుంది? ఆ పెళ్లి సమాజ నైతిక సూత్రాలకు భిన్నంగా వుంటే దాని వల్ల పార్టీ ప్రతిష్ఠకు భంగం కలుగుతుందని భావించినప్పుడు మాత్రం పార్టీ చూస్తూ

వూరుకోలేదు. ఆయన్ని బహిష్కరించడానికి అసలు కారణం క్రమశిక్షణా రాహిత్యం. కాని దాన్ని దాచిపెట్టడానికే పెళ్లి ప్రసక్తి ముందుకు తెచ్చారు.

పార్టీలో అంతర్గత చర్చలు నిత్యం జరుగుతూనే ఉంటాయి. అంతర్గత ప్రజాస్వామ్యం (మా) పార్టీలో పూర్తిగా వుంది. భిన్నాభిప్రాయాల మధ్య చర్చ, కలబోత, తిరిగి ఏకాభిప్రాయ సాధన - యిదీ క్రమం. అది కాన్సెన్సస్ ద్వారా కావచ్చు. మెజారిటీ ద్వారా కావచ్చు. కాని ఒక సారి నిర్ణయం అయిన తరువాత భిన్నాభిప్రాయం వున్న సభ్యుడు ఎంత ధీరుడైన, దానికి కట్టుబడి వుండాలి. ఆచరణలో ఆ నిర్ణయం యొక్క తప్పు ఒప్పులు

పార్టీలో అంతర్గత చర్చలు
నిత్యం జరుగుతూనే
ఉంటాయి. అంతర్గత
ప్రజాస్వామ్యం (మా) పార్టీలో
పూర్తిగా వుంది.
భిన్నాభిప్రాయాల మధ్య చర్చ,
కలబోత, తిరిగి ఏకాభిప్రాయ
సాధన - యిదీ క్రమం. అది
కాన్సెన్సస్ ద్వారా కావచ్చు.
మెజారిటీ ద్వారా కావచ్చు.
కాని ఒక సారి నిర్ణయం
అయిన తరువాత
భిన్నాభిప్రాయం వున్న సభ్యుడు
ఎంత ధీరుడైన, దానికి
కట్టుబడి వుండాలి. ఆచరణలో
ఆ నిర్ణయం యొక్క తప్పు
ఒప్పులు తేలాలి. అలా కాక
తన అభిప్రాయాన్ని బహిరంగ
చర్చకు పెట్టడం పార్టీ
క్రమశిక్షణకు వ్యతిరేకం. అది
అరాచకానికి దారి తీస్తుంది.
అలా అయితే ఏ పార్టీ కూడా
ఒక పార్టీగా కొనసాగలేదు.
కేవలం వ్యక్తుల
సముదాయంగా మాత్రమే
మిగులుతుంది.

తేలాలి. అలా కాక తన అభిప్రాయాన్ని బహిరంగ చర్చకు పెట్టడం పార్టీ క్రమశిక్షణకు వ్యతిరేకం. అది అరాచకానికి దారి తీస్తుంది. అలా అయితే ఏ పార్టీ కూడా ఒక పార్టీగా కొనసాగలేదు. కేవలం వ్యక్తుల సముదాయంగా మాత్రమే మిగులుతుంది. అనైతిక అరాచక వాదులకు పార్టీలో స్థానం మిగలదు. అలా మిగలనివారికి తమ అక్కసును వెళ్ళగ్రక్కడానికి కుతర్కం దొరక్కపోదు.

పార్టీ నుండి నేర్చుకున్న విప్లవ దశలు, సంస్కరణల ఆవశ్యకత, గతితార్కిక సూత్రాలూ కేడర్ కు, సభ్యులకు పాఠాలు చెప్పినవారు తిరిగి పార్టీకే పాఠాలు చెప్పడానికి చేసే ప్రయత్నం

వెకిలితనమైనా కావాలి. అహంభావమైనా కావాలి.

దీన్ని గుర్తించకుండా "సంస్కరణల కార్యక్రమాలు చేసేవాళ్ళు" అంటూ మమ్మల్ని ఎద్దేవా చేశారు. అంతటితో ఊరుకోకుండా పార్టీ తన అభిప్రాయాలను క్రింద ఉన్న ప్రతి పార్టీ సభ్యునికి కూడా చెప్పారు. అలా మాకు వ్యతిరేకంగా చెప్పడం వలన జన విజ్ఞాన వేదికలో పనిచేసే పార్టీ సభ్యులకు మా మీద వ్యతిరేక భావాలు కలిగాయి (పే.7)

"పార్టీ తన అభిప్రాయాన్ని క్రింద ఉన్న ప్రతి పార్టీ సభ్యులకు చెప్పడం" (పే.8) లో అసహజం ఏమీ లేదు. అదేదో తమకు వ్యతిరేకంగా చెప్పిందని నేరారోపణ. ఏం చెప్పిందట? వాళ్ళు "సంస్కరణ కార్యక్రమాలు చేసే వాళ్ళు" అని. అదీ - వారి మీద "వ్యతిరేక భావాలు కలుగడానికి" తగిన దుష్ప్రచారమా? తలాతోకలేని వాదనలు ఇలానే ఉంటాయి.

ఇక లక్ష్యణరెడ్డిగారి "డబ్బుల దుర్వినియోగం గురించి గుసగుసల ఉద్యమం" (పే-9) చేపట్టారట పార్టీ నభ్యుడు తనకిచ్చిన బాధ్యతలు దుర్వినియోగపర్చితే గుసగుసలెందుకు సూటిగానే పార్టీ విమర్శ చేస్తుంది. తగిన చర్య కూడా తీసుకుంటుంది. వాస్తవానికి ఆనాడు కర్నూలు, గుంటూరు జిల్లాల్లో పత్రికల్లో ఈ విషయమై అనేక కథనాలు ప్రచురితమయ్యాయి. వీటికి పార్టీకి ఏ సంబంధం? ఈ దుస్థితి వారికి ఎందుకు దాపురించిందో వారే ఆత్మవిమర్శ చేసుకోవడం మంచిది.

సారా వ్యతిరేక ఉద్యమాన్ని గురించి పార్టీకున్న అభిప్రాయాలు దాని మంచి చెడ్డలను గురించి కాదు. గత అనేక అనుభవాల దృష్ట్యా సాధ్యాసాధ్యాల గుర్తించే ప్రజలు ఈ సమస్యపై స్పందించిన మేరకు పార్టీ, ప్రజా సంఘాలు, ముఖ్యంగా మహిళా, యువజన సంఘాలు పూర్తిగా పాల్గొన్నాయి. వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు, 'ఈనాడు' రామోజీరావు గారు, శ్రీమతి రేణుకా చౌదరి లాంటి పెద్దలను ఆహ్వానించి అనేక సదస్సులు, బహిరంగ సంభలు నిర్వహించాయి. స్థానికంగా వచ్చిన స్పందనకు అనుగుణంగా కొన్నిచోట్ల, ప్రచార, ఆందోళనలు కార్యాచరణ స్థాయికి చేరింది. నెల్లూరు జిల్లాలో జరిగిన తీవ్ర ఆందోళనా కార్యక్రమం బాగా ప్రచారంలోకి వచ్చింది. అదంతా పార్టీ ప్రమేయం లేకుండా ఒకరిదద్దరు వ్యక్తుల హీరోయిజం తోనే సాధ్యమైందా? పార్టీ ఊహించినట్లే సారా నిషేదిస్తూ తరువాతి ప్రభుత్వం చేసిన సంతకం కూడా చిల్లుగవ్వకు పనికి రాకుండా పోయింది. ఈ ఉద్యమం ఇంకా బాగా చేసిఉంటే 'విప్లవం' మరింత వేగిరపడేదన్న భ్రమలు కల్పించే ప్రయత్నం తెలియక

చేసేదికాదు. పార్టీపై బురద చల్లడానికి ఒక సాకు మాత్రమే.

పార్టీకి అప్పటికీ కూడా ఇది సంస్కరణ కార్యక్రమమనే అభిప్రాయమే ఉన్నది. “సంస్కరణలను విప్లవానికి పెట్టుబడిగా మార్చవచ్చు” అనే భావం వాళ్ళకు ఆరోజుకు కలగలేదు.

పైకి మధ్యనిషేదం నినాదం లోపల దానికి వ్యతిరేకంగా తీర్మానం !!

ఉద్యమాన్ని తీవ్రం చేస్తే మిత్రపక్షమైన తెలుగుదేశానికి నష్టం వచ్చి కాంగ్రెస్ కు కొమ్ములొస్తాయట ! (పే.10)

అక్షరాస్యతా, సారా ఉద్యమాలు జరిగినప్పుడున్నది కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం. “ఉద్యమాన్ని తీవ్రతరం చేస్తే మిత్రపక్షమైన తెలుగుదేశానికి నష్టం వచ్చి కాంగ్రెస్ కు కొమ్ములొస్తాయట” అని పార్టీ భావించిందంట. ఇదెక్కడి లాజిక్ ? అప్పుడున్నది కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వమైనప్పుడు ఉద్యమాన్ని తీవ్రంచేస్తే తెలుగుదేశానికి ఎలా నష్టం? కేవలం పార్టీ వ్యతిరేక ‘పూనకం’ నుంచి వస్తున్న మాటలు!

“పొదుపు ఉద్యమం” గురించి దాని విశిష్టత గురించి అందునా కర్నూలు జిల్లా జెవివి అధ్యక్షతయమైన పాత్ర గురించి వ్రాశారు. (పే-11) “దాన్ని ఆధారం చేసుకునే రాష్ట్రం అంతటా చంద్రబాబు పరిపాలన చేయగలుగుతున్నాడు” అన్నారు. అలాగే హమారాదేశ్, శ్రమదానం “మన రాష్ట్రానికి పట్టుకొచ్చాం” (పే-12) అని చాలా గర్వంగా చెప్పుకుంటూ, ఈ కార్యక్రమాన్ని చంద్రబాబు నాయుడు అందుకున్నాడు. “జన్మభూమి” అని పేరుపెట్టాడు” అని కూడా సెలవిచ్చారు. ఇప్పుడు ఎవరు ఎవరికి కొమ్ములు తెచ్చిపెట్టారో వారి నుంచే తెలుస్తోంది!

తాము “చేపట్టిన ‘వాటర్ షెడ్’ పథకం మినహా మెట్ట ప్రాంతాలకు మరొకదారి లేదు” అని (పే-13) నిర్ధారణ చేసి పారేశారు. ఇక నీటి ప్రాజెక్టుల గురించి అన్ని పార్టీల వారు గొడవ చేయడం ఎందుకు? ఇదే వాదన ప్రపంచబ్యాంక్ చేస్తోంది. దాన్ని పట్టుకునే చంద్రబాబునాయుడు ఊదరగొట్టడం ప్రారంభించాడు. ఇన్ని సంవత్సరాలుగా ఈ పథకం ప్రభుత్వం అమలు చేస్తున్నట్లు చెబుతున్నా దాని బంధారం ఈ సంవత్సర వర్షాభావంతో తేలిపోయింది. ఒక గ్రామానికి 8వేల కోట్ల రూపాయలు (పే) తెచ్చిపెట్టే బ్రహ్మాండమైన పథకాన్ని బ్రహ్మరెడ్డి గారు అమలు చేస్తుంటే బ్రహ్మానంద పడని వారుండరు. మా పార్టీ తప్పక హర్షిస్తుంది. ఇక మెట్ట ప్రాంత వాసులకు చెట్లకు కాసులు కాస్తాయి. కాకపోతే చెట్లే ఉండవు ! కోతలకైనా హద్దుండాలి. నాయుడుగారిని తలదన్నే వంచనా శిల్పం. ఈ

భ్రమా కల్పిత వంచనా కార్యక్రమాలలో మా పార్టీ పాల్గొనక పాపం చేసిందనేది వారి వితండవాదన.

కరెంటు ఉద్యమ అధ్యాయం (పే-12, 13). “విద్యుత్ ఉద్యమానికి అవసరమైన డేటా-పోరాటం గ్రామాలకు వెళ్ళవలసిన అవసరాన్ని గురించి తాము సమాచారం (కరపత్ర రూపంగా) పార్టీకి అందించి, “ఇక మీరు పోరాడండి, మా వని అయిపోయిందని” చెప్పారట. కానీ ఈ పోరాటాన్ని గ్రామాలకు తీసుకెళ్ళబడలేదు అంటున్నారు. భాష వదిలేద్దాం. (కమ్యూనిస్టు పార్టీ (మార్క్సిస్టు) పార్టీకి థింక్ టాంక్ గా వీరెప్పుడు నియమితులయ్యారో తెలియదు. మంచి సమాచారం ఎవరిచ్చినా స్వీకరించవచ్చు. ‘కాని మరీ అంత స్వోత్సర్ష వెగటుగా ఉంటుంది. ఎంత మహామేధావులకైనా ‘మేం సమాచారం అందించాం. ఇక మీరు పోరాడండి’ అని పార్టీని ఆదేశించే హక్కు ఉంటుందా? ఈ పోరాటం మిగతా ఏ పార్టీల కన్నా, ఏ వాగాడంబరులకన్నా (కమ్యూనిస్టు పార్టీ (మార్క్సిస్టు) పార్టీ చేసిందనీ, రక్తతర్పణ చేసిందనీ, ప్రాణాలు బలిపెట్టి మరీ చేసిందనీ లోకానికి తెలుసు. గుడ్డి ద్వేషంతో మెదడుకు విషం సోకిన వారికి తప్పు.

ఇక మానవ సంబంధాల అధ్యాయం. స్టేట్ ప్రాక్సన్ నుంచి మొదట డా. బ్రహ్మరెడ్డిని సంవత్సరం పాటు నస్పెండు చేశారు. సంవత్సరమైన తరువాత,

“మరి సంవత్సరమైంది కదా! మీరు మరలా నన్నెందుకు పార్టీలోకి తీసుకోరని అడిగిగే వారు “పార్టీకి అపై చేసుకోండి.” అని పార్టీ నాయకులు చెప్పారు.

“తీసేసింది మీరు. తప్పుదిద్దుకుంటే నస్పెన్స్ తీసివేస్తామని చెప్పారు. తప్పుదిద్దుకోవటమంటే ఏంటి? మీకు చెప్పకుండా పెళ్ళి చేసుకోవటమే తప్పు అయితే దాన్ని దిద్దుకోవటమనగా అర్థమేంటి? ఏదేమైనా పార్టీలో ఉంచుకోవాలా? లేదా అని చెప్పవలసింది మీరు.

దాన్ని నిర్ణయించి, నస్పెన్స్ ను ఎత్తి వేస్తున్నాము. కానీ, కొనసాగిస్తున్నామని

కానీ, అసలు పార్టీలోంచే తొలగిస్తున్నామని కాని నిర్ణయించి

మీరు నాకు తెలియజెప్పాల్సింది పోయి, మరలా నన్ను అపై చేసుకోమని అడిగేదేంటి?

అని డా. బ్రహ్మరెడ్డి అడిగాడు.

డాక్టరుగారు లాయరు పాయింటు లాగారు. ఆయన చాలా సంవత్సరాలు పార్టీ సభ్యుడిగా ఉన్నారు. విస్తృతంగా పార్టీ సిద్ధాంతాల గురించి నిర్మాణాన్ని గురించి పాఠాలు కూడా చెబుతూవచ్చారు. కనుక పార్టీ నిర్మాణ సూత్రాలు

తనకు తెలియవని భావించలేము. తెలియనివారి సానుభూతి సంపాదించడానికే ఈ లాజిక్ ! పార్టీలోని ప్రతి సభ్యుడు మార్చి 31 లోపల ప్రతి సంవత్సరం సభ్యత్వ పునరుద్ధరణ తనకు తానుగా చేసుకోవాలి. అందుకోసం ఒక ఫారం నింపి రెండు రూపాయలు చెల్లించి తన శాఖా కార్యదర్శికి ఇవ్వాలి. నస్పెన్స్ కు గురి అయిన వారే కాదు అందురూ కూడా అలా చేయని వారి సభ్యత్వం ఆటోమేటిక్ గా రద్దవుతుంది. ఈ సూత్రం తనకు వర్తించదనీ, “మరలా నన్ను అపై చేసుకోమని అడిగేదేంటి” అని ప్రశ్నించడంలోనే పార్టీ కన్నా వ్యక్తిగా తాను గొప్పవాడినన్న అహంభావం కన్పించడం లేదా! (కమ్యూనిస్టు పార్టీ (మార్క్సిస్టు) పార్టీలో ఏ వ్యక్తి పార్టీ కన్నా గొప్పవాడు కాదు. అదే కొందరికి మింగుడు పడదు. ఏం చేయగలం?

బ్రహ్మరెడ్డి గారు స్వయంగా రెండుసార్లు పార్టీ నాయకత్వంతో కలిశారు. చచ్చించారు. అంతా సాఫీగానే ఉన్నట్లు ఘర్షణకు తావే లేదన్నట్లు నమ్మించారు. మూడవసారి తానుతన మిత్రుల బృందంతో సహా వచ్చి కలిశారు. పదేపదే నిరాధారంగా తమను జెవివి నుండి పంపించే ప్రయత్నం చేస్తున్నారంటూ అసత్యారోపణ చేస్తుండగా (దాని ఆంతర్యం డిసెంబర్ 22 తేదీన అర్థం అవుతుంది.) అలాంటి ఉద్దేశం పార్టీకి లేదని అందరూ కలిసి పనిచేయాలన్నదే పార్టీ నిర్ణయం అని ఉద్ఘాటిస్తూ, ఉన్న పరిస్థితుల్లో అలాంటి ఉద్దేశం ఉంటే అది సాధ్యమేగాని, అందుకు ప్రయత్నం కూడా ఎన్నడూ చేయకపోవడమే దానికి నిదర్శనం అని చెప్పిన దానిని వక్రీకరించి, దానికి కొన్ని డైలాగులు (పే-18) కల్పించి మరీ సినిమా స్క్రిప్టు ఫక్కిలో **వ్రాయడం** వారి స్వభావానికి అతికినట్లు సరిపోయింది.

చివరి పేజీలో - చాలా ఉదాత్తంగా “మా శత్రువుల జాబితాలో వారే కాదు ఎవ్వరూ లేదు” అన్న అజాతశత్రువుల ముక్తాయింపు వినడానికి ఇంపుగానే ఉంది గాని

విప్లవాన్ని గురించి అంతగా ఆరాటపడుతూ దాన్ని వేగిరపరిచేందుకే అనేకానేక సంస్కరణోద్యమలూ, ప్రభుత్వ పథకాలు చేపడుతూ అలా చేయనందుకు (కమ్యూనిస్టు పార్టీ (మార్క్సిస్టు) పార్టీపై విమర్శనాస్త్రాలు సంధిస్తున్నవారికి **వర్గధృక్పథం** లేకపోవడమే చిత్రాతిచిత్రం. ఆ దృక్పథమే ఉంటే ‘వర్గశత్రువు’ లేని విప్లవకారు డుంటాడా?

ఇలాంటి బుకాయింపులు కుహనా విప్లవ కారులకే చెల్లు. ఆలోచించండి.

చైనా కమ్యూనిస్టు పార్టీ 15వ కేంద్ర కమిటీ నివేదికపై ఆ పార్టీ 16వ జాతీయ కాంగ్రెస్ చేసిన తీర్మానం ఇది. నవంబరు 14, 2002న యీ తీర్మానాన్ని 16వ చైనా కమ్యూనిస్టు పార్టీ జాతీయ కాంగ్రెసు ఆమోదించింది. తీర్మానం పూర్తి పారం దిగువ ఇస్తున్నాం.

-సంపాదకుడు

15వ కమ్యూనిస్టు పార్టీ ఆఫ్ చైనా కేంద్ర కమిటీ తరపున కామ్రేడ్ జియాంగ్ జెమిన్ సమర్పించిన నివేదికను చైనా కమ్యూనిస్టు పార్టీ 16వ జాతీయ కాంగ్రెసు ఆమోదించింది. ఆ నివేదిక కొన్నిప్రధాన సమస్యలను వివరంగా ముందుకు తెచ్చింది. ఎలాంటి జెండాను చేబూనాలి? ఏ పంథాను అనుసరించాలి? నూతన శతాబ్దంలో ఏ ధ్యేయాలను సాధించాలి? పరిష్కరణలకు, తలుపులు బార్లా తెరవడానికి సోషలిస్టు ఆధునీకరణ చోదక శక్తికి అవసరమైన అన్ని ఏర్పాట్లను ఆ నివేదిక వానగూర్చింది. అదొక రాజకీయ ప్రకటన ప్రజలతో ఐక్యమై నూతన శతాబ్దంలో నూతన దశ వైపు పురోగమించేందుకు, దేశంలోని అన్ని జాతుల ప్రజలకు నాయకత్వం వహించేందుకు పార్టీ కార్యాచరణను నివేదిక సమకూర్చింది. కాల ప్రవాహానికి తగినట్టుగా, పార్టీ సభ్యులు, ప్రజల మనోభావాలకు అనుగుణంగా నివేదిక వుందని కాంగ్రెసు భావించింది. డెంగ్ సియావోపింగ్ సిద్ధాంతాన్ని మొత్తం పార్టీ ఆదర్శంగా తీసుకోవాలి. 'మూడు ప్రాతినిధ్యాల' ఆలోచనను ఆచరణలో పెట్టాలి. మన ధ్యేయాన్ని ముందుకు తీసుకొని పోవాలి. కాలంతో అనుగుణంగా మనం సాగిపోవాలి. పరిపూర్ణ సంక్షేమ సమాజాన్ని నిర్మించాలి. సోషలిస్టు ఆధునీకరణ వేగాన్ని పెంచాలి. చైనా లక్షణాలతో సోషలిజాన్ని నిర్మించేందుకు ఒక నూతన పరిస్థితిని సృష్టించాలి. కాలానికి తగినట్టుగా మన పార్టీ గట్టిగా నిలబడి మూడు ప్రధాన చారిత్రక కర్తవ్యాలు అంటే ఆధునీకరణ చోదక శక్తిని పెంపొందించడం, జాతీయ పునరైక్యతను సాధించి, ప్రపంచ శాంతిని వరిరక్షించి, సమిష్టి అభ్యుదయాన్ని పెంపొందించడం, చైనా లక్షణాలతో సోషలిజం పంథాలో చైనా జాతిని పునరుజ్జీవింప చేయడం. పై కాంగ్రెసు నొక్కి చెప్పింది.

15వ చైనా కమ్యూనిస్టు పార్టీ కేంద్ర కమిటీ పని ఎంతో విలువైందిగా కాంగ్రెసు భావించింది. 15వ జాతీయ కాంగ్రెసు స్నాతకోత్సవం తర్వాత జియాంగ్ జెమిన్ నాయకత్వంలో పార్టీ కేంద్ర కమిటీ, మొత్తం పార్టీని, అన్ని జాతుల ప్రజలను అసాధారణమైన

పంథాలో నడిపిస్తూ, సంస్కరణలు, అభివృద్ధి, స్థిరత్వం జాతీయ అంతర్జాతీయ వ్యవహారాలు, దేశ రక్షణ, పార్టీ, ప్రభుత్వం, సైన్యం, అన్ని రంగాల్లోనూ అమోఘమైన విజయాలను సాధించింది. 15వ జాతీయ కాంగ్రెసులోనూ, ఆ తర్వాత కేంద్ర కమిటీ తీసుకున్న ప్రధాన నిర్ణయాలన్నీ సరియైనవే. పార్టీ, దేశం భవిష్యత్తు పురోభివృద్ధికి గాను యింకా గట్టి పునాదిని మన విజయాలు కలుగజేశాయి. 13వ కేంద్ర కమిటీ నాల్గవ ప్లీనరీ సమావేశం తర్వాత గత 13 సంవత్సరాల్లో

సోషలిస్టు ఆధునీకరణ వేగాన్ని పెంచాలి. చైనా లక్షణాలతో సోషలిజాన్ని నిర్మించేందుకు ఒక నూతన పరిస్థితిని సృష్టించాలి. కాలానికి తగినట్టుగా మన పార్టీ గట్టిగా నిలబడి మూడు ప్రధాన చారిత్రక కర్తవ్యాలు అంటే ఆధునీకరణ చోదక శక్తిని పెంపొందించడం, జాతీయ పునరైక్యతను సాధించి, ప్రపంచ శాంతిని వరిరక్షించి, సమిష్టి అభ్యుదయాన్ని పెంపొందించడం, చైనా లక్షణాలతో సోషలిజం పంథాలో చైనా జాతిని పునరుజ్జీవింప చేయడం. పై కాంగ్రెసు నొక్కి చెప్పింది.

ఆచరించిన విధానాన్ని 15వ కేంద్ర కమిటీ సమీక్షించి, చైనా లక్షణాలతో సోషలిజం నిర్మాణంలో పార్టీ, ప్రజల యొక్క ప్రాథమిక అనుభవాన్ని ఏకగ్రీవంగా అంగీకరించింది. ఈ అనుభవం, ఇంకా పార్టీ స్థాపన ప్రారంభం నుండి కలిగిన అనుభవాలను క్లష్టంగా యిలా పేర్కొనవచ్చు. చైనా యొక్క పురోగామి ఉత్పాదనా శక్తుల పురోగమన ధోరణులను పైన అలాగే చైనా సంస్కృతి, అత్యంత మెజారిటీ చైనా ప్రజల ప్రాథమిక అవసరాలపైన మన పార్టీ ఎల్లకాలం

చైనా లక్షణాలతో సోషలిజం నిర్మిద్దాం

ప్రాతినిధ్యం వహించాలి. సోషలిజం నిర్మాణానికి, అభివృద్ధికి అవి ప్రధాన అవసరాలు. తీవ్రమైన పరిశీలన, గొప్ప ఆచరణల ద్వారా మన పార్టీ అలాంటి అభిప్రాయానికొచ్చింది. మన పార్టీ, ప్రాథమిక సిద్ధాంతాలను, పంథాను, కార్యాచరణను అనుభవాన్ని మొత్తం పార్టీ సభ్యులు బలపరిచి అన్నిరంగాల్లో ఇంకా ఎక్కువ శ్రమతో పనిచేయాలి. మార్క్సిజం, లెనినిజం, మావో ఆలోచన, డెంగ్ సియావోపింగ్ సిద్ధాంతాలను పార్టీ యొక్క మార్గదర్శక ఆలోచనా విధానంగా వుంచేందుకు కాంగ్రెసు ఏకగ్రీవంగా అంగీకరించింది. చైనాలోనూ, యీ నాడు ప్రపంచంలోని యితర ప్రాంతాల్లోనూ వచ్చిన మార్పుల దృష్ట్యా నూతన కర్తవ్యాలను, 'మార్క్సిజం-లెనినిజం, మావో ఆలోచన, డెంగ్ సియావోపింగ్ సిద్ధాంతాలను కొనసాగించి, అభివృద్ధి పరిచే అవసరం వుంది. పార్టీ నిర్మాణాన్ని బలోపేతం చేసేందుకు స్వీయాభివృద్ధిని పెంపొందించేందుకు, చైనాలో సోషలిజాపికవ అభివృద్ధి పరిచేందుకు అవి శక్తివంతమైన సైద్ధాంతిక ఆయుధంగా పని చేస్తాయి. మూడు ప్రాతినిధ్యాలను నిలకడగా అమలు జరిపినట్లైతే పార్టీ నిర్మాణ పునాది బలపడు తుంది. బలానికి అది ఆధారంగా వుంటుంది. మూడు ప్రాతినిధ్యాల ప్రధాన ఆలోచన అమలు వల్ల కాలగమనంతో పాటు మనం కూడా ముందుకు పోగలం. పార్టీ అభివృద్ధిని కొనసాగించగలం. ప్రజా శ్రేయస్సు కోసం ప్రభుత్వ అధికారాన్ని వినియోగించుకోగలం. ఈ ప్రాథమిక అవసరాన్ని పార్టీ సభ్యులందరూ జాగ్రత్తగా అవగాహన చేసుకొంటే యింకా ఎక్కువ చైతన్యవంతులై యీ ముఖ్యమైన ఆలోచనను అమలు జరపడంలో ధృఢ నిశ్చయంతో వుంటారు. మనదేశానికి 21వ శతాబ్దం మొదటి రెండు దశకాల కాలం ఎంతో ముఖ్యమైన వ్యూహాత్మక

అవకాశాలను కలిగిస్తుంది. అవి ఉన్నత బవిష్యత్తును తీర్చి దిద్దుతాయి. అలాంటి అవకాశాలను మనం విడిచిపెట్టకూడదు. నివేదికలో పేర్కొన్నట్లుగా సంక్షేమ సమాజ నిర్మాణ, ధ్యేయాలను కాంగ్రెస్ అంగీకరిస్తూ, సోషలిస్టు ఆధునీకరణను వేగిరపరచేందుకు గాను, మొత్తం పార్టీ శక్తులను, అన్ని జాతుల ప్రజలను సమీకరించే ప్రాధాన్యతను నొక్కి చెప్పింది. ఈ ధ్యేయాలను సాధించేందుకు అభివృద్ధి కోసం నూతన భావాలు, సంస్కరణల్లో నూతన పోకడలకు ద్వారాలు తెరవడానికి గాను అన్ని రంగాల్లో నూతన చొరవలు తప్పని సరి అవుతాయి.

నివేదికలో పేర్కొన్న చైనా ఆర్థిక, రాజకీయ సాంస్కృతికాభివృద్ధికి, సంస్కరణల కోసం చేసిన ఏర్పాట్లను కాంగ్రెసు ఆమోదించింది. కేంద్ర కర్తవ్యంగా ఆర్థికాభివృద్ధిని చేపట్టడం ప్రభుత్వ పాలనలో ప్రధానాంశం. అలాగే వుత్పాదనాశక్తులను అభివృద్ధి పరచి విడుదల చేయడం, సోషలిస్టు మార్కెట్ వ్యవస్థను మెరుగు పరచడం, సైన్సు, విజ్ఞానం ద్వారా దేశం పునరుజ్జీవం పొందే వ్యూహాన్ని అమలు జరపడం, నిలకడగా అభివృద్ధిని సాధించడం, ప్రధానంగా పారిశ్రామికరణ పూర్తి చేయడం ఇన్ఫర్మేషన్ టెక్నాలజీ శక్తివంతంగా అన్వయించడం ఆధునీకరణ వేగాన్ని పెంచడం, దేశ ఆర్థిక వ్యవస్థను బలమైన పునాదులపై వేగవంతంగా అభివృద్ధి పరిచి, నిలకడగా ప్రజల జీవన ప్రమాణాలను పెంచడం లాంటివి ప్రధానాంశాలు. నాలుగు మౌలిక సూత్రాలకు కట్టుబడి వుంటూ రాజకీయ పునర్నిర్మాణ పనిలో నిదానంగా చురుకుగా సాగిపోవాలి. సోషలిస్టు ప్రజాస్వామ్యాన్ని విస్తృతపరచాలి. చట్టపరిధిలో సోషలిస్టు దేశాన్ని నిర్మించేందుకు గాను, సోషలిస్టు రాజకీయ సంస్కృతి నిర్మించాలి. ప్రజాస్వామ్యం సంఘీభావం, స్థిరత్వం, సామరసాయనంతో కూడిన రాజకీయ వాతావరణాన్ని పెంపొందించాలి. సోషలిస్టు సంస్కృతి ఆధ్యాత్మిక నాగరికతలను అభివృద్ధి పరిచేందుకు తీవ్రమైన ప్రయత్నాలు చేపట్టవలసి వుంది. జాతీయ భావాన్ని పెంపొందించి, అది కొనసాగేలా చూడాలి. సైద్ధాంతిక నైతిక విలువలను పెంచి విజ్ఞానం సైన్సులను అభివృద్ధి చేయాలి. చైనా లక్షణాలతో సోషలిస్టు సంస్కృతి ఆదర్శనీయంగా, ఆకర్షణీయంగా సాగిపోయేందుకు నూతన రీతులను కనుగొనాలి. మన జాతీయ భద్రత, ఐక్యత, పరిపూర్ణ సామాజిక సంక్షేమాలను పరిరక్షించుకునేందుకు గాను మన జాతీయ రక్షణ వ్యవస్థను, పటిష్ట పరచుకోవడం చాలా ముఖ్యమని కాంగ్రెసు అభిప్రాయపడింది. జాతీయ రక్షణ వ్యవస్థను జనవరి

సైనిక దళాలను నిర్మించే కార్యక్రమాలను కాంగ్రెసు అంగీకరించింది. శాంతియుత పునఃఏకీకరణ యొక్క ప్రాథమిక సూత్రాలకు కట్టుబడి వుండవలసిన అవసరాన్ని అదినొక్కి చెప్పింది. “ఒకే దేశం - రెండు వ్యవస్థలు సూత్రాన్ని స్ట్రెయిట్స్ తో సంబంధాల మెరుగుదల కోసం అష్ట-సూత్ర ప్రతిపాదనను అంతిమంగా మాతృదేశ పరిపూర్ణ ఏకీకరణను సాధించేందుకు గాను యీనాటి స్థితిలో శాంతియుత జాతీయ పునఃఏకీకరణ ప్రక్రియను కొనసాగించవలసిన అవసరం వుంది.

అంతర్జాతీయ పరిస్థితిని కూడా నివేదిక విశ్లేషించింది. శాంతిని నెలకొల్పేందుకు స్వతంత్ర విదేశీ విధానం యొక్క అవసరాన్ని గురించి నొక్కి చెప్తూ మానవ జాతి సామాన్య ప్రయోజనాల పరిరక్షణ కోసం, అన్ని దేశాలతో కలసి వని చేయాలని, బహుళ

పార్టీ నాయకత్వాన్ని బలోపేతం చేసే ప్రయత్నాల్లో అన్ని చర్యలు చేపట్టాలని కాంగ్రెసు గట్టిగా నొక్కి చెప్పింది. సంక్షేమ సమాజాన్ని నిర్మించడంలోనూ, సోషలిస్టు ఆధునీకరణ ప్రక్రియను వేగవంతం చేయడంలోనూ, పార్టీ నిర్మాణంలో నూతన పద్ధతుల ననుసరించి బలోపేతం చేయాలి. పార్టీ స్వయం క్రమశిక్షణ సూత్రానికి కట్టుబడి వుండలి. దాని సభ్యులతో నిష్కర్షగా వ్యవహరించాలి. సైద్ధాంతికంగానూ, సంఘటితంగానూ పార్టీని నిర్మించాలి.

ధృవప్రపంచీకరణకు దోహదం చేయాలని, పెత్తందారీ, అధికార రాజకీయాల సమస్త రూపాలను వ్యతిరేకించాలని, ప్రపంచశాంతి, అభ్యుదయం లాంటి గొప్పకర్తవ్యాలను ముందుకు నెట్టాలని కాంగ్రెసు పిలుపు నిచ్చింది.

పార్టీ నాయకత్వాన్ని బలోపేతం చేసే ప్రయత్నాల్లో అన్ని చర్యలు చేపట్టాలని కాంగ్రెసు గట్టిగా నొక్కి చెప్పింది. సంక్షేమ సమాజాన్ని నిర్మించడంలోనూ, సోషలిస్టు ఆధునీకరణ ప్రక్రియను వేగవంతం చేయడంలోనూ, పార్టీ నిర్మాణంలో నూతన పద్ధతుల ననుసరించి బలోపేతం చేయాలి. పార్టీ స్వయం క్రమశిక్షణ సూత్రానికి కట్టుబడి వుండలి. దాని సభ్యులతో నిష్కర్షగా వ్యవహరించాలి. సైద్ధాంతికంగానూ, సంఘటితంగానూ పార్టీని నిర్మించాలి.

పనివిధానం యింకా మెరుగు పడాలి. మార్క్సిస్టు సిద్ధాంతాలపై పార్టీ సభ్యుల అవగాహనా స్థాయిని పెంచాలి. పార్టీ పాలనా సామర్థ్యాన్ని పెంచి, దాని వర్గ పునాదిని తిరిగి గట్టిపరిచి దాని ప్రజా పునాదిని పెంచి, ప్రజలు - పార్టీ మధ్య అత్యంత అవినాభావ సంబంధాలను పోషించాలి. లంచగొండి అవినీతులపై పోరాటాన్ని ముందుకు తీసుకొని పోవడంలో ఎలాంటి సంకోచానికి తావు లేకుండా స్పష్టమైన వైఖరితీసుకోవడం చాలా ముఖ్యం. ప్రపంచం శాంతికి చాలా దూరంలో వుంది. కఠినమైన కర్తవ్యాలు మన ముందున్నాయి. పార్టీ సభ్యులు యాతీవ్ర ప్రమాదాన్ని దృష్టిలో వుంచుకొని శాంతికాలంలో ఎదురయ్యే ప్రతికూలాలను ఎదుర్కొనేందుకు తయారై వుండాలి. వదును తేలుతున్న అంతర్జాతీయ పోటీవల్ల ఏర్పడే తీవ్ర సవాళ్లను జాగ్రత్తగా గమనించి మన పంథాలో ఎదురయ్యే ప్రమాదాలను, కష్టాలను, అధిగమించేందుకు తయారై వుండాలి. అన్నింటా మన పార్టీ పూర్తి ప్రయోజనాలు ముఖ్యమని, సంఘీభావం అత్యంత ప్రియమైనదని గట్టి స్థిరత్వం చాలా అవసరమని మనం సదా దృష్టిలో వుంచుకోవాలి.

పార్టీ కేంద్ర కమిటీ చుట్టూ పార్టీ కామ్రేడ్స్ దేశంలోని అన్ని జాతుల ప్రజలు సమీకృతులై చైనా లక్షణాలతో సోషలిజం నిర్మాణానికి హృదయపూర్వకంగా సమిష్టి కృషి చేసి మనందరికీ సుఖప్రదమైన జీవితాన్ని, మంచి భవిష్యత్తును అందించాలని పార్టీ కాంగ్రెసు పిలుపునిస్తూ వుంది.

పార్టీ నియమావళి సవరణపై

16వ జాతీయ కాంగ్రెసు తీర్మానం

15వ చైనా కమ్యూనిస్టు పార్టీ కేంద్ర కమిటీ, పార్టీ నియమావళికి ప్రతిపాదించిన సవరణను 16వ నేషనల్ కాంగ్రెసు పరిశీలించి ఏకగ్రీవంగా ఆమోదించింది. ఆమోదింపబడ్డ తేదీ నుండి అది అమలులోకి వస్తుందని నిర్ణయించడమైంది.

చైనా కమ్యూనిస్టు పార్టీ చైనా కార్మిక వర్గానికి, చైనా ప్రజలకు రెండింటికి అగ్రగామి అని నియమావళిలో స్పష్టంగా వుండటాన్ని కాంగ్రెసు ఏకగ్రీవంగా అంగీకరించింది. అదే విధంగా చైనా ప్రజలకు, చైనా జాతికి, చైనా లక్షణాలతో సోషలిజం నిర్మాణం కోసం పనిచేసే నాయకత్వ శ్రేణికి పార్టీ అగ్రగామిగా వుంటుంది. అలాగే పురోగమించే చైనా సంస్కృతికి, చైనా అత్యధిక ప్రజల ప్రాథమిక ప్రయోజనాలకు అది ప్రాతినిధ్యం వహిస్తుంది. కమ్యూనిజంను సాధించడమే పార్టీ యొక్క అత్యున్నత ఆదర్శం. అంతిమధ్యేయం. అలాంటి పార్టీ స్వభావ నిర్వచనం పార్టీ చరిత్రకు వాస్తవాలకు ప్రస్తుత

కాంలోని అవసరాలకు, సరిపోతుంది. పార్టీ సభ్యుల వుత్సాహ చొరవ సృజనాత్మక శక్తి విశాల పరిధిలో ప్రదర్శిత మయ్యేందుకు చైనా లక్షణాలతో సోషలిజం నిర్మాణంలో పార్టీ ప్రజలతో సమైక్యమయ్యేందుకు అది దోహదం చేస్తుంది.

సోషలిస్టు విధానం అభివృద్ధి, మెరుగుదల ఒక దీర్ఘకాలిక చారిత్రక ప్రక్రియ అనీ, చైనా నిర్దిష్ట చర్యలను మార్క్సిజం లెనినిజం యొక్క ప్రాథమిక సిద్ధాంతాలతో మేళవించాలని, చైనా లక్షణాలతో సోషలిజం పంథాపై పూర్తి విశ్వాసాన్ని వుంచాలని పార్టీ సభ్యులంతా పూర్తిగా అర్థం చేసుకోవాలి.

13వ చైనా కమ్యూనిస్టు పార్టీ కేంద్ర కమిటీ నాల్గవ ప్లీనరీ సమావేశం తర్వాత జియాంగ్ జెమిన్ నాయకత్వంలో చైనా కమ్యూనిస్టులు చైనా లక్షణాలతో సోషలిజం నిర్మాణం అనుభవం ద్వారా సోషలిజం అంటే ఏమిటో లోతైన అవగాహన సంపాదించుకున్నారు. సోషలిజంను ఎలా నిర్మించాలి ? ఎలాంటి పార్టీ దాన్ని నిర్మించగలుగుతుంది. అనే వాటిపై పార్టీని, ప్రభుత్వాన్ని నడపడంలో వారు మరింత విలువైన అనుభవాన్ని సంపాదించుకున్నారు. మూడు ప్రాతినిధ్యాల ఆలోచన ప్రాధాన్యతను గ్రహించారు.

మార్క్సిజం లెనినిజం, మావో ఆలోచన డెంగ్ సియావోపింగ్ సిద్ధాంతం, మూడు ప్రాతినిధ్యాల ప్రధాన ఆలోచనలను చైనా కమ్యూనిస్టు పార్టీ తన కార్యాచరణకు మార్గదర్శకంగా చేసుకుంటుందని నిబంధనావళి స్పష్టం చేసింది. మూడు ప్రాతినిధ్యాల ముఖ్యమైన ఆలోచనను తన సైద్ధాంతిక మార్గదర్శిగా భవిష్యత్తులో దీర్ఘకాలంపాటు కొనసాగిస్తుంది. నిబంధనలో అలాంటి నియమం వల్ల పార్టీ ఆలోచన, కార్యాచరణలో ఐక్యత సాధించడంలో దీర్ఘకాలిక ప్రాధాన్యత సంతరించుకుంటుంది. 'మూడు చారిత్రక కర్తవ్యాలు', అంటే ఆధునీకరణ వుద్యమాన్ని ముందుకు తీసుకొని పోవడం, జాతీయ పునః ఏకీకరణ సాధించడం, ప్రపంచ శాంతిని పరిరక్షించి వుమ్మడి అభివృద్ధి పెరుగుదలకు తోడ్పడడం, చైనా లక్షణాలతో సోషలిజం బాటలో చైనా జాతికి పునరుజ్జీవనాన్ని కలిగించడం లాంటి వాటిని పూర్తి చేసేందుకు అన్ని జాతుల చైనా ప్రజలను, పార్టీ ఐక్యపరచవలసి వుంది.

ప్రస్తుత కాంగ్రెసు మన ముందుంచిన ధ్యేయం అంతే. సంపూర్ణ సంక్షేమ సమాజ నిర్మాణ ధ్యేయాన్ని, నిబంధనావళిలో చేర్చడంపై కాంగ్రెసు జనవరి

తన ఆమోదాన్ని తెలిపింది. ఆ ధ్యేయం పార్టీ పని విధానంతో అత్యంత ప్రాధాన్యత వహిస్తుంది. 21వ శతాబ్దం మొదటి రెండు దశకాలు వ్యూహాత్మక అవకాశాలకు సంస్కరణలపై దృష్టిని సారించేందుకు, సోషలిస్టు ఆధునీకరణ వుద్యమానికి, అన్ని విధాల సోషలిస్టు మార్కెట్ ఆర్థిక వ్యవస్థను అభివృద్ధి పరిచేందుకు, సోషలిస్టు ప్రజాస్వామ్యాన్ని వున్నత సోషలిస్టు సంస్కృతిని పెంపొందించేందుకు, ఎంతో విలువైన కాలం. ఆ కాలానికి నిర్దేశించిన ధ్యేయాలను నెరవేర్చడంలో మొత్తం పార్టీ సమీకృతమై

అన్ని స్థాయిల్లో వున్న పార్టీ సంస్థలు పార్టీ సభ్యులు పార్టీ నిబంధనావళిని జాగ్రత్తగా అధ్యయనం చేసి దానికి కట్టుబడి వుండాలి. సైద్ధాంతికపరంగా నిర్మాణ పరంగా పార్టీని బలపరిచి దానిపని విధానాన్ని మెరుగుపరచి, పార్టీ యొక్క నాయకత్వ పాలనా నైపుణ్యాన్ని పెంచి లంచగొండితనం అవినీతిని అరికట్టడంలో పార్టీ నాయకత్వ సామర్థ్యాన్ని బలోపేతం చేయడం యింకా పార్టీ సృజనాత్మక శక్తిని, పోరాట శక్తిని పెంపొందించడం లాంటి కర్తవ్యాలను నెరవేర్చాలి.

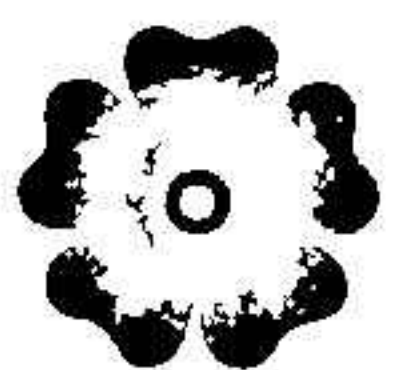
వుండాలి.

చైనా లక్షణాలతో సోషలిజం నిర్మాణదశలో పార్టీ సాధించిన విజయాలు యీ విధంగా వున్నాయి. ప్రభుత్వ యాజమాన్యం నిర్ణయాత్మక పాత్ర వహిస్తూ, వివిధ రకాల యాజమాన్య రూపాలను అదే సమయంలో అభివృద్ధి పరుస్తూ, ప్రాథమిక ఆర్థిక వ్యవస్థను ఆమోదించి దాన్ని మెరుగు పరచడం. పంపిణీ వ్యవస్థను నిర్వహించి అభివృద్ధి పరచడం. (పంపిణీ వ్యవస్థలో పనిని బట్టి పంపిణీ జరగడం ప్రాధాన్యత వహిస్తుంది. వివిధ రీతులుగా వుండే పంపిణీ వ్యవస్థ కూడా సహజీవనం చేస్తుంది.) సోషలిస్టు మార్కెట్ వ్యవస్థను మెరుగు పరచడం శాస్త్రం, విజ్ఞానం ద్వారానూ, అభివృద్ధి కొనసాగింపు ద్వారానూ జాతి పునరుజ్జీవన వ్యూహాన్ని అమలు జరపడం, సోషలిస్టు భౌతిక, రాజకీయ, ఆధ్యాత్మిక సంస్కృతుల సమన్వయం చేయడం, చట్టం ప్రకారం దేశాన్ని పాలించడం, చట్ట పాలనను వివేక వంతపాలనతో జత చేయడం. ఇవన్నీ పార్టీ నియమావళిలో చేర్చినట్లయితే, పార్టీ పంథా, సూత్రాలు,

విధానాలను పార్టీ సభ్యులు చైతన్యంతోనూ, ధృఢత్వంతో అమలు జరిపేందుకు సహకరిస్తుంది. దానివల్ల చైనా లక్షణాలతో సోషలిజం నిర్మాణానికి నూతన పరిస్థితిని సృష్టించే పంథాలో ప్రజలను నడిపించవచ్చు. ఏ చైనా కార్మికుడైనా ఏ వ్యవసాయదారుడైనా, ఏ సైనికుడైనా, ఏ మేధావి అయినా సమాజంలోని ఏ యితర పురోగామి అయినా 18 సంవత్సరాలు వయస్సు నిండి, పార్టీ కార్యక్రమాన్ని, నిబంధనావళిని అంగీకరించి, ఏదో ఒక పార్టీ సంస్థల్లో చేరి చురుకుగా పనిచేస్తూ పార్టీ నిర్ణయాలను పాటిస్తూ సభ్యత్వ రుసుంను క్రమంగా చెల్లిస్తూ వుంటే, చైనా కమ్యూనిస్టు పార్టీ సభ్యత్వానికి దరఖాస్తు చేసుకోవచ్చు. స్పష్టంగా యీ విషయాన్ని నిబంధనావళిలో చేర్చడం వల్ల పార్టీ వర్గపునాది, ప్రజాపునాది విస్మృతమైన సమాజంలో పార్టీ బలం, పలుకుబడి మొత్తంగా పెరుగుతుంది. కాంగ్రెసు దీన్ని ఆమోదించింది.

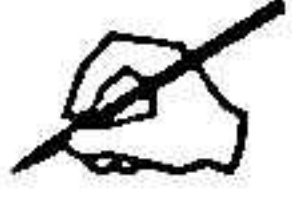
పార్టీ నిర్మాణం, పార్టీ నాయకత్వం, పార్టీ సభ్యులు నెరవేర్చవలసిన కర్తవ్యాలు, పార్టీ కమిటీలలో విధానపరమైన ప్రాథమిక సూత్రాలు, నిర్ణయాలను చేసే మెకానిజం, ప్రాథమిక పార్టీ సంస్థల నిర్మాణం, అన్ని స్థాయిల్లో నాయకత్వంలో వున్న పార్టీ సభ్యుల ప్రధాన అర్హతలు. పార్టీ క్రమశిక్షణా పర్యవేక్షణా కమిటీల ప్రధాన కర్తవ్యాలు, నూతన పరిస్థితులు నూతన పార్టీ కర్తవ్యాలు, యీ మధ్య పార్టీ నిర్మాణంలో వచ్చిన నూతన అనుభవాల దృష్ట్యా, నాయకత్వంలో వున్న పార్టీ సభ్యుల బృందాల స్థానం వాటి కర్తవ్యాలు -ఇవన్నీ దృష్టిలో వుంచుకొని పార్టీ అన్ని విధాల మరోగమింప చేసే కర్తవ్యాన్ని గురించి నిబంధనావళిలో స్పష్టంగా పేర్కొనాలని, యిది చాలా ముఖ్యమని కాంగ్రెసు విశ్వసించింది.

అన్ని స్థాయిల్లో వున్న పార్టీ సంస్థలు పార్టీ సభ్యులు పార్టీ నిబంధనావళిని జాగ్రత్తగా అధ్యయనం చేసి దానికి కట్టుబడి వుండాలి. సైద్ధాంతికపరంగా నిర్మాణ పరంగా పార్టీని బలపరిచి దానిపని విధానాన్ని మెరుగుపరచి, పార్టీ యొక్క నాయకత్వ పాలనా నైపుణ్యాన్ని పెంచి లంచగొండితనం అవినీతిని అరికట్టడంలో పార్టీ నాయకత్వ సామర్థ్యాన్ని బలోపేతం చేయడం యింకా పార్టీ సృజనాత్మక శక్తిని, పోరాట శక్తిని పెంపొందించడం లాంటి కర్తవ్యాలను నెరవేర్చాలి. ఈ కర్తవ్యాలు నెరవేరినట్లయితే, చైనా లక్షణాలతో సోషలిజం నిర్మించే దశలో పార్టీ ఎల్లప్పుడూ తన బలమైన, సజీవశక్తిని కొనసాగిస్తుంది.

చరిత్రలో ములుపు గాని నిలచిన ములుగులు

తెలకపల్లి రవి

చైతన్యజ్వాల రగిలించిన మే 4 ఉద్యమం

నవంబరు 7(1917) న విజయ వంతమైన రష్యా విప్లవం మానవ చరిత్రలో తొలి మహా ములుపు తెచ్చింది. దాని ప్రభావం ప్రపంచమంతటా ప్రసరించింది. ఆ బాటలో తర్వాతి మహాజ్వల ఘట్టం చైనా విప్లవం. ఆ విప్లవానికి దేశాన్ని, ప్రజలను సిద్ధం చేయడంలో ప్రధాన పాత్ర వహించింది 1919 మే నాలుగు ఉద్యమం. పెకింగ్ విద్యార్థులు ప్రారంభించిన ఈ పోరాటం ఉత్తర్రా కమ్యూనిస్టు పార్టీ ఆవిర్భావానికి బాట వేసింది. విశేషమేమంటే సోవియట్ విప్లవం లాగానే దీనికి కూడా మొదటి ప్రపంచ యుద్ధ పరిణామక్రమమే కారణమైంది.

ప్రాచీన నాగరికతకు నిలయమైన దేశాలలో ఒకటై నప్పటికీ చైనా తర్వాతి కాలంలో వెనుకబడి పోయింది. స్థానిక యుద్ధ ప్రభువుల అంతర్గత కలహాలు, విదేశీ దురాక్రమణ దారుల కుట్రలు ఆ సమాజాన్ని చిన్నాభిన్నం చేశాయి. వివిధ దశలలో జరిగిన యుద్ధాలలో చైనా అసమర్థ చక్రవర్తులు లొంగిపోతూ వచ్చారు. మొత్తంగా ఏ దేశానికి వలస కాకపోయినా సామ్రాజ్య వాద శక్తులు చైనా పాలకులను లోబరుచుకుని దేశాన్ని పంచుకున్నాయి. అందులో భాగంగా నల్లమందు ప్రవహింపచేశాయి. 19 వ శతాబ్ది మధ్య కాలంలో విదేశ పెట్టుబడి దారులు చొరబడ్డారు. అసమాన ఒప్పందాలు రుద్దారు. విశాల ప్రాంతాలపై హక్కులు పొందారు. రేవులు వశపరచుకున్నారు. మొదటి దశలో ప్రధానంగా వ్యాపార ప్రయోజనాలకోసమే ఈ దౌత్యపరమైన పీడన సాగింది. 19 వ శతాబ్ది ప్రారంభంలోనే పెట్టుబడిదారీ విధానం సామ్రాజ్యవాద దశలోకి ప్రవేశించింది. సామ్రాజ్యవాద దురాక్రమణలు ప్రారంభమైనాయి. చైనాను విభజించుకోవడానికి వివిధ శక్తులు పోటీ పడ్డాయి. 1894లో చైనా జపాన్ యుద్ధం, 1900లో మరో యుద్ధం జరిగాయి. ఈ యుద్ధాలలో ఒటమి చవిచూసిన చైనా తన భూభాగంపై ఫ్యాక్టరీలు పెట్టే హక్కును కలిగిస్తూ ఒప్పందం కుదుర్చుకోవలసి వచ్చింది. క్రమక్రమంగా మరిన్ని విదేశీ సామ్రాజ్యవాద శక్తులు ప్రవేశించి ఫ్యాక్టరీలు, గనులు, రైల్వేలు, బ్యాంకులు వగైరాలపై ఆధిపత్యం సంపాదించాయి. ఆ విధంగా దేశ ఆర్థిక పారిశ్రామిక వ్యవస్థపై పట్టు

19 వ శతాబ్ది ప్రారంభంలోనే పెట్టుబడిదారీ విధానం సామ్రాజ్యవాద దశలోకి ప్రవేశించింది. సామ్రాజ్యవాద దురాక్రమణలు ప్రారంభమైనాయి. చైనాను విభజించుకోవడానికి వివిధ శక్తులు పోటీ పడ్డాయి. 1894లో చైనా జపాన్ యుద్ధం, 1900లో మరో యుద్ధం జరిగాయి. ఈ యుద్ధాలలో ఒటమి చవిచూసిన చైనా తన భూభాగంపై ఫ్యాక్టరీలు పెట్టే హక్కును కలిగిస్తూ ఒప్పందం కుదుర్చుకోవలసి వచ్చింది. క్రమక్రమంగా మరిన్ని విదేశీ సామ్రాజ్యవాద శక్తులు ప్రవేశించి ఫ్యాక్టరీలు, గనులు, రైల్వేలు, బ్యాంకులు వగైరాలపై ఆధిపత్యం సంపాదించాయి. ఆ విధంగా దేశ ఆర్థిక పారిశ్రామిక వ్యవస్థపై పట్టు బిగించాయి. రాజకీయంగానూ తమ మాట నెగ్గించుకోగలిగాయి. పరస్పరం ప్రభావాలు పెంచుకోవడానికి కీచులాటలు సాగించాయి. చైనా పాలకులను తమ ఏజంట్లుగా ఉపయోగించు కున్నాయి. ఇందుకు వ్యతిరేకంగా అనేక పోరాటాలు జరిగాయి. 1911లో జరిగిన ప్రజాతంత్ర విప్లవాలు వాటిలో ప్రధానమైనవి. అందులో ఒకటి తైపాంగ్ విప్లవం. మరొకటి సన్ యెట్ సేన్ నాయకత్వాన జరిగిన విప్లవం.

హుంగ్ హీషూ చున్ మత పరమైన విశ్వాసాల ప్రాతిపదికగా పై షాంగ్ టీ హై అనే సంస్థను స్థాపించాడు. పాశ్చాత్యులు దేశంలోకి వచ్చినపుడు తెచ్చిన రూపంలోనే క్రైస్తవాన్ని పునరుద్ధరించాలనేది ఆయన నినాదం. రైతాంగ ఆదర్శాలు, విలువలను ఆయన ముందుకు తెచ్చాడు. పేదలను సమీకరించి సాయుధ తిరుగుబాటు ప్రారంభించాడు. 1851 నుంచి 1864 వరకు ఇది సాగింది. ఒక దశలో అది 14 రాష్ట్రాలపై అదుపు కలిగివుంది. నాంకింగ్లో వారు విప్లవ ప్రభుత్వాన్ని స్థాపించారు. కొన్ని మంచి లక్షణాలు కలిగివున్నా తైపాంగ్ విప్లవం తిరోగమన భావాలు కూడా అనుసరించింది. అధికారంలోకి రాగానే దాని నాయకులు అనేక రాజకీయ, సైనిక తప్పిదాలు చేశారు. దాంతో చక్రవర్తి సైన్యాలు, అమెరికా, బ్రిటిష్, ఫ్రెంచి దురాక్రమణ దారులు కలసి తైపాంగ్ పాలనను కూలదోశారు.

బూర్జువా జాతీయ నాయకుడైన సన్ యెట్ సేన్ 1905లో తుంగ్ మెంగ్ హాయ్ (విప్లవ సమితి) స్థాపించాడు. బూర్జువా, పెటీ బూర్జువా వర్గాల నాయకత్వంలో ప్రజాతంత్ర విప్లవం ప్రారంభించారు. “స్వాతంత్ర్యం, సమానత్వం, సామ్రాజ్యత్వం” అనే నినాదాలతో చైనా చక్రవర్తిని కూలదోసి రిపబ్లిక్ స్థాపించడం ఆయన ఆశయం. సన్ యెట్ సేన్ నాయకత్వంలో అనేక విప్లవ తిరుగుబాట్లు జరిగాయి. చివరకు 1911లో మధ్య, దక్షిణ చైనాలలో మంచూ రాజుల అధికారం కూలదోయబడింది. తొలి చైనా రిపబ్లిక్ అధ్యక్షుడుగా సన్ యెట్ సేన్ అధికారం స్వీకరించాడు. అప్పటికే విప్లవ భావాలు సంతరించుకుంటున్న మావో తిరుగుబాటు సైన్యంలో చేరాడు. రిపబ్లిక్ ఏర్పడగానే విప్లవం అయిపోయిందని భావించి దాని నుంచి రాజీనామా చేశాడు. బూర్జువా విప్లవ పరిమితులు తెలుసుకుని ఆ తర్వాతి కాలంలో

నవచైనా స్థాపనకై లాంగ్మార్చ్ చేపట్టారు.

నాన్ కింగ్ లో సన్ నాయకత్వాన రిపబ్లిక్ ఏర్పడ్డంతో చైనాలో ప్యూడల్ నిరంకుశత్వం ముగిసింది. అయితే అది స్వల్పకాలమే మనగలిగింది. ఇందుకు మూల కారణం చైనా బూర్జువా వర్గపు బలహీనతలే. వారు సా సూక్ష్మవాదానికి, ప్యూడలిజానికి వ్యతిరేకంగా గట్టి వైఖరి తీసుకోలేదు. దేశంలో ప్రధాన ప్రజాతంత్ర శక్తిగా వుండవలసిన రైతాంగాన్ని సమీకరించలేకపోయింది. భూసమస్య పట్ల కూడా దానికి ఒక వైఖరి లేదు. కనుకనే భ్రష్టుపట్టిన రాజవంశాన్ని కూలదోసినప్పటికీ అది శక్తిహీనంగానే వుండిపోయింది. సామ్రాజ్యవాదుల మద్దతు గల తొత్తు ప్రభుత్వాన్ని ఎదుర్కోలేక పోయింది. సన్ యెట్ సేన్ భావాలలో కూడా స్పష్టత లేదు. యువాన్ షీకై అనే యుద్ధ ప్రభువు సన్ యెట్ స్థానంలో అధ్యక్షుడయ్యాడు. రాజధాని పెకింగ్ కు మారింది. మొదట సన్ స్థాపించిన కొమింటాంగ్ పార్లమెంటులో అధిక స్థానాలు సంపాదించుకుని ప్రభుత్వాన్ని ఏర్పాటు చేసింది.

19 వ శతాబ్ది ద్వితీయార్థంలో చైనా ఆధునిక పరిశ్రమలు క్రమేణా అభివృద్ధి చెందనారంభించాయి. 1840 వ దశకం నుంచే బ్రిటన్ హాంగ్ కాంగ్ లో పరిశ్రమలు స్థాపించడం ప్రారంభించింది. తర్వాత ఇతర సామ్రాజ్యవాద దేశాలు కూడా తమ ఎగుమతి అవసరాలకు అనుగుణంగా పరిశ్రమలు పెట్టాయి. వీటి ద్వారానే తొలి కార్మిక బృందాలు ఏర్పడ్డాయి. చైనా-జపాన్ యుద్ధం తర్వాత కాలంలో విదేశాల ఒత్తిడి పెరిగిందని చూశాం. చాలా రంగాలలో విదేశీ పెట్టుబడుల శాతం అత్యధికంగా పెరిగింది. దాంతో పాటే కార్మికుల సంఖ్య కూడా పెరిగింది. 1915 నాటికి చైనాలో చేతి పనివారితో కలసి కోటి మంది కార్మికులున్నారు. మొదటి ప్రపంచ యుద్ధంలో బ్రిటన్, ఫ్రాన్స్, జర్మనీలు తలమునకలై వుంటే అమెరికా, జపాన్ లు చైనా పై తమ దోపిడీ తీవ్రం చేశాయి.

ఈ దశలో చైనాలో పెట్టుబడులు, ఉత్పత్తులు కూడా ప్రధానంగా విదేశాలవే. అందుకే దేశ ప్రజలు దుర్బర పరిస్థితులలో మగ్గుతుంటే ఆ ఉత్పత్తులు ఎగుమతులకై తరలిపోయేవి. వీటిపెరుగుదలతో పాటు కార్మిక వర్గం కూడా పెరిగింది. యుద్ధ కాలంలో అది బాగా విస్తరించింది. మరో వైపున రాజకీయంగా విదేశీ పీడన పెరిగింది. 20 శతాబ్ది ప్రారంభం నాటికి చైనాలో ఆరు సామ్రాజ్యవాద రాజ్యాలు- అమెరికా, బ్రిటన్, జపాన్, జర్మనీ, ఫ్రాన్స్, రష్యాలు తమ తమ అధీనంలోని ప్రాంతాలలో పెత్తనం సాగిస్తున్నాయి. విప్లవం తర్వాత సోవియట్ తన అధీనంలోని ప్రాంతాలను ఏకవక్షంగా వదులుకుంది. అనమాన

ఒప్పందాలను రద్దు చేసేసింది. మొదటి ప్రపంచ యుద్ధంలో ఓడిపోయిన జర్మనీ కూడా ఉపసంహరించుకుంది. చివరకు నాలుగు దేశాలు మిగిలాయి. అవే ఏర్పాటు చేసిన ఫ్యాక్టరీల ద్వారా దాని గోరీ కట్టే కార్మిక వర్గం కూడా సంఘటితం కాజొచ్చింది. చైనా ప్రత్యేక పరిస్థితుల వల్ల దానికి అదనపు బలం కలిగింది. మొదటిది- చైనాలో పీడన అతి దుర్భర స్థాయిలో వుండటం వారి ఆగ్రహాన్ని, తెగింపును పెంచింది. రెండోది- ఉన్న మేరకు కార్మిక వర్గం చాలా కేంద్రీకృతమై వుండేది. మూడోది- సంఖ్య రీత్యా పరిమితం కనుక ఇతర వర్గాలతో ముఖ్యంగా రైతాంగంతో కలసి పని చేయవలసిన అవసరాన్ని అది గుర్తించగలిగింది. దానికి మార్క్సిజంతో పరిచయం కలగి, కమ్యూనిస్టు పార్టీగా ఏర్పడగానే కార్మికవర్గం దేశంలో ప్రధాన రాజకీయ శక్తి కాగలిగింది. అనేక పోరాటాలు చేసింది. పక్కనే వున్న రష్యాలో అక్టోబరు విప్లవ విజయం చైనా పోరాటానికి ఎంతో ఉత్తేజమిచ్చింది. రాజకీయ తోడ్పాటు కాగలిగింది.

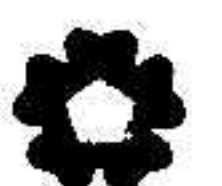
ఈ నేపథ్యంలో మొదటి ప్రపంచయుద్ధం తర్వాత అమెరికా- జపాన్ ల మధ్య ఘర్షణ మరింత తీవ్రమైంది. తమ తైనాతీలుగా వుండే యుద్ధప్రభువుల కోసం అవి అంతకంతకూ ఎక్కువగా చూడ సాగాయి. అంతర్జాతీయ స్థాయిలో అమెరికా ఒక కూటమిని ఏర్పాటు చేయాలని తలపెట్టింది. చైనాలో జపాన్ ప్రాబల్యం తగ్గించేందుకై అమెరికా, బ్రిటన్, జపాన్, ఫ్రాన్స్ లతో ఈ కూటమి ఏర్పాడాలని ప్రతిపాదించింది. 1920లో అలాటి కూటమి ఏర్పడినప్పటికీ తీవ్ర విభేదాలు పొడసూపాయి. యుద్ధంలో జర్మనీ, ఆస్ట్రీయా ఓడిపోయిన తర్వాత 1919 జనవరిలో ఫ్రాన్స్ లోని వర్సెయిల్స్ లో శాంతి సమావేశం జరిగింది. యుద్ధంలో జయాపజయాల ఆధారంగా వలసల పునర్విభజన దాని లక్ష్యం. విజయవంతమైన అమెరికా, బ్రిటన్ తదితర దేశాల తరపున పాల్గొన్న చైనా కూడా ఆ సమావేశానికి హాజరైంది. తమ మీద రుద్దిన అసమాన ఒప్పందాలను రద్దు చేయాలంటూ ఆ సమావేశంలో చైనా ప్రతినిధి వర్గం ఒక పత్రం సమర్పించింది. సమావేశంలో సామ్రాజ్యవాద నేతలు వాటిని ఏ మాత్రం పట్టించుకోకపోగా, చైనాలో జర్మనీకి గల హక్కులు జపాన్ కు మొత్తంగా బదలాయించబడాలని నిర్ణయించాయి.

అప్పటికే అసంతృప్తితో, ఆగ్రహంతో రగిలి పోతున్న చైనా ప్రజలకు- ముఖ్యంగా ప్రగతిశీల వర్గాలకు, విద్యార్థులకు ఇది పట్టరాని కోపం తెప్పించింది. పారిస్ సమావేశంలో ప్రయోజనం కలుగుతుందని చేసిన నిరీక్షణ విఫలం కావడంతో ఇక తమ భవిష్యత్తు తామే

నిర్ణయించుకోవాలని వారు గుర్తించారు. పెకింగ్ లో 1919 మే 4న వేలాది మంది విద్యార్థులు పెద్ద వ్రదర్స్ జరిపారు. తియాన్ మెన్ స్క్వేర్ వద్ద 3000 మంది విద్యార్థులు సమీకృతమైనారు. తొత్తు ప్రభుత్వం రాజినామా చేయాలని వారు నినదించారు. కొంతమంది మంత్రుల నివాసాలను ధ్వంసం చేశారు. పోలీసులు అనేక మందిని అరెస్టు చేశారు. పెకింగ్ యూనివర్సిటీ అధ్యక్షునితో ప్రభుత్వం రాజీనామా చేయించింది. విద్యార్థులు వెంటనే సమ్మె ప్రారంభించి ఉధృత రాజకీయ ప్రచారం చేశారు. జపాన్ ఆదేశం మేరకు తొత్తు ప్రభుత్వం వందలాది మందిని అరెస్టు చేసి అనేక నిషేధాజ్ఞలు విధించింది. అసలే అసంతృప్తిగా వున్నదేశంలో విద్యార్థులపై నిర్బంధంతో నిరసన పెల్లుబికింది. జూన్ 3 తర్వాత ఈ దేశభక్తి ఉద్యమ కేంద్రం షాంఘైకి మారింది. అక్కడ 70 వేల మంది కార్మికులు సమ్మె చేశారు. విదేశాల అధీనంలోని పరిశ్రమల కార్మికులు కూడా సమ్మె చేయడంతో అదో మహత్తర సామ్రాజ్య వాద వ్యతిరేక కార్యాచరణగా మారింది. క్రమేణా ఇతర రంగాలలో, ప్రాంతాలలో కూడా కార్మికులు సమ్మె చేశారు. ఇది చైనా చరిత్రలోనే అపూర్వమైన పరిణామం. విద్యార్థి వెల్లువతో మొదలైన పోరాటం ఈ విధంగా తారాస్థాయికి చేరి ప్రభుత్వాన్ని గడగడ లాడించింది. తర్వాతి కాలంలో బూర్జువా వర్గానికి చెందిన వారు కూడా పోరాటాన్ని బలపరచారు. ఆ విధంగా మే 4 ఉద్యమం చైనా చరిత్రలో ఒక పెద్ద మలుపు తెచ్చింది. ప్రభుత్వం దిగివచ్చి అరెస్టయిన విద్యార్థి నాయకులను విడుదల చేసింది.

అంతకు ముందు నుంచే చైనాలో సాంస్కృతికంగా ప్రగతిశీల వాతావరణం వుండేది. దాంతో పాటు పాక్షిక భావాలు, తప్పుడు అభిప్రాయాలు కూడా వుండేవి. 1918లో షాంఘైలో ఏర్పడిన మార్క్సిస్టు స్టడీ సొసైటీ కార్మికులలో ప్రచారం నిర్వహిస్తుండేది. 1919లో అలాటిదే పెకింగ్ లో కూడా ఏర్పడింది. న్యూయూత్ లాటి పత్రికలు ఇందుకు ఎంతో దోహదపడ్డాయి. మావో అప్పటికే మార్క్సిజం లెనినిజం సూత్రాలు వంటపట్టించుకున్నాడు. మే 4 ఘటనల తర్వాత ఆయన తను చదువుకున్న హునాన్ తిరిగివచ్చారు. హాషిచింగ్ రివ్యూ అనే పత్రిక స్థాపించి విప్లవ భావాలు ప్రచారం చేశారు. మార్క్సిస్టు స్టడీ సొసైటీ ఏర్పరిచారు.

చైనాలో తొలి సామ్రాజ్య వాద వ్యతిరేక శ్రామిక వర్గ కార్యాచరణను రగిలించిన మే 4 ఉద్యమం ఆ తర్వాత కమ్యూనిస్టు పార్టీ స్థాపనకు, విప్లవ పురోగమనానికి కూడా కారణభూతమైంది.

ప్రపంచీకరణకు వ్యతిరేకంగా పోరాడేవారికి నిరసనా?

ఇదేనా ప్రజాపంథా విధానం

వి. శ్రీనివాసరావు

ఆసియా సామాజిక వేదిక సభలు హైదరాబాద్‌లో జరిగిన సందర్భంగా సిపియం విధానంపై దాడి చేస్తూ సిపిఐ(యంఎల్) న్యూడెమోక్రసీ రాష్ట్ర కమిటీ పలు కరపత్రాలు, వ్యాసాలు ప్రచురించింది. వారు లేవనెత్తిన పలు సందేహాలు, విమర్శలకు సమాధానమిస్తూ ప్రజాశక్తి దినపత్రికలో అరుణతార వ్యాసం రాశారు. సిపిఐ(యం)రాష్ట్ర కార్యదర్శి బి.వి.రాఘవులు పార్టీ వైఖరి వివరిస్తూ మరొక వ్యాసం రాశారు. వాటికి వివరణగా మరొక సుదీర్ఘ కరపత్రం ప్రచురించారు. ప్రజాశక్తిలో లేవనెత్తిన అంశాలకు వివరణ ఇవ్వకుండా మొత్తం అంశాన్ని స్వచ్ఛంద సంస్థలు స్వీకరిస్తున్న విదేశీ నిధుల మీదకు మళ్లించారు. అదొక్కటే వారి అభ్యంతరమా? లేకపోతే ఎన్నీవోలు పాల్గొనే ఏ కార్యక్రమాలలోనూ పాల్గొనకూడదన్న వైఖరి తీసుకున్నారా? అదే వారి పాయింటుయితే గతంలో బిటి కాటన్, పేటెంట్స్ సమస్యల సందర్భాలలో స్వచ్ఛంద సంస్థలతో కలసి వారి రైతుకూలీ సంఘం పలు సదస్సులు, సెమినార్‌లలో పాల్గొన్న విషయం మరచిపోయారా? ఆ సందర్భంలోనే ఈనాడు దినపత్రికలో ఒక రచయిత మాన్‌సెంటో కంపెనీని సమర్థిస్తూ రైతుసంఘాలు కొన్ని కంపెనీలకు అమ్ముడుపోయి ఈ ఉద్యమాన్ని నడుపుతున్నాయని ఆరోపిస్తూ వ్యాసం రాశారు. దానికి రైతుసంఘాలు నిరసన కూడా తెలియచేశాయి. వారి వాదనకు ఈనాటి న్యూడెమోక్రసీ వాదనకు తేడా ఏమిటి? ఈ తరహా వాదనలు ప్రపంచీకరణకు వ్యతిరేకంగా సాగుతున్న పోరాటాలను వ్యతిరేకించే శక్తులకు మంచి ఆనందాన్ని కలిగిస్తాయి. బిజేపీ చేసే ఆరోపణలకు బలం చేకూర్చేందుకు తోడ్పడుతుంది. వారు ప్రచురించిన కరపత్రాలు కానీ, వ్యాసాలు కానీ ప్రపంచీకరణపై లేదా దాని సమర్థకులపై ఎక్కువెట్టలేదు. వారు పదేపదే లేవనెత్తుతున్న స్వచ్ఛంద సంస్థల పనితీరును విమర్శించేందుకు కూడా ఉద్దేశించబడలేదు. ఈ వేదిక నిర్వహణలో సహకరిస్తున్నందుకు సిపియంపైనే ఎక్కువెట్టారు. సిపియంపై ద్వేషం ఎక్కించడం ద్వారా వారు జనవర

ఆసియా సామాజిక వేదిక ప్రపంచీకరణకు వ్యతిరేకంగా సమరభేరి మ్రోగించింది. జనవరి 2నుండి 7వరకు హైదరాబాద్‌లో జరిగిన సభలు ఆఖరి రోజు ఒక డిక్లరేషన్ విడుదల చేసింది. వేదిక సాధించిన గొప్ప విజయంగా దీనిని పేర్కొన వచ్చు. అందులో పేర్కొన్న అంశాలు అత్యంత ప్రాధాన్యత కలిగినవి. విశ్వమానవాళి తక్షణం ఎదుర్కొంటున్న పలు జరూరు సమస్యలను వారు అందులో ప్రస్తావించారు. యుద్ధాలు, హింస, వివక్షత, దోపిడీకి తావులేని మరో ప్రపంచాన్ని ఆవిష్కరించాలని, అందుకు సకల జనులూ సమైఖ్యంగా పోరాడాలని ఆ డిక్లరేషన్ పిలుపు నిచ్చింది. ప్రకృతి వనరులపై పెత్తనం ప్రజలకేనని పిలుపునిచ్చింది. ఈ సందర్భంగా జరిగిన ముగింపు సభలో మాట్లాడిన మాజీ రాష్ట్రపతి, మహా మానవతా వాది కె.ఆర్. నారాయణన్ సందేశం పోరాడే ప్రజలకు దీవెనగాను, పాలకులకు హెచ్చరికగాను వుంది. ఈ సభలో మాట్లాడిన వక్తలందరి ఉపన్యాసాలు పరిశీలిస్తే మున్ముందు అనేక అంశాలపై ఏకాభిప్రాయం సాధించే అవకాశం కనిపిస్తుంది. ప్రపంచీకరణను వ్యతిరేకించడంతో పాటు విశాల ప్రాతిపదికపై పోరాటాలు ముమ్మరం చేయాలని వారు ఇచ్చిన పిలుపు స్ఫూర్తిదాయకంగా వుంది. ఈ పోరాటాలను స్థిరంగా నడవాలన్నా, ఫలితాలు సాధించాలన్నా వామపక్షాల ప్రభావం దేశమంతా విస్తరించాలని కొందరు వక్తలు చేసిన సూచన మార్గదర్శకంగా ఉంది. ఆర్థిక, రాజకీయ సమస్యలపైనే కాక సామాజిక సమస్యలను కూడా ఇందులో అంతర్భాగం చేయాల్సిన అవశ్యకతను వారు ఎత్తిచూపారు. ప్రపంచీకరణను కూకటి వేళ్ళతో సహా పెకలించవేయగలిగిన మహాశక్తిగా వేదిక రూపొందగలదని ఆశిద్దాం.

ఏంసాధించదలచుకున్నారో తెలియదు. వారు లేవనెత్తిన పలుఅంశాలు వాదనకు నిలబడేవి కావు. అయినా చర్చ ప్రారంభమయింది కనుక మరికొంత వివరణ ఇవ్వక తప్పదు.

వివరణలోకి పోబోయే ముందు వారు ఒక ప్రశ్నకు సూటిగా సమాధానం చెప్పాలి. ప్రపంచ సామాజిక వేదిక ఇప్పుడు కొత్తగా ఏర్పడింది కాదు. రెండేళ్ల క్రితమే బ్రెజిల్‌లోని పోర్ట్ అలెగ్రేలో ఆవిర్భవించింది. డబ్ల్యూటీవోకి వ్యతిరేకంగా సాగిన సియాటల్ వీధిపోరాటాలు దీనికి స్ఫూర్తి. సామ్రాజ్యవాదుల నాయకత్వంలోని ప్రపంచ ఆర్థిక వేదికకు పోటీగా సమాంతరంగా ఏర్పడింది. వారు దావోస్‌లో ప్రపంచీకరణను శీఘ్రగతిన ముందుకు తీసుకుపోవడం ఎలా అని ఆలోచిస్తున్న సమయంలోనే ఇది దాన్ని ఎదుర్కోవడం ఎలా అనే చర్చలు సాగిస్తుంది. ఈ ఉద్దేశాన్ని కానీ, ఆలోచననుగానీ మీరు తప్పు పట్టగలరా? అందులో స్వచ్ఛంద సంస్థలు ఉన్నాయి గాబట్టి అది సామ్రాజ్యవాదుల సంస్థే అనేది మీ వాదన అయితే అది ఏ యూరోపులోనో పెట్టుకోవచ్చు. దావోస్ జరిగే సమయంలోనే కాకుండా మరో సమయంలో పెట్టుకోవచ్చు. అప్పుడే మీరు ఆరోపించినట్లు సామ్రాజ్యవాదుల లక్ష్యం కూడా నెరవేరుతుంది. ఒక వేళ మీరన్నట్లు ఇందులో సామ్రాజ్యవాద సంస్థలు కూడా

జొరబడ్డాయనుకుంటే వారిని గుర్తించి ఒంటరి చేయడం ఎలా అని ఆలోచించాలే తప్ప మొత్తం దాని మూలాన్నే శంకించడం సబబా?

ఇక రెండో అంశం. ప్రపంచ సామాజిక వేదికలోని సంస్థల ఆధ్వర్యంలోనే సియాటల్‌లో బ్రహ్మాండమైన నిరసన ప్రదర్శన జరిగింది. ఒక రకంగా డబ్ల్యూఎన్‌ఎఫ్‌కు పూర్వరంగం కూడా ఇదే. ఆ తర్వాత వరుసగా జినోవా, గోతెన్బర్గ్, వాషింగ్టన్‌సిటీలలో వలునిరసన ప్రదర్శనలు జరిగాయి. ఇవి సమరశీలంగా జరిగాయి. లారీచార్జీలు, కాల్పుల వరకు పోయింది. జినోవాలోఒకరు చనిపోయారు కూడా. వారి త్యాగాన్ని కూడా ఇదే కోవలో జమకడతారా? మీరే ఏం రాశారో చూడండి. "...ప్రపంచీకరణను ఎదిరించడమే మా అంతిమ లక్ష్యం అంటూ వివిధ దేశాలకూ, రంగాలకూ చెందిన రైతులు, కార్మికులు, మేధావులు, స్వచ్ఛంద సంస్థల కార్యకర్తలు, విద్యార్థులు, మహిళలూ ఒక్కరేమిటి సమస్త వర్గాల ప్రజలు ఇటలీలోని జినోవా నగరంలో ముక్తకంఠంతో నినదించారు. **వర్గకని వెల్లివెరిసిన నిరసనకారులు** పిడికిళ్లు బిగించి కదం తొక్కుతూ పదం పాడుతూ నినదిస్తూ సాగిన ప్రతిఘటన జనప్రవాహపు నినాదాల హోరులో ప్రపంచీకరణ రూపకర్తలకు దాని కార్యాచరణ నిర్వాహకులకు ఎదురుదెబ్బ తగిలింది

“(ప్రజాపంథా ఆగస్టు 2002 సంచిక) ఎక్కడో దూరంగా జరిగితే అది విప్లవ కార్యక్రమం అవుతుంది. అదే ఈ గడ్డ మీద జరిగితే అది సామ్రాజ్యవాదుల గులాంగిరీ అవుతుందా? అదే వ్యాసంలో **“నదస్సు ప్రారంభానికి ముందుగానే జిన్ వా నగరానికి చేరుకున్న వివిధ దేశాలకు చెందిన వేలాది ఉద్యమకారులను సాదరంగా ఆహ్వానించింది “జిన్ వా సోషల్ ఫోరమ్”.**

దాదాపు 700 సంఖ్యల నవ్వైక్యంగా ఏర్పడినిర్వహణ ఏర్పాట్లు కార్యక్రమాల సమన్వయ కర్తగా వ్యవహరించింది. నగరంలో జరిగిన పలు ప్రదర్శనలకు నాయకత్వం వహించింది.”(అదే వ్యాసంలో) మీరు మెచ్చుకున్న జిన్ వా సోషల్ ఫోరమ్ ఎవరిది? విప్లవ సంస్థా? లేక సామ్రాజ్యవాదుల ఏజెంటా? ఇది కూడా ఆసియా సామాజిక వేదిక లాంటిదేనా? స్పష్టం చేయండి. మీ వాదనకు కొలబద్ధ ఏమిటి? పరిస్థితిని బట్టి కొలబద్ధలు, వాదనలు కూడా మారతాయా? ముందు మీ వాదనలకు మీరు సమాధానం చెప్పుకోండి. ఆతర్వాత సిపియం ను ప్రశ్నించండి. అది హేతుబద్ధం అనిపించుకుంటుంది.

ఇక కరవత్రంలో లేవనెత్తిన అంశాలకు సంబంధించి.

1. మీరు సామ్రాజ్యవాదుల అండతో నడుస్తున్న సామాజిక వేదికను బలపరుస్తున్నందుకు సిపియంను విమర్శిస్తున్నారా? లేక సిపియం కూడా సామ్రాజ్యవాదుల బంటే నంటూ రెంటికీ తేడా లేదని విమర్శిస్తున్నారా? తేల్చి చెప్పండి. మీ కరవత్రంలో “ప్రపంచ సామాజిక వేదికలో పాల్గొంటున్న సంస్థలు, శక్తులు అన్నీ విదేశీ నిధులతో నడుస్తున్న ఎన్నో సంస్థలని కానీ, ప్రపంచీకరణ వ్యతిరేక శక్తులు, సంస్థలు అందులో లేవని కానీ మా అభిప్రాయం ఎంత మాత్రం కాద”ని వివరణ ఇచ్చారు. సంతోషం. అయితే ఇందులో సిపియం ఏకోవలోకి వస్తందో దయచేసి వివరిస్తారా? మీ మొదటి కరవత్రంలో ఏం రాశారో ఒకసారి గుర్తుకు తెచ్చుకోండి. “కాళ్లు కష్టజీవుల్లో పెట్టి బుర్రలు బూర్జువా వర్గంలో పెట్టే రివిజనిస్టులు అంతిమంగా సామ్రాజ్యవాదులకు సేవ చేస్తారని మరోసారి సిపిఐ, సిపిఐ(యం)లు నిరూపిస్తున్నాయి.” ఇదే మీ వైఖరి అయితే దాన్ని బట్టే మీ భవిష్యత్ కార్యక్రమం కూడా ఉంటుందని ఎవరైనా అనుకుంటారు. సిపిఐ, సిపియంలు సామ్రాజ్యవాదుల బంట్లే అయితే మీరు వారితో కలసి ఇంతకాలం చేసిన కార్యాచరణ కూడా తప్పువుతుంది. లేదా సైద్ధాంతికంగా విభేదిస్తున్న పార్టీలుగా మీరు భావిస్తున్న పక్షంలో మీ మొదటి కరవత్రంలో ప్రచురించిన భాషను ఉపసంహరించుకుంటారా? చెప్పండి.

2. ప్రపంచీకరణకు వ్యతిరేకంగా ఒక్క తీర్మానం కూడా ఈ వేదిక ఎందుకు చేయలేదనేది మరో ప్రశ్న. వేదిక సభలు పూర్తయిన రోజునే జనవరి

ముసాయిదా కమిటీ విడుదల చేసిన డిక్లరేషన్ అన్ని పత్రికలలోనూ వచ్చింది. ఇప్పటికైనా దాన్ని అధ్యయనం చేసి ఆరోపణ చేయండి. అదే సమయంలో మీరు నిర్వహించిన ‘ఫేగ్’ ర్యాలీ అనంతర సభలో తీర్మానం చేశారా అని కూడా ప్రశ్నించుకోవాలి. దానితో పోల్చుకుంటే ఇది ఎన్నోరెట్లు మేలు. అయినా ఒక్కసారి వేదిక నియమావళి ప్రకటన చదవండి. చాలా వీషయాలు స్పష్టంగా అర్థమవుతాయి.

3. మరో ప్రపంచం సాధించుకోవడం ఒక లక్ష్యమా లేక విశ్వాసమా? అని మరో లాజిక్ లాగారు. ఇందులో వేదికలో పేర్కొనని అంశాన్ని రాఘవులు పేర్కొన్నట్లు అందులో ఏది నిజమని నిలదీస్తున్నారు. వేదిక నినాదం మరో ప్రపంచం సాధ్యమే నన్నది నిర్వివాదాంశం. అయితే అది సాధించేందుకు ప్రతి సంఘమూ తన పరిధిలో కృషి చేస్తుంది. వేదిక నియమావళిలో చెప్పినట్లుగా “ఉద్యమాల అనుసంధానకర్తగా ప్రపంచ సామాజిక వేదిక పనిచేస్తుంది”. వారు ఇంకా ఇలా రాసుకున్నారు. “ప్రపంచ సామాజిక వేదిక అసలు ప్రాతిపదిక సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేకత, నయా ఉదారవాద వ్యతిరేకత, మరో ప్రపంచం సాధ్యమే అన్న నిబద్ధత”. ఇందులో వైరుధ్యం ఏమిటో బోధపడటం లేదు. వర్గ పోరాటాన్ని ఆమోదించేవారితో మాత్రమే కలసిపనిచేయాలనేది సిపియం విధానం కాదు. “సామ్రాజ్యవాదుల నీడలో డబ్ల్యూఎస్ఎఫ్” అన్న తమ పుస్తకంలో ఇలా రాశారు. “ప్రపంచ సామాజిక వేదిక విడుదల చేసిన 18 అంశాలలో వర్గపోరాటాల నిర్వహణ గురించి ప్రస్తావించలేదు. వర్గ పోరాటాలను ప్రాతిపదికగా చేసుకొని నూతన ప్రపంచాన్ని సృష్టిస్తామనే అంశం కూడా ఇందులో చోటు చేసుకోలేదు.” (చంద్రం వ్యాసం). వారే తమ రెండో కరవత్రంలో ఇలా రాశారు. “ప్రపంచీకరణకు వ్యతిరేకంగా సోషలిజాన్ని మాత్రమే ఆమోదించే శక్తులతో మాత్రమే కలసి పనిచేయాలని కానీ సోషలిజం తక్షణ లక్ష్యంగా పనిచేయాలని కానీ మా వైఖరి కాదు”. ఏమిటి గందరగోళం? సోషలిజం కోసమే కాదా వర్గపోరాటం చేసేది? వారి నాయకత్వంలోనే ఏర్పడిన ‘ఫేగ్’ సంస్థ ప్రణాళికలో ఏమి రాశారో చూద్దాం. “సామ్రాజ్యవాదం, పాలకపార్టీలు తమ దాడిని తీవ్రం చేస్తున్న నేపథ్యంలో ఆ దాడికి వ్యతిరేకంగా విశాలమయిన నిర్ణయాత్మకమయిన పోరాటం నిర్మించవలసిన అత్యవసర పరిస్థితులలో సామ్రాజ్యవాద ప్రపంచీకరణకు వ్యతిరేకంగా ప్రజా ఉద్యమాలను అభివృద్ధి పరిచి సమన్వయం చేయడానికి సామ్రాజ్యవాద ప్రపంచీకరణ వ్యతిరేక వేదిక(ఫేగ్) ఏర్పాటు అత్యవశ్యకంగా ముందుకు వచ్చింది”. ఎక్కడా వర్గ పోరాటం గురించి ప్రస్తావించలేదు. సరికదా రాఘవులు రాసిన దానికి ఏమాత్రం భిన్నంగా లేదు. “సామ్రాజ్యవాద

ప్రపంచీకరణకు వ్యతిరేకంగా పోరాడుతున్న అన్ని శక్తులనూ, అన్ని ప్రజా ఉద్యమాలనూ ఏకతాటిమీదకు చేర్చే ప్రయత్నాన్ని ఈ వేదిక చేపడుతుంది.” అని రాసుకున్నారు. ఇందులో వర్గపోరాటాలను అంగీకరించని ప్రజా ఉద్యమాలకు కూడా చోటు ఉందో లేదో చెప్పగలరా? వారి మొదటి కరవత్రంలో “ వర్గ సమాజంలో వర్గపోరాటాలు లేకుండా వర్గదోషి అంతం కాదని మార్క్సిజం చెప్పింది” అని కోట్ చేశారు. ఇదే సూత్రం ఫేగ్ కు వర్తించదా? వారెందుకు ప్రకటించలేదు. డబ్ల్యూఎస్ఎఫ్ ఇలా ప్రకటించింది. “ డబ్ల్యూఎస్ఎఫ్ లో అన్ని రకాల ధోరణులు ఇదివరకే ఉన్నాయన్న విషయం మనం గమనించాలి. ఇప్పటికే ఈ వేదికలో డబ్ల్యూటివో బ్రెటన్ ఉడ్ సంస్థలను సంస్కరించడం సాధ్యమని నమ్మేవాళ్లు, వాటిని సంస్కరించడం అసాధ్యమన్న తద్వీరుద్ధ అభిప్రాయాలున్న వారు, ఈ సంస్థలలో అతి మౌలికమైన, క్రమానుగత మార్పులు అవసరం అనుకునే వాళ్లు, చర్చలు జరిపితే చాలనుకునేవాళ్లు, భిన్నంగా పోరాటమే సరైన మార్గం అనుకునేవాళ్లు ఇలా అన్ని రకాల వాళ్ళూ ఉన్నారు”. ఈ వైవిధ్యమే తమ బలంగా, ఐక్యతకు పునాదిగా వారు చాటుకున్నారు. ఫేగ్ ప్రణాళికలో నిర్దేశించుకున్న కార్యక్రమం ఏమిటి? “నదస్సులు నిర్వహించడం, సెమినార్లు నిర్వహించడం, సామాజిక రాజకీయ చర్యలను నిర్వహించడం, ప్రజా ఉద్యమాలను పోరాటాలను నిర్మించడం మొదలయిన కార్యక్రమాలన్నీ వేదిక చేపట్టే కార్యక్రమాల్లో భాగంగా ఉండాలి”. ఆసియా సామాజిక వేదికపై వారు చేసిన విమర్శ ఏమిటి? వారి మొదటి కరవత్రంలో చూద్దాం. “వర్గపోరాటాలు లేకపోగా ఒక రాజకీయ తీర్మానం కానీ, రాజకీయ వాసన కానీ అంటకుండా కేవలం చర్చాగోష్ఠిల ద్వారానే మరో ప్రపంచం మరో ఆసియాలు ఎలా సాధ్యమవుతాయి?” అని ప్రశ్నించడమే కాకుండా అలాంటి కార్యక్రమాలను బాతాఖానీ క్లబ్బులుగా వర్ణించారు. మరి ఫేగ్ విప్లవ కార్యక్రమం ఏమిటి? ఫేగ్ కార్యక్రమంలో ఎలాంటి వారిని కలుపుకుంటామన్నారో చూడండి. “...తాత్కాలికంగానయినా ఈ పోరాటాలలోనికి చేరాలనుకునేవారిని హృదయపూర్వకంగా ఆహ్వానిస్తుంది. వారి సహకారాన్ని నిండు మనస్సుతో అర్థిస్తుంది”. ఇలాగే ఉందా మీ ఆచరణ? ఆసియా సదస్సు సన్నాహంగా జరిగిన భోపాల్ డాక్యుమెంటు ఏమి చెప్పిందో చూద్దాం. “ ఈ కలయిక అభిప్రాయ భేదాలను గౌరవిస్తూనే ‘విడిగా నడిచి ఉమ్మడిగా దెబ్బకొట్టడంలో మనకు సాయపడుతుంది”. ఇంతకన్నా స్పష్టత కావాలా? రాజకీయవేదిక కాదని స్పష్టం చేస్తూ, “రాజకీయ పార్టీల నుంచి నేరుగా వేదికలో ప్రాతినిధ్యం ఉండదు. వాటి ప్రాతినిధ్యం గురించిన చర్చ జరుగుతున్నద”ంటూ “సిద్ధాంతం, సూత్రాల స్థాయిలో చూసినప్పుడు

రాజకీయపార్టీలను కూడా రోజువారీ భాగస్వామ్య సంస్థ కార్యకలాపాలలో సరిసమానంగా పరిగణించవచ్చు” నని స్పష్టం చేశారు. రాజకీయాలను దూరంగా పెట్టాలని వారు అనుకోవడం లేదు. “...పౌర సమాజం ఉన్నమేరకు రాజ్యం నుంచి విడివడి ఉండదు. గణితార్థికంగా దానికి ముడి వడి ఉంటుంది”. అయితే “భవిష్యత్తులో మనం విధానపరమైన మార్పులు చేసుకునేదాకా ప్రపంచ సామాజిక వేదిక భారతీయ కార్యకలాపాల్లో రాజకీయ పార్టీల ప్రత్యక్ష పాత్ర ఉండబోద”ని నిర్ణయానికొచ్చారు. అంటే దీనినర్థం రాజకీయాలకు అతీతంగా నడుపుతామని ప్రకటించినట్లా?

4. వేదిక తరపున వకాల్తా పుచ్చుకొని సిపియం మాట్లాడుతున్నట్లుగా వారు భ్రమ కల్పిస్తున్నారు. గతంలోనూ, ఇప్పుడు కూడా సిపియం, సిపిఐలు ఆ వేదికలో భాగస్వాములు కారు. బయట నుండి దాన్ని బలపరుస్తున్నాయి. వామపక్ష రాజకీయాలను విశ్వసించే అనేకమంది వ్యక్తులు ఇందులో భాగస్వామిగా ఉన్నమాట యదార్థం. దాన్ని వేదిక కూడా ఆమోదించింది. వారంతా తమ రాజకీయ సిద్ధాంతాలను వదులుకొని అందులో భాగస్వాములు కావడం లేదు.

5. విదేశీ నిధులు తీసుకోకుండా స్వచ్ఛందంగా పనిచేస్తున్న సంస్థల జాబితా ఇవ్వమని వారు రాఘవులు గారిని అడిగారు. ఆ ప్రశ్న వేయబోయే ముందు వారు ఆరోపిస్తున్న సంస్థల జాబితా ఇచ్చి ఉంటే బాగుండేది. అప్పుడు తీసుకోని వారు ఎవరో తెలిసిపోతుంది. వారే పదేపదే స్పష్టం చేసినట్లు నిజంగా ప్రపంచీకరణను వ్యతిరేకిస్తున్న సంస్థలు, వ్యక్తులు ఎవరో కూడా రాయలేదు. మీరు వేసిన ప్రశ్నకు మీరే సమాధానం చెప్పలేక రాఘవుల్ని అడిగితే ప్రయోజనం ఏముంటుంది. శక్తి లాంటి స్వచ్ఛంద సంస్థలతో కలసి సిపియం కూడా గిరిజన గిరిజనేతర ప్రజల మధ్య వైషమ్యాలు రెచ్చగొట్టిందని అభిమానం వేశారు. సిపియం పోరాడుతున్నది గిరిజనేతర భూస్వాములకు వ్యతిరేకంగానన్న విషయాన్ని మభ్యపెట్టి వర్గేతర భాషలో గిరిజనేతరులు అని సంబోధించి రాయడం ఏ వర్గ అవగాహన కిందకు వస్తుందో వారే చెప్పాలి. ఈ ప్రాంతంలో గిరిజనులతోపాటు గిరిజనేతర పేదలకు కూడా సిపియంను బలపరుస్తున్నారు.

6. “విదేశీ నిధులతో నడుస్తున్న స్వచ్ఛంద సంస్థలను ప్రగతిశీలమైనవిగా పేర్కొనడం ద్వారా డబ్ల్యూ.ఎస్.ఎఫ్. తో తమ కొత్త రాజకీయ ప్రయాణాన్ని సమర్థించు కోజూస్తున్నారు”. అని సిపియం సమాధానంలో ఎక్కడా ప్రస్తావించని విషయాన్ని పేర్కొన్నారు. డబ్ల్యూ.ఎస్.ఎఫ్ ఒక రాజకీయ సంస్థకాదు. ఇక్కడ వామపక్షపార్టీలను ఒదిలేసి దానితో జతకట్టడానికి, అదొక ఆందోళనా జనవరి

ప్రచార వేదిక. దాన్ని ముందు గుర్తించాలి. “భిన్నమైన సంస్థలు చర్చల వలన ఐక్యం కాకపోవచ్చును. కానీ ఒకరి అనుభవం నుండి ఇంకొకరు నేర్చుకోవడం ద్వారా అన్ని సంస్థలు పరిపుష్టి చెందగలవని వేదిక విశ్వసిస్తుంద”ని వారే చెప్పుకున్నారు. ఎన్టీవోల సాధారణ లక్షణాలను గురించి ఎవరికీ మరొక అభిప్రాయం లేదు. కాని ఆపేరుతో వారున్నారు గాబట్టి ఆసియా సామాజిక వేదికలో పాలుపంచుకోకూడదనడమే తప్పు. స్వచ్ఛంద సంస్థలైనా మరొకరైనా కొన్ని భావాలను ప్రజల్లో ప్రవేశపెట్టిన తర్వాత వాటిని ప్రజలు అంగీకరిస్తే అవే భౌతికశక్తిగా మారతాయన్నది జగమెరిగిన సత్యం. భావాలు ప్రచారం చేసిన వారి ఇష్టాఇష్టాలతో నిమిత్తం లేకుండానే పరిణామాలు సాగుతాయి. ఎవరైనా దానికి అడ్డంపోయినా ప్రజలు సహించరు. చెత్తబుట్టలోకి నెట్టేస్తారు. మరో ప్రపంచం సిపియం లేదా ప్రజాపంథా గుత్త సొత్తు అనుకుంటే పొరపాటు. అది ప్రజలసొత్తు. దానిలో పాలుపంచుకోవడం లేకపోవడం ఎవరి ఇష్టం వారిది. ప్రపంచంలో చాలా సంస్థలున్నాయి. అందరూ అన్నిట్లో బాగం కాలేరు. మరో ప్రపంచం కావాలంటున్నారు కానీ సోషలిజం కావాలని ఎందుకు అనడం లేదని మరికొందరు ప్రశ్నిస్తున్నారు. ఆ ప్రశ్నను శ్రీశ్రీని కూడా అడిగి ఉండాలి. అయినా వారేం కమ్యూనిస్టులు కాదు. ఒక వైపు కమ్యూనిస్టులు కాని వారితో కూడా విశాల వేదికలపై కలసి పనిచేయొచ్చని అంగీకరిస్తూనే మరోవైపు ఇలాంటి ప్రశ్నలు వేయడం వారి సైద్ధాంతిక గందరగోళానికి నిదర్శనం.

7. మరీ విచిత్రమైన ప్రశ్న వేదిక సభలను హైదరాబాద్లోనే ఎందుకు నిర్వహిస్తున్నారని. ఇది ప్రపంచీకరణకు ప్రయోగశాలగా ఉంది. దానితో పాటే ఇక్కడ పోరాటాలు కూడా అంతే గట్టిగా సాగుతున్నాయి గాబట్టి అని రాఘవులు రాస్తే అది చంద్రబాబుకు ఉపయోగపడుతుందనే ఇక్కడ పెట్టారని వారంటున్నారు. సదస్సు స్థలం ఎంపిక గురించి కూడా వేదిక నిబంధనలు పెట్టుకున్నది. వేదిక నిర్మాణం ఉండి ప్రజాచైతన్యం, ప్రపంచీకరణ వ్యతిరేక పోరాటాలు జరుగుతూ ప్రతినిధులకు తగిన సౌకర్యాలు లభించేటట్లును ఎంపిక చేసుకోవాలని వారు నిర్ణయించుకున్నారు. హైదరాబాద్ అందుకు తగిన స్థలం అనడంలో సందేహం లేదు. ఇరాక్ లోనో, ఉ.కొరియాలోనో ఎందుకు పెట్టలేదంటున్నారు. అలాంటిచోట పెడితే బలపరుస్తారా? రాబోవు సభలు మరోచోట జరగవచ్చు. అప్పుడు బలపరుస్తారా? ఆవిషయం కూడా స్పష్టం చేయండి. విప్లవశక్తులను దెబ్బతీసేందుకే ఇక్కడ జరుపుతున్నారనడం మన నీడను మనమే అనుమానించుకోవడం లాంటిది. దానికి వైద్యం లేదు. సభలు జరిగే ప్రాంతాన్ని బట్టి అంచనాలు కూడా మార్చుకుంటుంటే

నిలకడలేని రాజకీయ విధానం అవుతుంది. ఫేగ్ ప్రణాళికలో సియాటెల్, జినోవా తదితర చోట్ల సాగిన పోరాటాలను ఆకాశానికి ఎత్తారు. గత ఫిబ్రవరి 15 ప్రజాపంథా సంచికలో వేములవల్లి వెంకట్రామయ్య రాసిన వ్యాసంలో “ప్రపంచ వాణిజ్య సంస్థకు వ్యతిరేకంగా విదేశాలలో పెద్దయెత్తున ప్రదర్శనలు జరిగాయి. అందులో సియాటెల్, ప్రాగ్, వాషింగ్టన్, జినోవాలో జరిగినవి చెప్పుకోదగ్గవి”. ఆయనే ఇలా కొనసాగించారు. “ఇది కేవలం ఆర్థిక పోరాటం మాత్రమే కాదు. ఇది సామ్రాజ్యవాదానికి, దాని ఇటీవల తాజా దోపిడీ రూపమైన ప్రపంచీకరణకు వ్యతిరేకంగా జరుగుతున్న పోరాటంలో భాగం”. హైదరాబాద్ లో జరిగిన ప్రదర్శన ఈ కోవలోకి రాదా? రాదంటే తేడా ఏమిటో చెప్పండి. లేదా ఇది కూడా ఒకరకమైన అవకాశవాదమే అవుతుంది.

8. పార్లమెంటులను బాతాఖానీ క్లబ్బులలుగా వర్ణించి గతంలో బాయ్ కాట్ చేసిన విషయాన్ని అరుణతార వ్యాసంలో లేవనెత్తగా దానికి సమాధానం ఇవ్వకుండా దాటవేసి సాయుధపోరాటం చేస్తేనే పోరాటం కాదు. ఆ లక్ష్యంతో పనిచేస్తున్నామా లేదా అనేది ముఖ్యం అంటూ కొత్తభాష్యం చెపుతున్నారు. అదే మీ సమాధానమైతే అది సిపియం కూడా వర్తిస్తుందని ఎందుకు అనుకోరు. సామాజిక వేదిక కూడా ‘ఉద్యమాలపిలుపు’ పేరుతో ఒక అధ్యాయాన్నే రాసుకుంది.

9. ఇరాక్, పాలస్తీనా లాంటి దేశాలకు సంఘీభావం ఎందుకు ప్రకటించలేదని మొదట ప్రశ్నించినవారుమీరు. ఇప్పుడు దానికి సమాధానం చెబితే గద్దతో పోల్చి ఎప్పుడో ఒకసారి కోడి ఎగిరి గద్దకన్నా నేను గొప్పదాన్ని అనుకున్నట్లు సిపియం కూడా మురిసిపోతుందని రాశారు. కోడి జీవితమంతా దీన్నే చెప్పుకుంటుందని దెప్పిపొడిచి తాము చాలా ఎత్తులో ఉన్నామని సంతోషిస్తున్నారు. వారికి ఆసంతోషాన్నైనా మిగలనిదాం. కాని వాస్తవాలను మసిపూసి మారేడు కాయ చేయొద్దని మాత్రం చెప్పాలి. వేదిక ఇరాక్, పాలస్తీనాలను బలపర్చడం లేదని ఆరోపించారు. ఉద్యమాల పిలుపులో ఏముందో చూడండి. “మా ఉద్యమంలో యుద్ధ వ్యతిరేకతకు కీలక స్థానం కల్పిస్తున్నాం....ముఖ్యంగా క్యూబా, ఇరాక్ లకు వ్యతిరేకంగా ఆర్థిక ఆంక్షలు విధించడాన్ని ట్రేడ్ యూనియన్ల మీదా, సాంఘిక ఉద్యమాల మీదా కార్యకర్తల మీద పెరుగుతున్న నిర్బంధాన్ని ఖండిస్తున్నాం....పాలస్తీనా ప్రజల పోరాటానికి, వారిపై సాగుతున్న నిర్బంధానికి వ్యతిరేకంగా సంఘీభావాన్ని సమీకరించడం మా ఉద్యమం యొక్క తక్షణ కర్తవ్యాలలో ఒకటి”. వారి డిమాండ్లు చూస్తే ఎంత విశాల దృక్పథంతో ఉన్నాయో అర్థమవుతుంది. “తమ పని పరిస్థితులను, జీవన

(మిగతా 22 పేజీలో)

కాషాయీకరణ కనర్నం కానిదేది?

ఇటీవల... ముఖ్యంగా 1980 దశకం ప్రారంభం నుంచి హైందవ మితవాద శక్తులు సామాజికాంశాలను నూతన మార్గంలో వ్యక్తీకరిస్తున్నాయి, నిర్మిస్తున్నాయి, నిర్వచిస్తున్నాయి. ప్రత్యేకంగా హరిత కార్యకర్తలు అభిమానించే, కీర్తించే కొన్ని పర్యావరణో ద్యమాలూ, చర్చలు హిందూ మతతత్వానికి అనువుగా ఉండే భావజాలాన్నీ, భాషా సంప్రదాయాలనూ ఉపయోగిస్తున్నాయి. అయితే హరిత కార్యకర్తలు ఆయా ఉద్యమాలను ప్రత్యక్షంగానో, పరోక్షంగానో, తెలిసి కాని తెలియక కానీ... హైందవ మతతత్వా వ్యాప్తికే వినియోగించడం విచారకరం.

1991లో కొన్ని ముఖ్యమైన పర్యావరణ సంస్థలూ మత సంస్థలూ స్థాపించిన 'బృందావన నిర్మాణ పథకం' సంస్థ ఇందుకో మంచి ఉదాహరణ. బృందావన ప్రాంతాన్ని కృష్ణుని జన్మస్థానంగా భావిస్తారు. 'రామజన్మభూమి విముక్తి యాత్ర' తర్వాత అంటే బాబ్రీ మసీదు కూల్చివేత తర్వాత కృష్ణజన్మభూమి విముక్తి హిందూ మితవాదుల ఎజెండాకు ప్రధానాంశమైంది. ఈ పర్యావరణ పథకాన్ని వివరించే సందర్భంలో 'సాంప్రదాయక హైందవులనూ, సాంకేతిక శాస్త్రాన్నీ వర్ణించడం' 'సంప్రదాయ హైందవ సంస్కృతికీ ఆచరణకూ.. శతాబ్దాల పాటు నడిచిన ముస్లిం, బ్రిటీషు పానలో ప్రతిబంధకం కావడం' 'మనస్సులో నిర్దేశితమైన విధి నిషేధాలను విస్మరించుకోవాలన్న వివరణ.. ఆపైన చెట్లు నాటడం, మొక్కలు, మురుగునీటి పథకాలు మొదలైన కార్యక్రమాల కంటే ఎంతో ముందుకు పోవడం ఆ సంస్థ లక్ష్యం.

కుల మత వ్యవస్థలకు కేంద్ర ప్రాంతమైన ఉత్తర భారతంలో పైకి వస్తున్న కింది కులాల నుంచి, మధ్య కులాల నుంచి ఎదురౌతున్న తీవ్రమైన సవాలును ఎదుర్కొనడానికి... కొన్ని పర్యావరణ చర్యలు కుల వ్యవస్థకు సమర్థనను సమకూర్చి పెట్టాయి. 'నిజానికి కుల వ్యవస్థ నిరంతరభివృద్ధి అనే భావనపై నిర్మితమైన వ్యవస్థ. అందువలన స్పష్టమైన వృత్తులను (కులాలను) గుర్తించి, లభించే సమాజ వనరులను ఆయా వృత్తులవారికి విభజించి (పంచి) వనరుల వినియోగం విధాన రూపాలను నిరంతరంగా సవరించుకునే వాతావరణ, ఆవిష్కారమౌతుంది (క్రైలాష్ మల్తోత్రా) మరొకరు 'హిందూ కుల వ్యవస్థ నిరంతరభివృద్ధి అనే భావనకు తొలిచెట్టు (ఓ.పి.ద్వివేది) ఒక ప్రసిద్ధమైన భారతదేశ పర్యావరణ చరిత్రకుసంబంధించిన కులాన్ని ఒక పర్యావరణ సంబంధమైన పొందికగా సమర్థించింది. (మాధవ్ గాడ్గిల్ - రామచంద్రగుహ)

కొన్ని సమయాలలో పర్యావరణ సంబంధిత చర్యలు - సదుద్దేశంతో జరిగినప్పటికీ

- వీరాలాపనలుగా, కల్పనికంగా కొన్ని సాధారణ విషయాలను వర్ణిస్తాయి. యాధృచ్ఛికంగా ప్రతీప శక్తులకు ఊతమిస్తాయి. 1990 దశకంతోలి రోజులలో బీహార్ లో కోసీనదిని ఆరాధించడానికి ఒక సంతను నడిపారు. నది ప్రవాహం మారే సందర్భంలో నదీ ప్రాంతపు భూములను కోసీవేస్తుంది కదా! ఆ కోసీవేతను తగ్గించడానికి సహకరిస్తుందని ఆ ఉత్సవాన్ని తలపెట్టారు. అయితే ఆ ఉత్సవంలో బ్రాహ్మణుల చేత విస్తారంగా పూజ పునస్కారాల

వివరించక.. కషాయమార్గాన్నెలా అనుసరించారు? మత రాజకీయాల మధ్య, స్పష్టమైన ప్రత్యేక సమాజాలతో కలిసి, పర్యావరణానికి సంబంధించిన కట్టుకథలను వాడీ, అరగదీసీ, తిరగాబోర్లాకోసి ఎలా ముందుకు నెట్టగలరు? పర్యావరణానికి సంబంధించిన పురాగాథలు, తమగాథలూ ప్రత్యేక వాచకాలుగా (చిన్నచిన్న పుస్తకాలు), కరపత్రాలు, ఉపన్యాసాలు, నివాదాలు, పాటలు, సామెతలు) ఒక దశలో కలగాపులగంగా ఎలామారిపోయాయి?

తెహ్రీదామ్ పూర్తయితే, అది ప్రపంచం లో ఎత్తైన డాముల్లో ఒకటౌతుంది. రెండు హిమాలయ నదుల జలాన్ని అదుపులోకి తెస్తుంది. భాగీరథి, భిలాంగన, దాని ఎత్తు 260.5 మీటర్ల వరకూఉంటుంది. అది 3.22 మిలియన్ ఘనపు సెం.మీ నీటిని నిలపుంచ గలదు. రిజర్వాయర్ 2,75,000 హెక్టార్ల భూమిని సాగుకు తెస్తుంది. 346 మెగావాట్ల జలవిద్యుత్ ఉత్పత్తి అవుతుంది. అయితే ఆడామ్... తెహ్రీ పట్టణాన్నీ, 23 గ్రామాలనూ పూర్తిగానూ, 72 మిగతా గ్రామాలను పాక్షికంగానూ ముంచివేస్తుంది.

తెహ్రీదామ్ కు వివిధ ప్రజల నుంచి నిరంతర సందేహాలు ఎదురయ్యాయి. అనేకమంది వ్యతిరేకించారు. అలావ్యతిరేకించినవారితో సుందరలాల్ బహుగుణ ప్రసిద్ధులు. ఆ డామ్ నిర్మాణాన్ని నిరోధించడం ఆయన జీవితలక్ష్యం. అందుకే ఆయన నివాసమే అక్కడ పెట్టారు. తరచుగా ఉపవాసోద్యమాలు నిరంతరంగా సాగిస్తున్నారు. తమ అభిప్రాయాలను వ్యక్తం చేయడానికి, తెహ్రీ పథకవ్యతిరేకులంతా.. పర్యావరణ, సామాజిక, పౌరాణిక విలువలను, శాస్త్రీయ అధ్యయనాల ద్వారా, పర్యావరణ ఉద్యమాలద్వారా, సాంస్కృతిక, మతవిశ్వాస చర్యలద్వారా.. పర్యావరణ రాజకీయాలను వివిధ స్వరాలతో విస్తారంగా వినిపిస్తున్నారు.

డామ్ ను వ్యతిరేకించేవారు... దానికి సంబంధించిన ఆర్థిక జీవనాన్ని దాని నిర్మాణప్రమాణాలు, అక్కడి భూగర్భశాస్త్రం భూప్రకంపనాలు, 'నిర్వాసిత' ప్రమాణాలు పునరావాస అవకాశాలు, అయ్యేఖర్చు, చివరగా జరగబోయే ప్రయోజనం.. మొదలైన విషయాలను గురించి నొక్కినొక్కి ప్రశ్నిస్తున్నారు. అలాగే గంగానదికీ, హిమాలయప్రాంతానికీ, సంబంధించిన సాంస్కృతిక, మతైక విలువలను గురించి కూడా వారు మాట్లాడుతున్నారు. అలాగే ఊహాత్మకమైనవీ, అలాగే ఉద్వేగసంబంధమైనవీ అయిన స్పృహలను - లేదా జ్ఞానాన్ని - వివరించడానికి తమకున్న

తెహ్రీదామ్ కు వివిధ ప్రజల నుంచి నిరంతర సందేహాలు ఎదురయ్యాయి. అనేకమంది వ్యతిరేకించారు. అలావ్యతిరేకించినవారితో సుందరలాల్ బహుగుణ ప్రసిద్ధులు. ఆ డామ్ నిర్మాణాన్ని నిరోధించడం ఆయన జీవితలక్ష్యం. అందుకే ఆయన నివాసమే అక్కడ పెట్టారు. తరచుగా ఉపవాసోద్యమాలు నిరంతరంగా సాగిస్తున్నారు. తమ అభిప్రాయాలను వ్యక్తం చేయడానికి, తెహ్రీ పథకవ్యతిరేకులంతా.. పర్యావరణ, సామాజిక, పౌరాణిక విలువలను, శాస్త్రీయ అధ్యయనాల ద్వారా, పర్యావరణ ఉద్యమాలద్వారా, సాంస్కృతిక, మతవిశ్వాస చర్యలద్వారా.. పర్యావరణ రాజకీయాలను వివిధ స్వరాలతో విస్తారంగా వినిపిస్తున్నారు.

తంతు జరిపించారు. అంతే కాక ఒక మేకపిల్లను కూడా బలిగా నదిలో వదిలారు.

ఉత్తరఖండ్ లో బ్రహ్మాండమైన తెహ్రీదామ్ ను అడ్డుకోవడానికి, పర్యావరణ కార్యకర్తలు... గంగానదికి సంబంధించిన పర్యావరణ పురాణగాథలను ఆధారం చేసుకోవడం.. పర్యావరణోద్యమాలకూ హిందూ మితవాద శక్తులకూ మధ్యనున్న గాఢ సంబంధాన్ని అర్థం చేసుకోవడానికి పనికి వస్తుంది. ముఖ్యంగా 1980, 1990 దశకాలకు సంబంధించి డామ్ నిర్మాణాన్ని ఎదుర్కొనే క్రమంలో పర్యావరణ రాజకీయ సంఘాలు అటు శాస్త్రీయంగానూ, సాంస్కృతికంగానూ సమగ్రంగా

శాస్త్రీయ అవగాహనను ఉపయోగించడానికి ప్రయత్నిస్తారు. వారు ఉపవాసాలు చేస్తారు. ధర్మాలు చేస్తారు. ఇంకా మిగతా ఆందోళనా కార్యక్రమాలను నిర్వహిస్తారు. ఇవన్నీ తమ కోరికల పై దృష్టిమరల్చడానికే చేస్తారు.

తెహ్రిదామ్ వ్యతిరేక రాజకీయాలు.. 'వాస్తవికం', 'శాస్త్రీయం' 'సాంకేతికం' మొదలైన అంశాలకూ 'మతైకం' 'విశ్వాసం' 'ఉద్వేగం' లాంటి అంశాలకు మధ్యబాంధవ్యం నెరవేడానికి కృషి చేస్తాయి. అభివృద్ధి, తెహ్రిదామ్ కలిసి పర్యావరణ సంబంధంగానూ, సాంస్కృతికం గానూ.. అక్కడి మానవ ప్రపంచానికి కలగజేసే గాయాన్ని మాన్పడానికి ఈ బాంధవ్యం శ్రమిస్తుంది. ఈలక్ష్య కోసం, వారు పర్యావరణ రాజకీయాల భాషలో మాట్లాడతారు. పెద్ద డామ్ల వ్యతిరేకోద్యమం 1970లలో మాట్లాడిందా భాషలోనేకదా? వారు కొన్ని భావాలను ఉత్పేక్షలతో వివరిస్తారు. ఈ భాషాప్రయోగం ద్వారానే 'డామ్ వ్యతిరేక శక్తులు' కొన్ని మతాచరణల దగ్గరకూ మూఢ నమ్మకాలవైపు చేరుకుంటారు. సుందర్లాల్ బాహుగుణ ఇందుకు పెద్ద ఉదాహరణ. ఈ పురాగాధలనూ, ఉత్పేక్షలనూ ఉపయోగించడంలో, పర్యావరణ కార్యకర్తలు మతవాద హైందవ శక్తుల విశ్వాసాలకు చేరువవుతారు. అలాగే వారి మతమార్గానికి కూడా దగ్గరవుతారు. ఫలితంగా, ఉత్పేక్ష, పురాగాధ 'ట్రోజను గుర్రం' అయిపోతుందన్నమాట. దానిగుండా మతరాజకీయాలు ప్రవేశిస్తూ, మళ్ళీ ప్రవేశిస్తూ.. పారితరాజకీయాలు ప్రభావితమౌతాయి.

1970లలో భారతదేశంలో పర్యావరణోద్యమపు అభివృద్ధిలో పెద్ద పథకాలకూ, డాములకూ - ముఖ్యంగా తెహ్రిదాముకు - వ్యతిరేక వైఖరులు ఒక భాగం. పెరుగుతున్న పర్యావరణ చైతన్యవాహిని, ఉద్యమాలకూ ఈ కాలాన్ని గమనించాలి. ప్రాచుర్యమైన ఒక పద్ధతి... వాస్తవాలనూ, సంబంధిత సంఖ్యావివరాలనూ, శాస్త్రీయ విధానాలనూ సాంకేతికనైపుణ్యాన్ని ఆధారం చేసుకుని, అదేమార్గంలో శాస్త్రీయ పద్ధతిలోనే రూపొందించిన పథకాన్ని ప్రశ్నించడం, సవాలు చేయడమే ఇక్కడ అనుసరించే విధానం, (ఇక్కడ, అంకెలు, వాస్తవాలు, శాస్త్రీయ పద్ధతులు, అన్నీ కలిపిన కార్యక్రమాన్ని ప్రశ్నించడం.. అంటే సాధ్యతా సాధ్యతలను ప్రశ్నించడమన్న మాట. హేతువు, కొలతలు, (తూనికలు కూడా), దత్తాంశం, వ్యయగణనం మొదలైన వన్నీ కలుపుకుంటే అదొక సామాజిక ప్రయత్నమేకదా! అందువలన తెహ్రిబాంధ్ సంఘర్ష సమితి మాత్రమే కాక, అనేక ఆందోళనా సమితులు, అధ్యయనాలు, పరిశోధనాపత్రాలు, వ్యాసాలు.. అదే మార్గాన ఆరోజుల్లో వచ్చాయి (1978).

సాంకేతిక, సామాజిక, పర్యావరణ వివరాలను - వ్యత్యాసాల సంభావ్యతతో సహా-విశ్లేషించిన పిదప ఆడామ్ ఆర్థిక జీవనప్రమాణం 61.4 సంవత్సరాలు మాత్రమేనని వివరించబడింది. అలాగే ఆ పథకం ఉద్దేశించిన ఫలితాలు మరో ఏబది సంవత్సరాలతో

కూడా సాధ్యపడవని భావించారు. అయితే అప్పటికి సంబంధిత జలాశయం మేటవేసిపోతుందని భావించారు. ఇక తెహ్రిదామ్ కోసం నిర్వాసితులైన వారి పరిస్థితి నమ్ముకున్న వ్యవసాయ భూమికి దూరమైపోవడం, నిరాశ్రయత, అసమానతలపెంపు, వ్యవసాయ విధానాలలో హఠాత్తుగా సంభవించే మార్పులు (ఒత్తిడితో), సమిష్టి కుటుంబ విధానం ముక్కలుకావడం, గ్రామాలలో ఇంతకుముందున్న క్రమం రద్దుకావడం, విద్య ఆరోగ్యం మొదలైన వ్యవస్థల అదృశ్యం సంభవిస్తాయి. ఇవన్నీ రాబోయే ఫలితాలుగా వివరించబడ్డాయి.

పర్యావరణ రాజకీయాలు పెద్ద పథకాలకు వ్యతిరేకంగా కృషి సలుపుతున్నప్పటికీ ప్రధానంగా సహజసుందర ప్రపంచ భాగాలను నిలబెట్టుకోవడానికీ, కొనసాగించడానికీ

గంగానదికి,
హిమాలయప్రాంతానికి,
సంబంధించిన సాంస్కృతిక,
మతైక విలువలను గురించి
కూడా వారు మాట్లాడు
తున్నారు. అలాగే ఊహత్వక
మైనవీ, అలాగే ఉద్వేగ
సంబంధమైనవీ అయిన
స్పృహలను - లేదా జ్ఞానాన్ని -
వివరించడానికి తమకున్న
శాస్త్రీయ అవగాహనను
ఉపయోగించడానికి
ప్రయత్నిస్తారు. వారు ఉప
వాసాలు చేస్తారు. ధర్మాలు
చేస్తారు. ఇంకా మిగతా ఆందో
ళనా కార్యక్రమాలను నిర్వహి
స్తారు. ఇవన్నీ తమ కోరికల పై
దృష్టిమరల్చడానికే చేస్తారు.

ప్రయత్నిస్తాయి. ఈ సహజ సుందరాంశాలు.. ఏదిస్వచ్ఛమైనది, ఏది హాయి కలిగిస్తుంది అనే ప్రశ్నలకు సమాధానాన్ని ప్రాజెక్టు ప్రాంతాన్ని వరిశీలించడంలో మొదటి అంశంగా తీసుకుంటారు. సహజమైన సరళమైన ప్రాంతపు యధాతథస్థితిని వాంఛిస్తాయి. పెద్ద పథకాల విషయంలో - అంటే భారీ పథకాల విషయంలో - ఈ విమర్శ లేదా దృష్టి ప్రధానమైపోతుంది. తెహ్రిదామ్ అనేదాన్ని ఒక ప్రత్యేక సందర్భంగా గుర్తించినప్పుడు.. ఆ ప్రాంతమూ, డామ్ నిర్మాణమయ్యే స్థలమూ, గురించి పదే పదే.. అవి పవిత్రమూ, ప్రశాంతమూ, ఏకాంతమూ అయిన అయినవిగా గుర్తిస్తారు. అలాగే హిమాలయ ప్రాంతమూ, గంగానదీ.. దైవశక్తికి చిహ్నాలుగా, నుందర విషయాలుగా, అనంతాత్మతో స్పృశించడానికి అనువైన బిందుస్థానంగా పరిగణిస్తారు. ఈ ప్రదేశం పర్యావరణ కార్యకర్తల చిత్రకళా దృశ్యాలలో తరచుగా కనబడుతుంది కాని,

ఆ చిత్రాలేవీ పురాణ, మత చిత్రాలుగా, చిహ్నాలుగా మాత్రం ఎక్కువ కనబడవు. రూపంగా సహజ దృశ్యాలకు ఆకృతి, అంతరార్థం, రూపం.. అక్కడి ప్రజల సందర్భంగా మాత్రమే ఏర్పడతాయి. (ఏర్పరుస్తారు) డామ్ నిర్మాణ వ్యతిరేక కార్యకర్తలకు.. పర్యావరణ స్పర్శ, అనుభవం మొదలైన వాటిలో సహ జైన్నత్వం కనబడుతుంది. అలాగే గంగానది సౌందర్యం, దృశ్య సామాగ్రి.. డామ్ నిర్మాణానికి వ్యతిరేకమైన, బలమైన కారణాలుగా నిలిచిపోయిన సందర్భాలు అనేకం ఉన్నాయి. తత్ఫలితంగా డామ్ కు వ్యతిరేకమైన భావాలకూ, ఆందోళనలకూ.. దృశ్య సౌందర్యమూ, ఉద్వేగపూరితమైన భావ ప్రకటనలూ.. సహకరిస్తాయి. అసలు ఈ పథకం వ్యతిరేక కార్యకర్తలకు.. ఇది పెద్ద సదుపాయమే.. అందుచేత తెహ్రిదామ్ వ్యతిరేక ఉద్యమకారులకు ప్రచారం సులభం. "దేవతా బాలికలాగా ప్రవహిస్తూ, పాటలు, పాడుతూ, ఆమెవి ఎన్నిరంగులు, ఎన్ని మొఖాలు చూస్తాం మనం. ఆమె ప్రహిస్తూనే ఉంటుంది" లాంటి గీతాలు ఎన్నో ఉన్నాయి.

సౌందర్య పద్ధతి డామ్ వ్యతిరేకోద్యమ తొలి దశలో అంతటా ఆవిర్భవించే ఉన్నది. అయితే దానికి స్వల్పమాత్రంగానే ప్రాముఖ్యత వచ్చింది. ఈ సౌందర్యాత్మక స్పందనకు హైందవ పురాగాధలు. విశ్వాసాలు కేంద్రాంశం కాదు. ప్రకృతి దాని శోభ మాత్రమే ... వ్యక్తిగతమైన అలాగే సామూహికమైన స్పృహకు కారణం తద్వారా వారి స్థైర్యమూ, దారుణ్యమూ ఆ ఉద్యమానికి లభించాయి. అదే విధంగా సౌందర్యారాధనను దాని రక్షణా కావించుకునే శక్తి విస్తృతమైంది.

అద్భుతమైన గత కాలం అనే కట్టు కథ తెహ్రిదామ్ వ్యతిరేకోద్యమంలో ప్రధానమైన ఉత్పేక్షణ రూపొందింది. ముఖ్యంగా ఇటీవలి కాలంలో గత కాలపు కేంద్ర ప్రాధాన్యతను నిష్కర్షగా ప్రచారం చేశారు. "ఈ సమస్య నీటిముంపుకో, జనాభా, నిర్వాసానికో సంబంధించిన ప్రశ్న కాదు, ఆత్మకూ, గౌరవానికీ అంటిపెట్టుకుని ఉండాలని ఆకాంక్ష ప్రతివారి సమస్య. మన సాంస్కృతిక వారసత్వాన్ని రక్షించుకోవాలనే సమస్య. గంగానదిని విషపూరితం కాకుండా రక్షించాలనే ఆకాంక్ష మనగతంతో మనం అంటి పెట్టుకొని ఉండాలనే తీవ్ర వాంఛ - కామేశ్వర ప్రసాద్ బహుగుణ

ఈ గతానికి దీర్ఘ చరిత్ర ఉంది - స్థల కాలాల ప్రమేయం లేని సుదీర్ఘ చరిత్ర. ఈ చరిత్రకు కొన్ని వ్యత్యాసాలూ ఉన్నాయి. పురాణ వ్యక్తుల విగ్రహాల స్థలం. ఆరోగ్య వంతమైన, సుఖవంతమైన ప్రజలప్రపంచం, జనన మరణాలకతీతమైన మానవుని ఆవాసం, ఉత్తరాఖండ్ చరిత్ర కారునిగా తనను వర్ణించుకొనే సుందర్లాల్ బహుగుణ ఒక శతాబ్దం నాటి గర్వాల్ ను గురించి ఇలా రాస్తారు". కుటుంబంలోని ప్రతి ఒక్కరూ నిరంతరం పనిలో ఉండేవారు. కుటుంబంలో ఎవరికీ తీరికగా కూర్చునే అవకాశం లేదు. వ్యవసాయానికి పశుపోషణకు సంబంధించిన పనులెన్నో

ఉంటాయి. కుటుంబంలో ఎవరికీ సోమరి తనంగా కూర్చునే అవకాశం లేదు.

మగవాళ్ళకి ఎంతో పని. బతుకు చాలా వేగవంతం, ప్రజలంతా హాయిగా ఉన్నారు. వారి ప్రపంచం భూమికి పశు సంపదకూ పరిమితం. కుటుంబాలన్నీ తమ జీవితాన్ని సుఖవంతంగా భాగ్యవంతంగా ఉంచడానికి కలిసిమెలిసి ఉంటున్నారు.

రాజ్యానికి, డామ్ అనుకూల ప్రజలకూ, డాముని నిర్మాణ వరిపూర్తితో జాతీ, జాతి నిర్మాణమూ ముడిపడి ఉంది. చాలా గాఢంగా. అయితే, పర్యావరణ కార్యకర్తలకూ, అలాగే డామ్ వ్యతిరేకులకూ, జాతీయ భద్రతా, జాతీయ ప్రయోజనం ప్రాధాన్యం లేనివి కాదు. సుందర్లాల్ బహుగుణ ఇంకామిగిలిన డామ్ వ్యతిరేక కార్యకర్తలూ తమ పర్యావరణ రక్షణ ప్రణాళికల్లో (చర్చల్లో) నీరు, అడవులు ప్రశాంత జాతీయ జీవనానికి ప్రధాన భూమికగా వర్ణించారు. విదేశీయుల దాడులనుంచి కూడా అవే రక్షణ కల్పిస్తాయనీ, కల్పించాలనీ వివరించారు. పర్యావరణ అస్తిత్వం రీత్యా, శుభ్రతూ దాడులూ ముఖ్య చోదకాలవుతాయి. ఈ దాడుల స్పృహ స్థిరమైంది కాదు. అది నిరంతరం మారుతూ ఉంటుంది. సామాజిక కార్యకర్తలూ, తత్సంబంధీకులూ దాడి విషయంలో జాగ్రూకతతో ఉంటారు. ఆ విధంగా డామ్ అనుకూల ప్రజలు జాతీయ నైసర్గిక రూపానికి డామ్ నిర్మాణం - ప్రధానమైన చర్య అనుకుంటే, పర్యావరణ కార్యకర్తల్లో ప్రబలంగా ఉన్న అభిప్రాయం ప్రకారం భారతీయ నైసర్గిక రూపాన్ని ఉన్న విధంగా పరిరక్షించుకోవడమే సక్రమమన్న భావన ఉంది. అదే జాతి సమైక్యతకూ, దార్జితకూ అవసరమని కూడా భావిస్తున్నారు.

తెహ్రీడామ్ వ్యతిరేకోద్యమంలోని పర్యావరణ వాదులూ, సామాజిక , మత నాయకులూ, గంగానదిని గురించి, హిమాలయాలనూ గురించి, సాంస్కృతిక, ఊహాత్మక రూపాలను తమ తమ బేధాలతో సృష్టిస్తున్నారు. తరుచు ఈ రూపాలు హైందవీకరించబడి ఉంటాయి. అయినా అవే పర్యావరణ రాజకీయాల్లో గుర్తింపులో అతి ప్రధానమై పోతాయి. ముఖ్యంగా ఉద్యమపు ద్వితీయ దశలో డామ్ వ్యతిరేక రాజకీయాలు, మితవాద హిందూ స్వప్నాలతో తరచూ హిందూత్వ రాజకీయాల భాగస్వామ్యంతో కొనసాగాయి. గంగానదీ పవిత్ర తరమూ, పవిత్రమూ అవుతూ వచ్చింది. పర్యావరణ శాస్త్రం మసకేసిపోయింది. తర్కవిహితమై హిందూ సహకారానికి, దేశభక్తికి, తలవంచడమైంది.

హిమాలయాలకూ, గంగానదికీ అనేక మార్గాల గుండా ఒక సాంస్కృతిక వర్ణ చిత్రం సాధ్య పడింది. హిందూ మత, సామాజిక విలువలు, గంగాజలాని కున్న పవిత్రతా, అనన్యస్థానం, దాని ఆర్థిక, వాస్తవిక ప్రాముఖ్యం, తరతరాలుగా అది భారతీయ సంస్కృతికీ నాగరికతకూ చిహ్నంగా చిత్రితం కావడం ఈ క్షణం వరకూ, పవిత్ర స్థలాలు, ఆలయ ప్రాంగణాలు, ఇంకా నదీతీరంపై అనువైన స్థలాల్లో దర్శనమిచ్చే మునులు, రుషులూ, వగైరా జనవరి

వివరాలు ఇందుకు తోడ్పడ్డాయి. గంగానది చరిత్ర ఎప్పటిదో... ఒక స్వర్ణయుగంలో జన్మించి జాతీయోద్యమం కాలం దాకా విస్తరించింది.

అందరికీ తెలిసిన కొన్ని వాస్తవాల వలనా, కారణాల వలనా, ప్రాజెక్టు ప్రాంతానికి ఒక ప్రత్యేకమైన పవిత్ర చిత్రణలభించింది. ఈ ప్రత్యేకమైన చిత్రణకుతోడుగా, స్వర్ణమయ ప్రాచీనతా, పవిత్ర వర్తమానతా... ఆపైన భగవత్ప్రసాదితమైన, స్వేచ్ఛ ప్రకృతిని ఆరాధిస్తే మానసిక ఆత్మిక ఆనందానుభూతి కలుగుతుందనే విశ్వాసం ఇందుకు తోడ్పడింది. భారతదేశం పవిత్రభూమి, పవిత్రమైన వాటిలో పవిత్రతమైనది. ఉన్నతోన్నతమైన వాటిలో అత్యున్నతమైనది. హిమాలయం.... మరీ ముఖ్యంగా ఉత్తరాఖండ్ ప్రాంతం మన ప్రాచీన గ్రంథాలన్నీ ఈ భావాన్నే బలపరుస్తాయి. ఉత్తరాఖండ్ దైవభూమి (దేవుళ్ళు పవిత్రం కావించి భూమి) తపోభూమి (ధ్యానానికి తపస్సుకూ నిలయమైన భూమి...) దాన్ని దేవతల భూమి అంటారు. అక్కడ నివసిస్తున్న వారిని దైవ సమానులుగా మారుస్తుంది. తెహ్రీడామ్ ను వ్యతిరేకించడానికి కొందరు పర్యావరణ వాదులు విస్తారంగా గంగానదికి సంబంధించి హిందూపురాణ గాథలను ఉపయోగించుకున్నారు. ఈ పురాణగాథలన్నీ ఏకమై నదికీ, హిందూ దేశానికీ సాధించి పెట్టాయి (ఉన్మాలనం)

1990 దశకంనాటికి, అనేక సంస్థలు గజిబిజిగా, ఉక్కిరిబిక్కిరిగా, ప్రచారం చేస్తున్న సాంస్కృతిక భావనలూ ఏకీకృతమయ్యాయి. జాభావాలన్నీ కలిసి ఆ సంస్థలన్నీ ఐక్యమై, సంకుచితమూన పర్యావరణ రాజకీయాలను సృష్టించగలిగాయి. హిందువులకూ, ఆయా సంస్థలకూ ఉద్దేశించిన విధానప్రకటన తెహ్రీ పథకవ్యతిరేక సమూహాలకూ సత్వర వేదికగా, ఆ లక్ష్యాన్ని వాతావరణాన్ని, గొంతునూ సమకూర్చింది. (తెహ్రీబాండ్ విరోధీసంఘర్ష సమితి, సుందర్లాల్ బహుగుణ, హిమాలయ బచావో ఆందోళన్ సమూహాలు ఇందులో ఉన్నాయి) అరకంగా ఒక రాజకీయ శక్తి... ఏర్పడినట్లే లెక్క.. ఇక్కడ తెహ్రీ ఒక పథక వ్యతిరేకుల ఆందోళనను హిందూ మత సంస్కృతిని ప్రకటించడమూ, వ్యాపింపచేయడమూ మాత్రమే ఆయా కార్యకర్తల లక్ష్యంకాదు... హిందూమత వేదికకు మాత్రమే డామ్ వ్యతిరేకోద్యమాన్ని ఓడించగలశక్తి ఉన్నదని రుజువు చేయడమే వారి లక్ష్యం. పర్యావరణ కార్యకర్తలు, వివిధ రూపాలలోని మత రాజకీయ లక్ష్యాలు కలమిశ్రమ శక్తులూ కలిసిన వ్యవస్థ మాత్రమే జనవాహినికి సంబంధించిన ఉద్యమం నడప గలుగుతుందన్న వ్యూహం కూడా ఇందులో నిబిడీకృతం. మరింత గొప్ప విజయం కోసం హిందువులను పురికొల్పడమే ఇక్కడి లక్ష్యం.

తెహ్రీ వ్యతిరేకసంఘం పూజనీయులైన సాధువులకూ, సంతలకూ తెహ్రీ డామ్ విపత్తును నిరోధించవలసిందని విజ్ఞాపన పంపింది. 'భరత భూమి మతాన్ని, సంప్రదాయాలనూ ధ్వంసం చేయడానికి విదేశీశక్తులు కుట్ర చేస్తున్నాయ'ని

వివరించింది. పవిత్ర శివరాత్రి పండుగ సమయాన వారు 'కావరియాల' వద్దకు వెళ్లారు. కావరియాల... తమ భుజాల మీద గంగాజలాన్ని మోసుకుపోయి తమ తమ దేవాలయాలలో పోస్తారు లేదంటే శివుని అభిషేకిస్తారు. గంగానది పుట్టుకకు సంబంధించిన హిందూ పురాణాల ప్రసక్తిని గుర్తు చేస్తూ, ఆపైన కావరియాల విశ్వాసాన్ని, ఉద్వేగాన్ని కీర్తిస్తూ... తెహ్రీ వ్యతిరేక కార్యకర్తలు వారిని మేల్కొని ముందుకు ఉరకమని ప్రార్థిస్తారు. అంతేకాక వారు 'మహాభారతం' (హిందువుల మహాగ్రంథం)లో శ్రీ గంగాజీ జన్మత్యాన్ని గురించి చెప్పిన విషయాన్ని... నొక్కినొక్కి విపులీకరిస్తారు. పవిత్రమైన 'గంగదశరా' రోజున చెపుతారు.

డామ్ వ్యతిరేక ఉద్యమం ముస్లిం జాతిపట్ల సామాన్యంగా ఉండే 'మూసకట్టు' అభిప్రాయాలను కూడా తమ ప్రయోజనాలకు వాడుకుంటారు. సుందర్లాల్ బహుగుణ డామ్ కు వ్యతిరేకంగా నిర్వహించిన ఉపవాస దీక్ష సందర్భంగా (1996లో) ఆయన చెప్పిన విషయం ఇందుకో ఉదాహరణ. ఇది ఒక రిపోర్టులో ఉన్న విషయం. ఈ పర్యావరణ ఉద్యమనాయకుడు 'ముస్లిం చక్రవర్తి ఔరంగజేబు మరణశయ్య మీదనున్న తన తండ్రికి నీరు ఇవ్వడానికి నిరాకరించాడ'ని చెప్పి... 'హిందువులమైన మేము మరణించిన వారికి (శవాలకు) కూడా జలం అర్పిస్తామన్నాడు. ఈ గాంధేయుడు చెప్పిన పోలికవిని ఆ ప్రాంతపు ముస్లిం వనితలు ఇద్దరు స్థాణువులైపోయారు. నిశ్శబ్దంగా బయటికి నడిచారు. ప్రేక్షకులు - వారిలో విశ్వహిందూ పరిషత్ కార్యకర్తలు కూడా ఉన్నారు. ఒక్కసారిగా కరతాశధ్వనులు చేశారు.

ఈ రోజుల్లో మితవాద హిందూ రాజకీయాలలో పవిత్రమాత గంగకోసం జరిగే ఆందోళనకు విస్తృత సాంస్కృతిక వ్యాప్తి ఉంది. డామ్ వ్యతిరేకోద్యమంలో ప్రాధాన్యత హిమాలయాలనుంచి గంగకూ, గంగనుంచి హైందవీకరించబడిన గంగామాతకూ మారిన సరళి మరింతగా స్పష్టపడుతోంది. సాధువులతోనూ, సంతలతోనూ, వారి వారి సంస్థా వ్యవస్థలతోనూ కొనసాగే ఉద్యమంలో అనేక సమిష్టి వాంఛలను గుర్తించడం జరుగుతోంది. 'మనం రామేశ్వరం. కంచి, వ్రజ (మధుర - బృందావనం) కాశీ, హరిద్వార్లను రక్షించుకోవడానికి, సుందరంగా తీర్చి దిద్దడానికి చొరవతీసుకోవాలి. అరకంగా సంపూర్ణ హైందవ సమాజానికి ఒక ఆదర్శాన్ని ముందుంచాలి. .. మన తీర్థ సంప్రదాయం ప్రకారం వైదిక పద్ధతిలో నేటికిని నిలువ చేసుకునేట్లుతేనే భారతీయులందరికీ పవిత్రజలం లభిస్తుంది. అలాగే భూమి ఉత్పాదకతను పునరుద్ధరించాలి. పవిత్ర జలాల నిరంతరప్రవాహాన్ని సాధించడానికి వైదిక విధానాన్ని ఆచరణలోపెట్టాలి'

భయం (దిగులు) తెహ్రీ డామ్ వ్యతిరేకోద్యమంలో ప్రధానమైన మూలకం (అంశం) రక్షణ, భూగర్భ స్థితి ప్రకంపనలు జలశాస్త్రం ఇంకా అలాంటి జీవన్మరణ సందిగ్ధ పరిస్థితులు ఇందులో - డామ్ నిర్మాణంలో - ఉన్నాయి. అలాంటి

వివరాలన్నీ సమగ్రంగా, సాంకేతికంగా చర్చించబడ్డాయి. తెహ్రాన్ వ్యతిరేకోద్యమ కారులూ, సుందర్లాల్ బహుగుణ ఇంకా ఆ సమస్య పట్ల ఆసక్తి కలవారూ, ఆవివరాలను గుర్తించారు కూడా. అదే సందర్భంలో భయానికి హేతువును - ప్రాతినదికను - డామ్ వ్యతిరేకోద్యమ తర్వాతి దశకు పరివర్తన జరిగినప్పుడు గుర్తు పెట్టడం జరిగింది. ఈ సందర్భంలో ఈ దశలో డామ్ నుంచి ఉద్భవించగల ఫలితాలను గురించి విపరీతమైన ఊహలు ప్రసారమయ్యాయి. అవి భూగర్భ శాస్త్రం, ప్రకంపనలు, జలశాస్త్రం, భూకంపాలు మొదలైన అంశాలను గురించి కాదు. కాని గంగానది జీలమ్మగా మారిపోవడమనే ఊహ ఒక ప్రత్యేక ఫలితంగా రూపొందింది. డామ్ స్పర్షతోనే, హీనమైన సామాజిక విలువలతో స్పృశించడ మౌతుంది. కుటుంబం, నీతి, స్త్రీల గౌరవం అన్నీ కళంకితమౌతాయి. ప్రమాదం పాలౌతాయి.

భయం (భీతి) పర్యావరణానికి ఉత్తేజ్జగా మారింది. దాంతో కొన్ని చిత్రణలూ, విలువలూ, ప్రసారమయ్యాయి. స్వామి చిదానంద సరస్వతికి, గంగామాతను డామ్ నుంచి రక్షించడమంటే 'రావణుని' బారి నుంచి రక్షించినట్లే అది (డామ్) మహారాక్షసుడు రావణుడే, అతడు మననందరినీ భక్షించబోయే రాక్షసుడు" ఈ సందర్భంలో డామ్ ను వ్యతిరేకించడానికి కొత్త కారణాలు పుట్టుకొచ్చాయి. ఇప్పుడో సమస్య ఎదురౌతుంది. గంగ ఇదే విధంగా ఒక కృతకమైన సరస్సుగా మారితే గంగా జలంపై ప్రభావం ఏమిటి?

దీన్ని ముగించే ముందు ఒక సంగతి గమనించాలి. అది చాలా అవసరం అరెస్టెస్, విహెచ్పి, డామ్ వ్యతిరేకోద్యమంలో అగ్రభాగానే ఉన్నాయి. ముఖ్యంగా 1980లలోనూ, 1990లలోనూ..

ఆక్రమంలో తరచుగా సుందర్లాల్ బహుగుణతో కలుస్తూనే ఉన్నాయి. హిందూ మితవాద శక్తులకు, గంగ, తెహ్రాన్... రెండూ స్వచ్ఛందంగా ఎంచుకున్న రాజకీయ సమస్యలే.. అందులో విశ్వాసాలు, విలువలు, సమాచార సంపద అన్నీ (రాబోయే) సంఘటనలనూ, వర్తనలనూ, స్పృహలనూ ప్రభావితం చేయగలవే. అవి అమాయకమైన మతవాచకం నుండి ఊహాత్మక పవిత్ర వివరణవరకూ, అలాగే ప్రమాదంలో పడిన నది నుంచి ప్రమాదంలో పడిన సమాజం వరకు... విశాల రంగాన్ని ఆవరించగలవు.

గంగాపురాగాధను ఆధారం చేసుకుని, హిందూమితవాద శక్తులు, నూటికి నూరుపాళ్ళు బూటకాన్ని ఒక భావంగా ప్రయోగించారు.. హిందూ విశ్వాసాలను సేష్టవంగా చేర్చుకుని, వాస్తవాన్ని గుర్తించి, సందర్భం గమనించి, తమ పద్ధతిలో వర్తననూ, వ్యక్తిత్వాన్ని ఆవిష్కరించిన తర్వాత తమ ప్రత్యేకతను స్పష్టపరుస్తారు. డామ్ అనేది వాస్తవికమైన, శాస్త్రీయమైన ప్రాచుర్యం ఎంత సాధించినా అదొక ఉత్తేజ్జమాత్రమే. సూక్ష్మమైనదే. కొంచెం వక్రమైనదే. ఈ ఉత్తేజ్జాలంకారంలో ప్రధాన లక్ష్యం ఒకటే. తెలివిగా, ఎరుకతో గంగానదిని హిందూ సమాజానికి, ఆసమాజాన్ని జాతికీ మితవాద హిందూ పద్ధతిలో బిగించడమే. పైకిసామ్యములేనట్లు కనిపించే వస్తువులను - కాషాయ, హరిత రాజకీయాలను - సమమైనవి కనబడేట్లు, కలిసి ప్రయాణించేసేట్లు చేయడమే ఇక్కడ జరిగిన వ్యవహారం.

హరితానికి, కాషాయానికి మధ్య నడిచిన ఈ పట్టకథ, ప్రజలు తమను తాము చూసుకునే, అర్థం చేసుకునే పద్ధతికి దీనికి ఏమీతేడాలేదని రుజువు చేస్తుంది. హిందూ మితవాద శక్తుల పర్యావరణ స్పృహలను, రాడికల్ పర్యావరణ కార్యకర్తలూ, సామాజిక ఉద్యమాకారులూ ఉపయోగించే భాషలోనే ప్రసారం కావడం సాధారణమే. స్పష్టమైన చాతుర్యమైన ఈ భాషాచౌర్యం ఒక తీవ్రమైన సమస్యను సృష్టిస్తుంది. అంటే మత్తెక, ఆధిపత్య, సంభాషణ విధానాలు - ఇప్పటి భారతదేశ సామాజికోద్యమాల మధ్య నడిచే చర్చా విధానాలు. వ్యక్తమౌతున్న పర్యావరణోద్యమాల, సమస్యల సారంమొత్తం తప్పనిసరిగా అభ్యుదయ కరమైనదని భావించడం ఆశ్చర్యం కలిగించే అమాయకత్వమని చెప్పాలి.

ఇదేనా ప్రజాపంథా విధానం

(18వ పేజీ తరువాయి)

పరిస్థితులను కాపాడుకోడానికి, సంఘాలు పెట్టుకోడానికి, సమ్మె చేయడానికి, ఉమ్మడి ఒప్పందాలు చేసుకోడానికి, స్త్రీ పురుషుల మధ్య వేతనాలలోనూ పనిపరిస్థితులలోనూ సమానత్వం సాధించడానికి సంబంధించిన హక్కులను కాపాడుకోవడం కోసం కార్మికులూ అసంఘటిత శ్రామికులు చేస్తున్న పోరాటాలను మేము సమర్థిస్తున్నాం". అంటూ ఖండితంగా చెప్పారు. మరో డిమాండు చూడండి. "బదుగు దేశాల విదేశీ రుణాలను రద్దుచేసి ఇన్నాళ్లుగా చేసిన వసూళ్లకు పరిహారం చెల్లించాలంటున్నాం". ఈ డిమాండు ఫేగ్ చేసిందా? ఎందుకని? రాజ్యహింసను ఖండించడం లేదనేది వేదికపై మరొక ఆరోపణ. "ఈ సాంఘిక ఉద్యమాలకు నేరస్వభావాన్ని ఆపాదించి, ప్రజాతంత్ర హక్కులూ, స్వేచ్ఛల మీద చేసిన దాడులను మేము గర్హిస్తున్నాం" అని ఇంత స్పష్టంగా చెప్పినా విమర్శించడమంటే వాస్తవాలను చూడనిరాకరించడమే. ప్రత్యామ్నాయ విధానాల గురించి చెప్పతూ "ప్రజాతంత్రయుతమైన భూసంస్కరణలు జరగాలి. దున్నేరైతులకు అందుబాటులోనికి రావాలి" అని పిలుపునిచ్చారు. రంధ్రాన్వేషణ చేయడమే పనిగా పెట్టుకుంటే ఫేగ్ ప్రణాళికలో ఎన్నో డిమాండ్లు కనపడవు. ఉదాహరణకు ప్రపంచబ్యాంకు పునర్నిర్మాణ ఒప్పందాన్ని రద్దుచేసిన వారు విద్యుత్ ఒప్పందాన్ని రద్దుచేయాలని కోరలేదు. దీనికేమి సమాధానం చెప్పతారు? అందుకని ఉద్దేశాలు ఆపాదించుకొని విమర్శించడం తగదు.

10. సామ్రాజ్యవాదం "ఇండియాలో కూడా హిందూ మతోన్మాదాన్ని దాన్ని వ్యతిరేకించే సోకాల్డ్ ప్రజాతంత్ర, లౌకికశక్తులనూ ప్రోత్సహిస్తుంది" అని రాశారు. వారి లెక్క ప్రకారం భారతదేశంలో తాము తప్ప మిగతా వారంతా సామ్రాజ్యవాదుల సొమ్ముతని బతికేవారుగానే కనపడుతున్నారు. ప్రజాతంత్ర, లౌకిక ఉద్యమాలు కూడా సామ్రాజ్యవాదుల సృష్టేనన్న తర్వాత వాదన చేయడం కూడా అనవసరం.

చివరగా ఒక్కమాట. రాజకీయ, సైద్ధాంతిక చర్చ చేయడానికి సిపియం ఎన్నడూ వెరవదు. కాని అది నిందలతో, అడ్డగోలు వాదనలతో ఉంటే అది పాలిమిక్స్ అనిపించుకోదు. సిపియంను తెగనాడటమే పనిగా పెట్టుకొని విమర్శిస్తే అది సైద్ధాంతిక చర్చ అనిపించుకోదు. చర్చలెన్నైనా చేయవచ్చు. కాని సంయమనం కోల్పోకూడదు. ఆరోపణలు చేసే ముందు తాము ఎక్కడ ఉన్నామో, ఏస్థితిలో ఉన్నామో ఆలోచించుకొని మరీ చేస్తే మంచిది. ఆసియా సామాజిక వేదిక ఇప్పుడు కొత్తగా వచ్చింది. కాని న్యూడెమోక్రసీ భాగస్వామిగా ఉన్న తొమ్మిది వామపక్షాల వేదిక మూడు సంవత్సరాలుగా పనిచేస్తున్నది. దాని ఐక్యతకు భంగం కలిగించకుండా వ్యవహరించడం ఇరుపక్షాలకూ అవసరం. ఆసియా సామాజిక వేదిక సభలు జరిగిన వారంరోజులూ మీడియాతో సహా ప్రజలంతా ప్రపంచీకరణకు వ్యతిరేకంగా చర్చించుకుంటుండగా న్యూడెమోక్రసీ వారు మాత్రం చర్చను సిపియం మీదకు, ఆసియా సామాజిక వేదిక మీదకు మళ్లించాలని ప్రయత్నించింది. ఇది ఎవరికి ఉపయోగమో ఆలోచించండి. ప్రపంచీకరణకు వ్యతిరేకంగా పోరాడాలనుకొని పట్టుదల ప్రదర్శించేవారిలో గందరగోళం, ఊగిసలాట తీసుకురావడానికి మీచర్చ దోహదపడటం లేదా? ఇదేనా మీరు కోరుకుంటున్నది? తెలిసికానీ తెలియకకానీ మీ ఆలోచన ఉద్యమాలకు హానిచేస్తుందని చెప్పకతప్పదు. ప్రపంచీకరణ వ్యతిరేకపోరాటానికి పరిష్కారం చర్చలతో లభించదు. రానున్న కాలంలో ఆచరణ తేలుస్తుంది. అందాకా ఎవరైనా ఓపికపట్టి ఉండాలి. విద్యుత్ ఉద్యమానంతరం న్యూడెమోక్రసీవారు ప్రచురించిన "విద్యుత్ ఉద్యమం అనుభవాలు" అనే పుస్తకంలో "9 రాజకీయపార్టీలు ఐక్యంగా ఉద్యమాన్ని చేపట్టడం, సమరశీలంగా పోరాటాలు నిర్వహించడం కమ్యూనిస్టు ఉద్యమ అభిమానులు, చివరకు సాధారణ ప్రజల్లో సైతం మంచి ప్రభావాన్ని కలిగించింది. జనరల్ గా కమ్యూనిస్టుల ప్రతిష్టను పెంచింది. పోరాటశక్తిగా గుర్తింపు వచ్చింది. పోరాటాలలో, ఉద్యమాలలో ప్రస్తుత ఐక్యకార్యాచరణ స్ఫూర్తితో ఐక్యఉద్యమాలు భవిష్యత్తులో కూడా కొనసాగాలని ప్రజలు బలంగా కోరుకుంటున్నారు" అని చెప్పిన విషయం సదా గుర్తుంచుకోవడం అవసరం. సైద్ధాంతిక విభేదాలెన్నన్నా ఈ స్ఫూర్తిని కొనసాగించగలరని ఆశిద్దాం.

బ్రెజిల్లో భూ సంస్కరణలపై నీళ్లు

ఐఎంఎఫ్ మరో ఘనకార్యం

దక్షిణ అమెరికాలో బ్రెజిల్ అతి పెద్ద దేశం. స్థూల జాతీయోత్పత్తిలో ప్రపంచంలో తొమ్మిదవ స్థానాన్ని ఆక్రమిస్తోంది. అయినా బ్రెజిల్ దారిద్ర్యంలో కొట్టుమిట్టాడుతోంది. ఐరాస లెక్కల ప్రకారం 80 శాతం ఆస్తులు కేవలం 20 శాతం మంది చేతుల్లో ఉన్నాయి. జాతీయాదాయంలో సగభాగాన్ని కేవలం దేశంలోని ఒక శాతం మంది మాత్రమే పొందుతున్నారు. మొత్తం శ్రామికుల్లో సగం మంది నెలకు 77 డాలర్ల కంటే తక్కువ వేతనాలు పొందుతున్నారు. వెరసి.... బ్రెజిల్ సంపన్న దేశమే... కానీ కూటికి లేని వాళ్లే కోట్ల మంది !

భూవంపిణీ విషయానికొస్తే ఈ అసమానతలు మరింతగా కనిపిస్తాయి. ఒకప్పటి వసలవాద దేశమైన బ్రెజిల్లో అప్పటి భూ ఆధిక్యత ఇప్పటికీ కొనసాగుతున్నది. మూడు శాతం మంది చేతులో దేశంలోని మూడొంతుల భూమి కేంద్రీకృతమై ఉంది. బ్రెజిల్ ప్రభుత్వ లెక్కల ప్రకారం 30 శాతం మంది రైతులు తలసరి 20 ఎకరాలు లేదా అంతకన్నా తక్కువ భూమిని కలిగి ఉన్నారు. దీనికి విరుద్ధంగా రెండువేల ఎకరాలు లేదా అంతకు మించిన భారీ వ్యవసాయ క్షేత్రాలను 1.6 శాతం భూస్వాములు కలిగి ఉన్నారు. 16.7 కోట్ల జనాభా ఉన్న ఈ దేశంలో 48లక్షల కుటుంబాలు... సుమారు రెండున్నర కోట్ల మంది కనీస భూమి లేక తాత్కాలికంగా కూలిపనులు చేసుకుని బతుకీడుస్తున్నారు.

బ్రెజిల్లో సాగుకు అనువైన భూమిలో 1.2 బిలియన్ ఎకరాల భూమి బీడుపడి ఉంది. కనీసం 40 శాతం భూమి కేవలం పశుగ్రాసానికి మాత్రమే ఉపయోగపడుతోంది. భారీ వ్యవసాయ క్షేత్రాలు కలిగిన భూస్వాములు కూడా దాదాపు 88 శాతం భూమిని ఖాళీగా పడేసి ఉంచారు. మిగిలిన భూమిలో వారు ఎగుమతి పంటలను వేస్తున్నారు. బ్రెజిల్ను పట్టి పీడిస్తున్న పేదరికానికి రెండు కారణాలు ఉన్నాయి. భూమి కొందరి వద్ద కేంద్రీకృతమై ఉండటం మొదటి కారణమైతే భారీ వ్యవసాయ క్షేత్రాలు సాగు చేయకుండా వృధాగా పడి ఉండటం రెండో కారణం.

1997లో ప్రపంచ బ్యాంకు భూ పంపకాల కోసం బ్రెజిల్లో ఒక ఫైలట్ ప్రాజెక్టు జనవరి

‘గ్లోబల్ ఎక్స్‌ప్లంజ్ కేస్ స్టడీ-3

ప్రారంభించింది. లాండ్ బ్యాంక్ అని దానికో ముద్దు పేరు పెట్టింది. పోర్చుగీసులోని సెడ్యూలా డా టెర్రాలో దీనికి ప్రధాన కార్యాలయం ఏర్పాటు చేశారు. వాస్తవానికి భూమిలేని పేదలకు సహకరించేందుకోసం దీన్ని ఉద్దేశించారు. రుణ సదుపాయాలు, సాంకేతిక సహకారం ఈ బ్యాంకు ద్వారా అందజేస్తారు. దేశంలో భూ సంస్కరణ ఉద్యమాన్ని ముందుకు తీసుకు వెళ్లే విషయంలో బ్రెజిల్ దేశ ప్రజలను ఈ బ్యాంకు ఎన్నడూ సంప్రదించింది లేదు. దీనికి బదులు భూస్వాములపైనే పూర్తి భారం వేసింది. ఈ బ్యాంకు బ్రెజిల్లో పేద రైతులను ఆదుకొనకపోగా తీవ్ర అవమానాలకు గురి చేసింది. దేశంలోని గ్రామీణ సమతుల్యాన్ని తీవ్రంగా దెబ్బ తీసింది. ఒక రాజకీయ అంశమై కూర్చుంది.

దేశీయ రాజకీయాల్లోకి అహేతుకంగా తలదూర్చింది. దేశీయ రాజకీయ వ్యవస్థను అస్థిరం చేసింది.

సెడ్యూలా ప్రాజెక్టు వంటి దాన్ని బ్రెజిల్లో ప్రవేశపెట్టడం ఐఎంఎఫ్, వరల్డ్ బ్యాంక్ కు ఇది కొత్త కాదు. 1970 దశకంలో మిలటరీ

☆ **1980 మధ్య కాలం నుండే దేశంలోని భూమిలేని పేదలు భూమి కావాలంటూ ఆందోళనలు చేయడం మొదలు పెట్టారు. వ్యవసాయ కార్మికులు, క్యాథలిక్ చర్చ్, కొన్ని పౌర సంఘాలు కూడా ఈ ఆందోళనలో భుజం భుజం కలిపి గొంతు విప్పాయి. ఫలితంగానే భూ పంపిణీ కోసం పైన చెప్పినట్లు చట్టాలు, విభాగాలను ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేయాల్సి వచ్చింది. అహింసాయుత పద్ధతుల్లో ఆందోళనకు దిగి ఉపయోగంలో లేని భూమిని ఆక్రమించుకోవడం ద్వారా పదిహేను సంవత్సరాల కాలంలో ఈ సంఘాలు సుమారు రెండున్నర లక్షల కుటుంబాలకు భూమి పట్టాలను సాధించాయి.**

ప్రభుత్వం దేశాన్ని తన నియంత్రణలో ఉంచుకునేందుకు ఈ సంస్థలు కోట్లాది డాలర్లను బ్రెజిల్ కు అందించాయి. ఆనకట్టల వంటి భారీ మౌలిక సదుపాయాల కల్పనకు ఆ రుణాలనుద్దేశించారు. అయితే ఆ ప్రాజెక్టులు ఐఎంఎఫ్, ప్రపంచబ్యాంకు అనుకున్న లక్ష్యాలను కూడా సాధించలేక పోయాయి. పాత రుణాలను చెల్లించడం కోసం బ్రెజిల్ 1980లో కొత్త అప్పులకు మళ్లీ ఆ సంస్థల ముందు చేయి చాచాల్సిన దుర్గతి ఏర్పడింది. ఆ దశాబ్దం బ్రెజిల్ కు ‘నష్టపోయిన దశాబ్దం’గా స్థిరపడి పోతుంది. ఎందుకంటే 1980-89 మధ్య కాలంలో బ్రెజిల్ ప్రభుత్వం 148 బిలియన్ డాలర్లను విదేశీ రుణ దాతలకు చెల్లించింది. వాటిలో 90 బిలియన్ డాలర్లు కేవలం వడ్డీలకే సరిపోయాయి. పైపెచ్చు ఇందులో అధిక మొత్తం ల్యాండ్ బ్యాంక్ ప్రారంభించిన ప్రాజెక్టుల కోసం తెచ్చిన రుణాలకు చెల్లించాల్సి వచ్చింది. ఈ ప్రాజెక్టులు అటు సత్ఫలితాలనిచ్చిందీ లేదు. ఇటు డబ్బా పోయింది. తమ ప్రాజెక్టులలో 51 శాతం విఫలమయ్యాయని 1991లో స్వయానా ప్రపంచబ్యాంకే అంగీకరించింది.

1990లో అక్కడి వరుస ప్రభుత్వాల ద్వారా వ్యవస్థీకృత సర్దుబాటు సంస్కరణలను ప్రయోగించడానికి ఐఎంఎఫ్, ప్రపంచబ్యాంకు ఉపయోగించుకున్నాయి. వరిశ్రమలపై నియంత్రణలు తొలగించివేశారు. ప్రభుత్వ రంగ సంస్థలను అమ్మివేశారు. విభిధ రంగాల్లో ప్రభుత్వ కేటాయింపులు తగ్గిపోయాయి. పన్నులు పెరిగిపోయాయి. ఐఎంఎఫ్ ఆదేశించిన నయా సరళీకరణ విధానాలను 1990 చివరిలో అప్పటి దేశాధ్యక్షుడు కార్డోసో విచ్ఛలవిడిగా అమలు చేయడం మొదలు పెట్టాడు. లాభాల్లో నడుస్తున్న ప్రభుత్వరంగ టెలిఫోన్ రంగాన్ని, గనులను విదేశీ బహుళ జాతి సంస్థలకు అమ్మివేశారు. సామాజిక రంగంలో ప్రభుత్వం పెట్టే కేటాయింపుల మరింతగా తగ్గిపోయాయి. 1999లో 41.5 బిలియన్ డాలర్ల రుణం తీసుకోవడం ద్వారా దేశాన్ని కార్డోసో మూర్తిగా ఐఎంఎఫ్ దయాదాక్షిణ్యాలపై ఆధారపడేలా చేశారు. ఆ సమయంలో రష్యా తీవ్ర ఆర్థిక సంక్షోభంలో

కొట్టుమిట్టాడుతోంది. దాని ప్రభావం బ్రెజిల్ కు కూడా విస్తరిస్తుందేమోనని, మొత్తం ప్రపంచ ఆర్థిక వ్యవస్థను అతలాకుతలం చేస్తుందేమోనని ఐఎంఎఫ్ ఆందోళన చెందింది. దాంతో కరెన్సీ విలువను తగ్గించరాదని బ్రెజిల్ ను ఆదేశించింది. వడ్డీరేట్లను నాటకీయంగా పెంచేలా బ్రెజిల్ పై ఐఎంఎఫ్ ఒత్తిడి చేసింది. ఇది ఒక దశలో 41 శాతాన్ని కూడా దాటింది. చివరితో అది పనిచేయలేదు. అధిక వడ్డీ రేట్లు అంతిమంగా బ్రెజిల్ ఆర్థిక వ్యవస్థను మాంద్యానికి గురి చేశాయి. మొత్తానికి కరెన్సీ విలువను తగ్గించుకోవడం కార్టోసోకు తప్పలేదు. ఈ పరిస్థితిని ఎదుర్కొనడానికి కోట్లాది డాలర్లను వెచ్చించాల్సిందిగా ఐఎంఎఫ్ బ్రెజిల్ పై ఒత్తిడి తెచ్చింది. రుణ భారంతో వ్యవసాయం, గ్రామీణ పరిశ్రమలు దెబ్బ తిన్నాయి. సుమారు 40 లక్షల మంది గ్రామీణ ప్రాంతాల నుండి బతుకుదెరువు వెతుక్కుంటూ నగరాలకు వలస పోయినట్లు బ్రెజిల్ ప్రభుత్వ లెక్కలే తెలియజేస్తున్నాయి. ఇన్ఫ్లేషన్ లో విశ్వాసం కల్పించేందుకు కార్టోసో, ఐఎంఎఫ్ తీసుకున్న వైఖరి భూ పంపిణీ కార్యక్రమానికి తూట్లు పొడిచింది.

పెద్ద మొత్తంలో కొంత మందే భూమిని కలిగి ఉండటం పేదరికానికి దారి తీస్తుందన్న విషయాన్ని 1988లోనే బ్రెజిల్ రాజ్యాంగం గుర్తించింది. నిరాటంక అభివృద్ధికి కూడా భూ కేంద్రీకరణ ఆటంకంగా మారుతుందని కూడా గుర్తించింది. ఆ భూమిని సామాజిక అభివృద్ధిలో భాగం చేయాలని భావించింది. ప్రగతిశీల పద్ధతుల్లో భూమిని పంపిణీ చేసేందుకు కొన్ని చట్టాలు తీసుకువచ్చి ప్రత్యేక విభాగాలను ఏర్పాటు చేసింది. పెద్ద మొత్తంలో భూములు కలిగిన హరి నుండి భూములను ప్రభుత్వం స్వాధీనం చేసుకుని వారికి బాండ్ల రూపంలో చెల్లింపులు చేయడం దీని ఉద్దేశం. 1980 మధ్య కాలం నుండే దేశంలోని భూమిలేని పేదలు భూమి కావాలంటూ ఆందోళనలు చేయడం మొదలు పెట్టారు. వ్యవసాయ కార్మికులు, క్యాథలిక్ చర్చ్, కొన్ని పౌర సంఘాలు కూడా ఈ ఆందోళనలో భుజం భుజం కలిపి గొంతు విప్పాయి. ఫలితంగానే భూ పంపిణీ కోసం పైన చెప్పినట్లు చట్టాలు, విభాగాలను ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేయాల్సి వచ్చింది. అహింసాయుత పద్ధతుల్లో ఆందోళనకు దిగి ఉపయోగంలో లేని భూమిని ఆక్రమించుకోవడం ద్వారా పదిహేను సంవత్సరాల కాలంలో ఈ సంఘాలు సుమారు రెండున్నర లక్షల కుటుంబాలకు భూమి పట్టాలను సాధించాయి. గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో జరిగిన ఈ ఆందోళనలు కూడా ప్రభుత్వం భూ పంపిణీ గురించి ఆలోచించేలా చేశాయి.

జనవరి

☆ 1997లో బ్రెజిల్ భూ సంస్కరణల కార్యక్రమంలో తల దూర్చాలని ఐఎంఎఫ్ నిర్ణయించుకుంది. భూ సంస్కరణలపై స్థిర వైఖరిని అవలంబించాల్సిందిపోయి దేశంలోని భూస్వాములకు, ప్రభుత్వానికి అనుకూలంగానూ ఈ మొత్తం పోరాటాలకు నేతృత్వం వహించిన ఎంఎస్ టీ సంఘానికి వ్యతిరేకంగానూ రంగంలోకి దిగింది. ఆ విధంగా చేయడం ద్వారా దేశంలో ప్రజాతంత్ర వాతావరణాన్ని కూడా ఐఎంఎఫ్ దెబ్బ తీసింది.

☆ భూ సంస్కరణల కార్యక్రమాన్ని ప్రయివేటీకరించారు. ప్రపంచబ్యాంకు ఆలోచనలకు అనుగుణంగా ఈ చర్యను బ్రెజిల్ ప్రభుత్వం తీసుకుంది. దీని ప్రకారం భూమిలేని పేదలు అప్పుల కోసం ప్రభుత్వానికి దరఖాస్తు చేసుకోవచ్చు. ఆ రుణాలను ఉపయోగించుకుని మార్కెట్ ధరలకు అనుగుణంగా భూములను భూస్వాముల నుండి కొనుక్కోవాల్సి ఉంటుంది. తమ భూమి ఎన్ని వేల ఎకరాలు నిరుపయోగంగా పడి ఉన్నప్పటికీ భూస్వాములపై ప్రభుత్వం ఎలాంటి ఒత్తిడి తీసుకురాదు.

ఫలితంగా రెండు కోట్ల 80 లక్షల ఎకరాల భూమి పంపిణీ అయింది. సంఘాల ఒత్తిడి లేనిదే ఇది సాధ్యం అయ్యేది కాదని కార్టోసో ప్రభుత్వంలోని సీనియర్ అధికారులు సైతం అంగీకరించారు.

1997లో బ్రెజిల్ భూ సంస్కరణల కార్యక్రమంలో తల దూర్చాలని ఐఎంఎఫ్ నిర్ణయించుకుంది. భూ సంస్కరణలపై స్థిర వైఖరిని అవలంబించాల్సిందిపోయి దేశంలోని భూస్వాములకు, ప్రభుత్వానికి అనుకూలంగానూ ఈ మొత్తం పోరాటాలకు నేతృత్వం వహించిన ఎంఎస్ టీ సంఘానికి వ్యతిరేకంగానూ రంగంలోకి దిగింది. ఆ విధంగా చేయడం ద్వారా దేశంలో ప్రజాతంత్ర వాతావరణాన్ని కూడా ఐఎంఎఫ్ దెబ్బ తీసింది.

భూ సంస్కరణలు అనేది ఒక సున్నితమైన రాజకీయ అంశంగా మారింది. గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో ఈ రాజకీయ పోరాటం భౌతిక రూపాన్ని కూడా తీసుకుంది. స్థానిక భూస్వాములకు తొత్తులుగా ఉన్న ప్రభుత్వాలు ఎంఎస్ టీ కార్యకలాపాలను తీవ్రంగా అణిచివేసేందుకు ప్రయత్నించారు. ఎంఎస్ టీ కార్యకర్తలు కనిపిస్తే చిత్రహింసలకు గురి చేయడం సర్వసాధారణమైంది. ఈ క్రమంలో కొంత మంది ప్రాణాలు కూడా కోల్పోయారు. అప్పటికి ఎంఎస్ టీ ఒక పక్క, ప్రభుత్వం ఒక

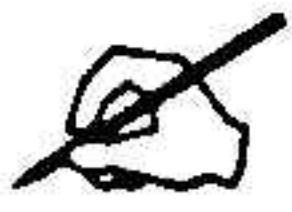
పక్క ఉండి రాజకీయ పోరాటం చేస్తున్నాయి. ఐఎంఎఫ్ మధ్యలో తలదూర్చి ప్రభుత్వ వాదనకు మద్దతు వలికింది. బ్రెజిల్ లోని జాతీయ పౌర సంస్థల సంప్రదించ కుండా కనీసం సమాచారం ఇవ్వకుండా ప్రపంచబ్యాంకు తన భూ సంస్కరణల ప్రాజెక్టును దేశంలో ప్రారంభించింది. దీనిపై గ్రామీణ శ్రామికుల సంఘాలు కొన్ని ప్రతిపాదనలు చేసి చర్చించేందుకు ముందుకు వచ్చినప్పటికీ ల్యాండ్ బ్యాంకు, బ్రెజిల్ ప్రభుత్వం అందుకు తీరస్కరించాయి.

భూమి ఉపయోగంలో లేకుండా బీడు పడి ఉంటే భూస్వామి మనోభీష్టాలతో నిమిత్తం లేకుండా దాన్ని పంపిణీ చేయవచ్చేనే అంశంపై ఎంఎస్ టీకి, ప్రభుత్వానికి మధ్య ఒక అవగాహన కుదిరింది. కానీ ప్రపంచబ్యాంకు వ్యవస్థ స్వేచ్ఛా వాణిజ్య సూత్రాలను ముందుకు తెచ్చింది. భూ సంస్కరణల కార్యక్రమాన్ని ప్రయివేటీకరించారు. ప్రపంచబ్యాంకు ఆలోచనలకు అనుగుణంగా ఈ చర్యను బ్రెజిల్ ప్రభుత్వం తీసుకుంది. దీని ప్రకారం భూమిలేని పేదలు అప్పుల కోసం ప్రభుత్వానికి దరఖాస్తు చేసుకోవచ్చు. ఆ రుణాలను ఉపయోగించుకుని మార్కెట్ ధరలకు అనుగుణంగా భూములను భూస్వాముల నుండి కొనుక్కోవాల్సి ఉంటుంది. తమ భూమి ఎన్ని వేల ఎకరాలు నిరుపయోగంగా పడి ఉన్నప్పటికీ భూస్వాములపై ప్రభుత్వం ఎలాంటి ఒత్తిడి తీసుకురాదు.

బ్యాంకు ఇచ్చే రుణాలకు ఉన్న కఠిన షరతులేంటో కూడా చాలా తక్కువ మందికి మాత్రమే తెలుసు. రుణాలపై వడ్డీ 18 శాతం కంటే ఎక్కువగా ఉంది. ఈ వడ్డీలు చెల్లించడానికి పేద రైతులు కొద్ది సంవత్సరాల్లోనే తమకు భూమిని తిరిగి కోల్పోవాల్సి ఉంటుంది. రుణాల చెల్లింపునకు గ్రేస్ పీరియడ్ ను ల్యాండ్ బ్యాంక్ ఐదేళ్లకు పెంచేసింది. (గతంలోని ప్రభుత్వ కార్యక్రమం క్రింద రుణాల చెల్లింపునకు గ్రేస్ పీరియడ్ ఐదేళ్లుగా ఉంది.) కొత్త దాని ప్రకారం వ్యవసాయానికి అవసరమైన రుణాలు పొందడానికి అవకాశాలు లేవు. రాబోయే పదేళ్ల కాలంలో 200 కోట్ల డాలర్ల రుణాలను అందజేయాలని ల్యాండ్ బ్యాంక్ చేస్తున్న ఆలోచన వల్ల ద్రవ్యోల్బణం పెరిగిపోయే ప్రమాదం ఉందని ఎంఎస్ టీ న్యాయవాదులు ఆందోళన చెందుతున్నారు. మొత్తంగా ఐఎంఎఫ్, ప్రపంచబ్యాంకు ఆదేశిత విధానాలు దేశంలో భూ సంస్కరణలకు తూట్లు పొడిచి సామాజిక అనమానతలకు, ఆర్థిక సంక్షోభానికి కారణమయ్యాయి.

కె. ఎన్. ఫణిక్కర్

బాబ్రీ మసీదు నేలమట్టమైన తదుపరి దశకం భారతదేశ రాజకీయ చరిత్రలో ఒక ప్రమాదకరమైన దశకం. ఎందుకంటే, ఏ మాత్రం అనుమానం లేకుండా హిందూ మతోన్మాద ఫాసిస్టు నిజస్వరూపం యీదశకంలో బట్టబయలైంది. ఈ కాలంలో మతోన్మాదం తన బలాన్ని పుంజుకొని చరిత్రలో ఒక నూతన దశలో ప్రవేశించి, రాజకీయాలను సమాజాన్ని విషకౌగిలిలోకి తెచ్చుకొంది. చాలా మంది పరిగణించే మాదిరి అది ఇంకెంత మాత్రం ఒక సాధారణ పరిణామం కాదు. వారి దృష్టిలో కేవలం అదొక అభివృద్ధి నిరోధక తిరోగమన దృక్పథంతో వున్న మతతత్వం

దాపురించింది. ఈ రెండూ ఒక దానికొకటి చేదోడు వాదోడుగా వుంటూ ఒకదాన్ని యింకొకటి బలపరుస్తూ వుంది. ప్రస్తుతం దేశం ఎదుర్కొనే సామాజిక ఆర్థిక రాజకీయ ప్రతిష్టంభనకు దారితీసేందుకు ప్రధాన కారణం ఆ రెంటి యొక్క అవినాభావ సంబంధమే.

హిందూ మతతత్వం అది ప్రారంభ మైనప్పటి నుంచి బహుళ ముఖ లక్షణాలతో కూడి వుంది. దాని లక్ష్యం రాజకీయాధికారం. దాన్ని ప్రజల సామాజిక సాంస్కృతిక చైతన్యాన్ని పూర్తిగా తారుమారు చేయడం ద్వారా సాధించాలనుకుంది. అందువల్లనే సంఘపరివార్ వివిధ రకాల ఎత్తుగడలను అవలంబిస్తూ వుంది. ప్రజల సామాజిక సాంస్కృతిక జీవితంలో ఎడతెగకుండా జోక్యం చేసుకుంటూనే, ఎన్నికల రాజకీయాలను వాటితో జోడిస్తూ వుంది. గత వది నంవత్సరాల్లో మతతత్వం ఎన్నడూ లేని

ఉంది. ఎన్నికల్లో కొద్దిపాటి మద్దతు సంపాదించినా భారతీయ జనతాపార్టీ కేంద్రంలో ప్రభుత్వానికి నాయకత్వం వహించగలిగింది. దానికి ప్రధానకారణం, లౌకికతత్వ పార్టీలుగా అనుకున్న వాటి మద్దతు. అధికారాన్ని పంచుకునేందుకు ఆ పార్టీలను దగ్గర చేరుకుంది. దాని సిద్ధాంతాలను ప్రక్కన పెట్టింది. అయోధ్యలో దేవాలయ నిర్మాణం, కామన్ సెవిల్ కోడ్ పార్లమెంటులో ప్రవేశపెట్టడం రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 370ని రద్దు చేయడం లాంటివి బిజెపి దీర్ఘకాలిక నినాదాలైనప్పటికీ వాటిని ప్రక్కన పెట్టింది. నేషనల్ డెమోక్రటిక్ అలయన్స్ ఏర్పాటు కోసం అంగీకరించిన కనీస ఉమ్మడి కార్యక్రమం ఒక రాజకీయ అవకాశవాద విన్యాసం తప్ప

జాతిశ్రేయస్సుకు అంకితమైందికాదు. బిజెపికి, దాని మిత్రపార్టీలకు వెనక వున్న చోదక శక్తి అధికార వాంఛ తప్ప మరేమీ కాదు. తమ ప్రయోజనాలను నెరవేర్చుకునేందుకు ప్రభుత్వ సంస్థలను వుపయోగించుకోవాలనే రాజకీయ వ్యూహంతోనే వారి మధ్య సంధి కుదిరింది. అందువల్ల వాటికి ఒక పద్ధతి అంటూ లేదు. ఇలాంటి ప్రక్రియలో రాజకీయ, నైతిక విలువలు బాగా దెబ్బతిన్నాయి. సిద్ధాంతానికి కట్టుబడి వుంటానంటూ గర్వంగా చెప్పుకునే రాష్ట్రీయ స్వయం సేవక్ సంఘ్ యీ కుతంత్రాల్లో ఒక భాగస్వామి. బిజెపి, ఒక ప్రత్యేక తరహా పార్టీ అని, విలువల ప్రాధాన్యతగల రాజకీయ పార్టీ అని చెప్తూ యిలాంటి పద్ధతుల నవలంబించడం

దానికే చెల్లింది. ఈ పద్ధతుల వల్ల అది ఎంతో లాభపడింది. ఈ విజయం వల్ల ప్రభుత్వ యంత్రాంగాలను, మతతత్వపరం చేసే అవకాశం పరివార్ సంపాదించుకోవడం యిందులో ప్రధానమైంది. సంకీర్ణ ప్రభుత్వాన్ని ఒక తాత్కాలిక దశ అని యీ దశలోనే ప్రభుత్వ సంస్థల స్వభావాన్ని గుణాత్మకంగా మార్చాలని సంఘపరివార్ తలచింది. ఎల్.కె. అద్వాని మాత్రం దాన్ని వొప్పుకోలేదు. అది వేరే విషయం. జర్మనీలో నాజీల మాదిరి, ఇండియాలో యీ మతోన్మాదులు, ప్రజాతంత్ర సంస్థల ద్వారానే పనిచేస్తూ అదే సమయంలో వాటిని తమకు అనుకూలంగా మలచుకుంటారు. రాజస్థాన్, మధ్యప్రదేశ్, ఉత్తరప్రదేశ్ రాష్ట్రాల్లో అధికారంలో బిజెపి వున్నప్పుడు పరివార్ కార్యకర్తల నుండి చాలా మందిని ప్రభుత్వోద్యోగాల్లోనూ, పోలీసు శాఖల్లోనూ నియమించింది. ప్రభుత్వ యంత్రాంగాల మతతత్వీకరణ గుజరాతులో స్పష్టంగా కనిపిస్తుంది. ఈ మధ్య జరిగిన మతతత్వ మారణకాండలో ప్రభుత్వాధి కారులు,

దశకం

ప్రమాదకరమైన

మాత్రమే అయితే, అది ప్రస్తుతం భారతదేశ రాజకీయాల్లో కేంద్ర స్థానాన్ని ఆక్రమించి, కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని, కొన్ని రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలను నియంత్రిస్తూ వుందనే విషయం నిజం. ఈ ప్రక్రియలో నిర్ణేతుక రాజకీయాలను సంస్థాపన చేసింది. అధికారం సంపాదించేందుకు ఒక సాధనంగా బలప్రయోగానికి పాల్పడింది. ప్రజా చర్చావేదిక ద్వారా లౌకిక స్వభావాన్ని బలపీన పరిచింది. 1992లో బాబ్రీ మసీదు విధ్వంసం 2002లో గుజరాత్ మారణహోమాల మధ్య సంఘపరివార్ ఏర్పాటు చేసిన వివిధ సంస్థల సమిష్టి దాడులతో ప్రజాతంత్రరాజ్య మార్గదర్శక సూత్రాలు తీవ్రంగా దెబ్బతిన్నాయి. ఈ కాలంలో భారతదేశ సమాజం గుర్తించలేని విధంగా మారిపోయింది. సమాజపు ప్రతిబింబమైన ప్రజావేదిక మతతత్వ భావాలను ఒక ప్రక్క యింకొక ప్రక్క అధునాతన చిహ్నాలను ప్రదర్శిస్తూ వుంది. మొదటిది, మూఢనమ్మకాలను, తిరోగమన భావాలను సమాజం విస్మృతంగా అంగీకరించేందుకు దారితీస్తే, రెండవది అత్యధిక జనాభా పేదరికంలో మ్రగ్గుతూ వున్నా అంతా సుసంపన్నంగా వుందనే అభిప్రాయాన్ని ప్రదర్శిస్తూ వుంది. ఇలాంటి పరస్పర వ్యతిరేక పరిస్థితి మతోన్మాదంవల్లనూ ప్రపంచీకరణ వల్లనూ

విధంగా విజృంభించటానికి కారణం యీ ఫలప్రదమైన జోడింపే. దానికి ప్రజాపుద్యమ స్వభావాన్ని జొప్పించింది. అయితే, మతతత్వానికి సామాజిక మద్దతు కంటే రాజకీయ విజయం ఎక్కువగా

సిద్ధాంతానికి కట్టుబడి వుంటానంటూ గర్వంగా చెప్పుకునే రాష్ట్రీయ స్వయం సేవక్ సంఘ్ యీ కుతంత్రాల్లో ఒక భాగస్వామి. బిజెపి, ఒక ప్రత్యేక తరహా పార్టీ అని, విలువల ప్రాధాన్యతగల రాజకీయ పార్టీ అని చెప్తూ యిలాంటి పద్ధతుల నవలంబించడం దానికే చెల్లింది. ఈ పద్ధతుల వల్ల అది ఎంతో లాభపడింది. ఈ విజయం వల్ల ప్రభుత్వ యంత్రాంగాలను, మతతత్వపరం చేసే అవకాశం పరివార్ సంపాదించుకోవడం యిందులో ప్రధానమైంది.

పోలీసులు పక్షపాతంతో పనిచేశారు. ప్రభుత్వ సంస్థల స్వతంత్ర స్వభావాన్ని మార్చి అవి తన సైద్ధాంతిక పాత్ర నిర్వహించే సాధనాలుగా మార్చేందుకు కేంద్ర ప్రభుత్వం ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకుంది. ఐసిహెచ్ఆర్ మరియు ఎన్సిఇఆర్టి దానికి మంచి ఉదాహరణలు. ఇండియన్ కౌన్సిల్ ఫర్ హిస్టారికల్ రీసెర్చ్ ని హిందుత్వ అభిమానులతో ముంచెత్తారు. దాని వున్నతాధికారి యీ మధ్యనే పరివార్ తీర్థం పుచ్చుకున్నాడు. ఆయన కుల వ్యవస్థను శ్లాఘిస్తూ ప్రస్తుత హిందుత్వ పునరుజ్జీవంపై అత్యుత్సాహాన్ని వెలిబుచ్చాడు. ఈ సంస్థలను తమ నియంత్రణ లోకి తీసుకోవడంలోని వుద్దేశ్యం కేవలం తమ వారికి ఉద్యోగాల నిచ్చేందుకు మాత్రమే కాదు. అందులో తమ సిద్ధాంతపరమైన స్వభావం కూడా యిమిడి వుంది. ఐసిహెచ్ఆర్ మరియు ఎన్సిఇఆర్టి లను తమ కంట్రోల్ లో వుంచుకున్న వుద్దేశ్యం చరిత్రకు హిందూ భావజాలాన్ని అంటిగట్టి ప్రచారం చేసుకోవటానికి, ఒక విధమైన విద్యా విధానాన్ని ప్రవేశపెట్టి, దాంతో మతతత్వ రాజకీయ ప్రయోజనాలను ముందుకు తీసుకొని పోవటానికి వుద్దేశింపబడింది.

గత పది సంవత్సరాల్లో మతతత్వం పౌర సమాజంలో చాలా వరకు చొచ్చుకొని పోయింది. ఫలితంగా ప్రజల చర్చాధోరణిలో చాలా మార్పులు వచ్చాయి. ఆ మార్పులవల్ల సమాజంపైన, రాజకీయ వ్యవస్థలపైన మతతత్వ సిద్ధాంతాలకు ఒక విధమైన చట్టబద్ధత అంగీకారం ఏర్పడినట్లు కనిపిస్తుంది. ఉదాహరణకు హిందూరాష్ట్రం భావం లౌకిక తత్వానికి కట్టుబడి వున్న వారు సైతం, హిందువులు మెజారిటీగా వున్నందున జాతిపై హిందువులకే హక్కు వుందనే అభిప్రాయం ఏర్పరచుకోవటానికి వీలుంది. ఇదే భావాన్ని మైనారిటీలలో ఒక వర్గం వ్యక్తం చేస్తూ వాస్తవాన్ని గుర్తిస్తూ దానికి అనుగుణంగా తమ జీవిత గమనాన్ని మార్చుకునేందుకు తయారైంది. అదే తరహాలో హిందూదేశ నాగరికతను 'హిందూనాగరికత'గా అంగీకరించే పరిస్థితి వచ్చింది. ఫలితంగా హిందూయేతర లందరూ బయటి వారుగా గుర్తింపబడ్డారు. హిందువులు కాని వారంతా దేశానికి నమ్మకస్తులు కాదు అనే భావాన్ని సమర్థించే వారిలో కేవలం కరడుగట్టిన మతోన్మాదులే కాదు, పరివార్ ప్రచారానికి లొంగిపోయిన చాలా మంది అమాయకులు కూడా వున్నారు. ఫలితంగా సమాజంలో మతపరమైన విభజన ఏర్పడింది. గత పది సంవత్సరాల కాలంలో హిందూ మతతత్వం, మతోన్మాదాన్ని పెంపొందించే పనిలో నిమగ్నమై వుంది. విశ్వహిందూ పరిషత్, భజరంగ్ దళ్ లాంటి సంస్థలు యీ మతోన్మాదాన్ని ఆసరాగా చేసుకొని బలపడిపోయాయి.

గత పది సంవత్సరాల్లో మార్పు అతి

త్వరగా వచ్చినప్పటికీ అది చాలా కాలం నుండి వస్తూ వుంది. దీర్ఘకాలంగా పరివార్ కు సంబంధించిన వివిధ సంస్థలు చేపట్టిన సాంస్కృతిక, సైద్ధాంతిక కార్యక్రమాల ఫలితమే యీ మార్పు. వీటి అన్ని కార్యక్రమాల ధ్యేయం ఒక్కటే. హిందూ జాతిని పునఃనిర్వచన చేయడం. విద్య, చరిత్ర, పురావస్తు, సంగీతం, సాహిత్యం లాంటి సమాజ మనుగడకు సంబంధించిన ప్రతి అంశంలోనూ తమ రంగు పులమడంలో అవి విజయవంతమయ్యాయి. దీని ఫలితమేమంటే ప్రజల ఆలోచనలో మార్పు రావడం. ఆ మార్పు లౌకికతత్వం నుండి మతతత్వంవైపు మరలడం,

గత పది సంవత్సరాల
కాలంలో హిందూ మతతత్వం
సాధించిన రాజకీయ విజయం
* తన స్వంత బలం వల్లకాదు.
లౌకికతత్వ పార్టీలుగా
చెప్పుకొనే పార్టీలు యిచ్చిన
మద్దతు వల్లనే అధికారంలోకి
వచ్చింది. స్వాతంత్ర్యానంతరం
దేశంలో చాలా రాజకీయ
పార్టీలు పుట్టుకొచ్చాయి. అవన్నీ
సిద్ధాంతాల ఆధారంగానో, లేక
రాజకీయ విభేదాల వల్లనో
ఏర్పడినట్లు భావించలేము.
వ్యక్తుల ప్రయోజనాలు,
పలుకుబడి ఆధారంగా
ఏర్పడ్డాయి. చాలా వరకు,
రాజకీయ విభేదాలుగా పిలిచే
వన్నీ తమ స్వంత
ప్రయోజనాలను
సాధించేందుకు వేసే
ఎత్తుగడలే, వారికి అధికారమే
పరమావధి .

వాస్తవంలో పరివార్ తన రాజకీయ పలుకుబడిని పెంచుకోవటానికి పునాది సామాజిక చైతన్యంలో వచ్చిన మార్పు.

గత పది సంవత్సరాల కాలంలో హిందూ మతతత్వం సాధించిన రాజకీయ విజయం తన స్వంత బలం వల్లకాదు. లౌకికతత్వ పార్టీలుగా చెప్పుకొనే పార్టీలు యిచ్చిన మద్దతు వల్లనే అధికారంలోకి వచ్చింది. స్వాతంత్ర్యానంతరం దేశంలో చాలా రాజకీయ పార్టీలు పుట్టుకొచ్చాయి. అవన్నీ సిద్ధాంతాల ఆధారంగానో, లేక రాజకీయ విభేదాల వల్లనో ఏర్పడినట్లు భావించలేము. వ్యక్తుల ప్రయోజనాలు, పలుకుబడి ఆధారంగా ఏర్పడ్డాయి. చాలా వరకు, రాజకీయ విభేదాలుగా పిలిచే వన్నీ తమ స్వంత ప్రయోజనాలను సాధించేందుకు వేసే ఎత్తుగడలే, వారికి అధికారమే పరమావధి . ఎలాంటి

వారికైనా, ఎలాంటి పార్టీకైనా అధికారంకోసం మద్దతునిస్తారు. అందువల్ల గత పది సంవత్సరాల కాలంలో లౌకికతత్వాన్ని గట్టిగా సమర్థించి సంఘపరివార్ సిద్ధాంతాన్ని ఆచరణను తీవ్రంగా విమర్శించిన చాలా రాజకీయ పార్టీలు ప్రస్తుతం మతతత్వ పార్టీ వైపులో చేరి దానికి అధికారాన్ని వొప్పగించాయి. ఇది పరివార్ అవకాశాల్లో గుణాత్మక మార్పుకు దారితీసింది. లౌకికతత్వ పార్టీల మద్దతు వల్ల పరివార్ కు రాజకీయ చట్టబద్ధత ఏర్పడింది. అన్నింటికంటే ముఖ్యమైంది తమకు అవసరమైన వారందరికీ పదవులను పంచిపెట్టే అధికారం వచ్చింది. మతతత్వ ప్రయోజనాల కోసం ప్రభుత్వ సంస్థలను తీర్చిదిద్దుకునే అధికారం దానికొచ్చింది. దీనికి కొట్టవచ్చినట్లుగా వుండే ఒక ఉదాహరణ విద్య స్వభావాన్ని మార్చి లౌకికతత్వం నుండి మతతత్వం వైపు మరల్చడం.

గత పది సంవత్సరాల్లో మేధోపరమైన, సాంస్కృతిక పరమైన రంగాలను ప్రభావితం చేసేందుకు సంఘపరివార్ చాలా చొరవ చూపింది. అంతకు ముందు ఆ రంగాల్లో దానికి అంతగా స్థానం వుండేదికాదు. ఇప్పుడు దానికి మంచి అవకాశాలు వచ్చాయి. అధికారం చేతులో వుంది కాబట్టి మేధావులను, కొంతమందిని దగ్గర చేర్చుకొని వారికి పదవుల నొప్పజెప్పింది. వారు ఐసిహెచ్ఆర్, ఐసిఎస్ఎస్ఆర్ , ఎన్సిఇఆర్టి లాంటి సంస్థల ద్వారా మతతత్వ సిద్ధాంతాలను ప్రచారం చేయడంలో నిమగ్నమైవున్నారు. ఎంత గట్టి ప్రయత్నం చేసినా ఏ ఒక్క ప్రముఖ విద్యావేత్తగాని, సాంస్కృతిక కర్తకర్తగాని యీ క్యాంపులో చేరటానికి వొప్పుకోలేదు. ఇలాంటి అననుకూల పరిస్థితిని ఎదుర్కొన్న పరివార్ లౌకిక తత్వ మేధావి వర్గంపై లేనిపోని నేరాలను, అభియోగాలను మోపి దాన్ని అపహాస్యం చేసేందుకు ప్రయత్నించింది. చరిత్రకారులకు వ్యతిరేకంగా అరుణ్ శౌరి చేసిన దుష్ప్రచారం ఆ దిశలో అత్యంత ప్రచారం పొందిన ప్రయత్నంగా చెప్పవచ్చు. విషపూరితదాడికి చరిత్రకారులను గురి చేయడం కేవలం యాధృచ్ఛికం కాదు. జాతిని హిందుజాతిగా పునః నిర్వచించేందుకు, గతానికి చట్టబద్ధత కల్పించేందుకు గాను చరిత్రకు మతతత్వ రంగును పులమటానికి సంఘపరివార్ ప్రయత్నిస్తూ వుంది. లౌకిక తత్వ మేధావి వర్గంపై దాడి చేయడంలోని ముఖ్యుడద్యేత్యం అలాంటి మేధావులను బెదిరించి వారి నోరునొక్కి మతతత్వ చర్చలోను విస్తృత పరిచి అందులో పరివార్ స్వేచ్ఛను సంపాదించుకోవటానికే. ఈ ప్రయత్నంలో పరివార్ చాలా వరకు కృతకృత్యురాలైంది. బాబ్రీ మసీదు విధ్వంసం తర్వాత వుదారవాదులనోరు మూగబోయింది. నిజానికి, చాలా మంది లౌకిక తత్వ మేధావులు తమ నోళ్లనైనా మూసుకుని

ప్రమాదకరమైన దశకం

వుండాలి. లేదా 'హిందూత్వ'లో కొన్ని సుగణాలను పసిగట్టినా వుండాలి.

బాబ్రీ మసీదు విధ్వంసం మతతత్వ చరిత్రలో ఒక నూతన దశకు నాంది పలికింది. మతతత్వ భావాలతో వున్న మూకలు సమీకృతమై అదుపు లేని హింసాకాండకు పాల్పడ్డాయి. అవి మతతత్వంలో నిగూఢంగా వున్న ఫాసిస్టు ధోరణిని వెలిబుచ్చాయి. ఆ తదుపరి కాలంలో ఫాసిస్టుల బలం ముఖ్యంగా ఆర్ఎస్ఎస్ విశ్వహిందూ పరిషత్ల బలం అసహనం, హింసాకాండల రూపంలో బయట పడింది. ఈ కాలంలో లౌకిక తత్వాన్ని ఆచరించే వారిపై శారీరక దాడులు కూడా పెరిగాయి. అత్యంత గౌరవనీయులైన దిలీప్ కుమార్, ఎంఎఫ్ హుస్సేన్, కమలాసురయా లాంటి వారు కూడా పరివార్ సంస్థల ఆగ్రహానికి గురికాక తప్పలేదు. ప్రభుత్వ సహకారంతో పౌర సమాజం విస్తృతంగా పాల్గొన్న గుజరాతు మారణహోమం, రెండవ అతిపెద్ద మతోన్మాద దురహంకార చర్య. దాని నిర్వహణ ముందుగానే వేసిన పథకం. అమానవీయత అన్ని ఫాసిజం లక్షణాలతో కూడుకున్నట్టవి. మతతత్వ రెండవ దశకు గుజరాతు ఒక ప్రతి బింబం. అదొక పాసిజందశ. ప్రభుత్వం, పౌరసమాజం మతోన్మాద పిడికిలిలో యిమిడి పోయాయి. ఈ కలయిక మతతత్వ ఫాసిజం నిజమని నిరూపించింది.

మతోన్మాదం పెరుగుదల పూర్తిగా చరిత్రకే పరిమితమైలేదు. లౌకిక శక్తుల వైఫల్య ఫలితం వల్ల కూడా అది పెరిగింది. చారిత్ర వారసత్వంగా వచ్చిన లౌకికతత్వ సాంప్రదాయాన్ని పొడిగించి సామాజిక చైతన్యాన్ని సృష్టించలేక పోయాయి. రాజకీయ శక్తులు, లౌకికతత్వాన్ని ఏదో ఆషామాషీగా పరిగణించారు తప్పిస్తే లౌకికతత్వ నైతిక విలువలు దిగజారి పోవడంపై ఎలాంటి ఆందోళన పడలేదు. మతోన్మాదం పెద్ద సవాలుగా మారేంతవరకు వున్న పరిస్థితి అది. అలాంటి సవాలు ఎదురయ్యేటప్పటికీ, దానికి, శక్తివంతమైన ప్రత్యామ్నాయాన్ని లౌకిక శక్తులు చూపలేకపోయాయి. గుజరాతు మారణహోమం తర్వాత భారతదేశం ఎదుర్కొనబోయేది మతతత్వ ఫాసిజం యొక్క నిజస్వరూపం. అలాంటి సవాలును ఎదుర్కొనేందుకు లౌకిక శక్తులు, తమ చేతగాని తనాన్ని ప్రదర్శిస్తున్నాయి.

బాబ్రీ మసీదు విధ్వంసం, గుజరాతు మారణహోమం మధ్య వున్న పది సంవత్సరాల కాలం భారతదేశ ఆధునిక చరిత్రలో ఒక ప్రమాదకరమైన దశాబ్దం. ఎందుకంటే యీ కాలంలో హిందూ మతోన్మాదం ఒక పాసిస్టు దశకు చేరింది. దానికి దౌర్జన్యపూరిత సామాజిక, రాజకీయ పునాది ఆధారంగా ఒక స్పష్టమైన అజెండా వుంది. మతోన్మాదం యింత వరకు విభిన్నమతాల మధ్య విభేదాలను, కొట్లాటలను రెచ్చగొట్టడం ద్వారా బలపడింది. అయితే ప్రస్తుతం అది యింకా ఎక్కువ దురాలోచనతో పథకాన్ని రూపొందించింది. ఫాసిజం మాదిరి అదొక రాజకీయ పథకం పునరుద్ధరణ. ఆత్మగౌరవం, జాతి ఆధిక్యత ఆధారంగా జాతి నిర్మాణం అనే నినాదంతో ప్రజల దృష్టిని ఆకర్షిస్తూ వుంది. ప్రజాస్వామ్య వ్యతిరేక నిరంకుశ, అభివృద్ధి నిరోధక, దీర్ఘకాల పథకంలో గుజరాతు జాతి ప్రక్షాళనం ఒక భాగం. మధ్యతరగతి ప్రజల సాంస్కృతిక సంక్షోభం తీవ్రతర మవ్వటానికి, పేద ప్రజలు మరింత పేదరికంలో దిగజారటానికి కారణమైన ప్రపంచీకరణ ప్రభావం, జాతీయవాదానికి హేతురహితంగా దాన్ని అనుసరించటానికి దారి తీసింది. ఫాసిజం ఛాయలు అయోధ్యలో బయటపడ్డాయి. ఫాసిజం నిజంగా దాపురించిందని గట్టిగా, స్పష్టంగా గుజరాతు ప్రకటించింది. గత దశకం యీ మార్పుకు సంధికాలం. ప్రజాస్వామ్య శక్తుల పరిమితులు, బలహీనతల వల్లనే యిది సాధ్యమైంది. ఒక ప్రమాదకర దశకంను దేశం అనుభవించింది. ఆ అనుభవ గుణపాఠాలు బవిష్యత్తుకు ఒక హెచ్చరిక. దాన్ని లౌకికశక్తులు విస్మరించటానికి వీలులేదు.

ప్రపంచ పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థలో నూతన పరిణామాలు

(5 వ పేజీ తరువాయి)

సంస్థలుగా పరిగణించబడే బహుళజాతి సంస్థలు సైతం నేటి ప్రపంచ పెట్టుబడిదారీ దశలో స్పెక్యులేషన్ కార్యకలాపాలకు పాల్పడుతున్నాయి. అందువల్ల 'అంతర్జాతీయ ఫైనాన్స్ పెట్టుబడి' అనే దానికి బహుళ జాతి సంస్థల కన్నా విస్తృతి అధికంగా ఉన్నప్పటికీ ఇది బహుళజాతి సంస్థల నుండి వేరుగా ఉండేది కాదు.

అయితే ఇది బహుళజాతి సంస్థలు స్పెక్యులేషన్ మినహా మరేమీ చేయవు అని చెప్పడమూ కాదు. నేడు పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థ అంతా స్పెక్యులేటర్ల సమూహం అని చెప్పడం కూడా కాదు. నేటి పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థలో అంతర్జాతీయ ఫైనాన్స్ పెట్టుబడి అనేది నూతన, నిర్ణయాత్మక అంశంగా వచ్చి చేరిందని చెప్పడమే దీనిర్థం. నిర్ణయాత్మకం ఎందుకంటే, ప్రస్తుత ఆర్థిక జీవనానికి సంబంధించిన ఆచరణాత్మక సమస్యదేన్నయినా దీనితో నిమిత్తం లేకుండా అర్థం చేసుకోవడం అసాధ్యం. మరో విధంగా చెప్పాలంటే, 'పాత పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థ' కొనసాగుతుంది. దానిపైన, దానితో పెనవేసుకొని అంతర్జాతీయ ఫైనాన్స్ పెట్టుబడి అనే నూతన అంశం చేరుతుంది. ఫైనాన్స్ పెట్టుబడి ఆవిర్భావం పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థకు 'కొన్ని అంశాల పొందిక'ను తెచ్చి పెట్టిందని లెనిన్ చెప్పారు. ఇప్పుడు ఈ పొందిక నూతన స్వరూపాన్ని సంతరించుకుంది.

8. అంతర్జాతీయ ఫైనాన్స్ పెట్టుబడి తన స్వేచ్ఛా చలనానికి ఎదురయ్యే అడ్డంకులన్నింటినీ తొలగించుకోవాలని చూస్తుంది. ప్రపంచమంతా సంచరించి స్పెక్యులేటివ్ లాభాలను పెంచుకోవాలని చూస్తుంది. ప్రపంచంలో కారుచౌకగా లభించే ఆస్తులు ఎక్కడ ఉన్నా మరిన్ని లాభాలు సంపాదించే ఉద్దేశ్యంతో వాటిని కొనుగోలు చేయాలని చూస్తుంది. నామమాత్రపు ధరలకు లభించే ఖనిజ సంపదను స్వాధీనం చేసుకోవాలని చూస్తుంది. ప్రపంచాన్ని కొన్ని భాగాలుగా విడగొట్టడం. ఒక్కోభాగంపైన ఒక సంపన్న పెట్టుబడిదారీ దేశం పలుకుబడి కలిగి ఉండటం, మరొక సంపన్న పెట్టుబడిదారీ దేశాన్ని దానిలోకి అనుమతించకపోవడం నేటి అంతర్జాతీయ ఫైనాన్స్ పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థ ప్రయోజనాలకు అనుగుణమైనది కాదు. వివిధ పెట్టుబడిదారీ దేశాలకు సంబంధించిన ఉత్పాదక పెట్టుబడులు సైతం, పూర్తిగా ఒక దేశపు పలుకుబడి మాత్రమే లేనప్పటికీ, అలా ఉన్నప్పుడు లభించే ముడి సరుకుల గ్యారంటీ వనరులు, గ్యారంటీ మార్కెట్లు లభించినట్లయితే అదే విధమైన ప్రయోజనాన్ని పొందుతాయి. పూర్తిగా తమ పలుకుబడి మాత్రమే కలిగిన రంగాలను రూపొందించుకోవడం నేడు ద్వితీయ ప్రాధాన్యత కలిగిన అంశంగా మారింది. ఇది సామ్రాజ్యవాదుల మధ్య వైరుధ్యాలను నెమ్మదింపచేయడానికి దోహదపడుతుంది. ఇదే విధమైన మరొక అంశం ఏమంటే ఫైనాన్స్ పెట్టుబడి అంతర్జాతీయకరణ ఫలితంగా ఒక సామ్రాజ్యవాద దేశంలోని సంపన్నుడు మరొక సామ్రాజ్యవాద దేశంలో కూడా సంపద కలిగి ఉండే అవకాశం. వివిధ దేశాల్లో సంపద కలిగి ఉండటం ప్రపంచ వ్యాప్తంగా ఇలా పెనవేసుకొని పోవడం సామ్రాజ్యవాద దేశాల మధ్య ఒక ఐక్యతా భావాన్ని కలుగజేస్తుంది. సామ్రాజ్యవాద దేశాలు తమ మధ్య వైరుధ్యాలను తగ్గించుకొని అంతర్జాతీయ వేదికపై వర్తమాన దేశాలపట్ల ఉమ్మడి వైఖరి గైకొనడానికి దారితీస్తుంది. డబ్ల్యు.టి.ఓ విషయంలో ఈ అంశం మరింతగా స్పష్టమయింది. సంపన్న దేశాల మధ్య వైరుధ్యాలు డబ్ల్యు.టి.ఓ. కష్టాలను ఎదుర్కోగలమన్న ఆశను వర్తమాన దేశాలలో రేకెత్తించాయి. కాని సామ్రాజ్యవాద దేశాలు మాత్రం డబ్ల్యు.టి.ఓ. ఒప్పందాన్ని వర్తమాన దేశాలపై రుద్దడంలో ఒక్కటిగా వ్యవహరించాయి.

(మిగతా వచ్చే సంచికలో)

సామ్రాజ్యవాద పాలనలో పరిశ్రమాభివృద్ధి మెల్లగా ముదుకు వెళ్లడానికి కారణం ఆ వ్యవస్థలోనే ఉంది. సామ్రాజ్యవాద పాలనే అసలు స్వతంత్ర పరిశ్రమాభివృద్ధికి వ్యతిరేకం. కాబట్టి ఇతర ఆటంకాలను దాటివేయగలిగిన భారత ప్రజల శక్తినంతటినీ సామ్రాజ్యవాద తత్వం అన్ని విధాలా అణచివేస్తుంది.

సామ్రాజ్యవాదుల వలనదేశ విధానం ప్రజల ఆర్థికాభివృద్ధిని తన గుప్పిట ఉంచుకుని నులిమిపారవేస్తుంది.

ఒక వైపు భారత పరిశ్రమలు అభివృద్ధి కావాలనే వాంఛ, మరొక వైపు జారిపోతున్న బ్రిటిష్ భాగాన్ని భారత మార్కెట్టులో ఎలాగైనా నిలుపుకోవాలనే కోర్కెతో ఉన్న పరస్పర వైరుధ్యం మాత్రమే కాదు. సామ్రాజ్యవాద దోపిడీ విధానంలో భారతీయుల స్వదేశ వర్తకం యొక్క సమస్యలు తీర్చరానివవుతాయి. ఎందుకంటే రైతులు విపరీతమైన దారిద్ర్యంతో బాధపడుతున్నారు కనుక.

భారత దేశ పారిశ్రామిక సమస్యను, వ్యవసాయ సమస్యను వేరుగా ఉంచి పరిష్కరించడం సాధ్యం కాదు. అది సామ్రాజ్యవాదపు పునాదులకు చెందినది.

నేడు ఆధునిక స్థాయిలో ఉత్పత్తిశక్తులు అభివృద్ధి చెందేందుకు తగిన పరిస్థితులు పరిపక్వమయ్యాయి. ఈ అవసరం ఏటేటా అత్యవశ్యకం. తప్పనిసరి అవుతోంది.

ఆధునిక సామ్రాజ్యవాదం పెట్టుబడిదారీ పాలన యొక్క విప్లవ పాత్ర - ఆ విప్లవానికి తగిన భౌతిక పరిస్థితులను ప్రవేశపెట్టే పాత్రను ఇక నిర్వహించడం లేదు. తన విచ్ఛిన్న శక్తులతో దారిని సరిచేసి నూతన శక్తులకు దారి కల్పించడం లేదు. పైగా

మార్క్సిస్టుమేధావి రజనీపామీదత్ సూక్తులు

పురోగమిస్తున్న ఉత్పత్తి శక్తులకు ప్రధాన ఆటంకంగా తయారై వాని అభివృద్ధిని ఆర్థిక రాజకీయ అధికారంతో అన్ని సాధనాల ద్వారా విచ్ఛిన్నపరుస్తున్నది.

భారతదేశంలో పెట్టుబడిదారీ విధానం భౌతికంగా విప్లవపాత్రను నిర్వహిస్తుందని ఇక చెప్పడం సాధ్యం కాదు. నేటి ఆధునిక సామ్రాజ్యవాద పాత్ర పరిపూర్తిగా సమగ్రంగా అభివృద్ధి నిరోధక పాత్రగా మారింది.

19వ శతాబ్ది మొదటి భాగంలో ముందుకు నడుస్తున్న పెట్టుబడిదారీ విధానం భారతదేశ ప్రాచీన సమాజ వ్యవస్థతో తలపడి, బుద్ధిపూర్వకంగా కూడా కొన్ని అభివృద్ధి నిరోధక, మత సాంఘిక కట్టుబాట్లపై దాడి సాగించింది. రాజులను ఒకరి తర్వాత ఒకరిని తొలగించి తన

ఏకాండ పాలనలో కలుపుకున్నది.

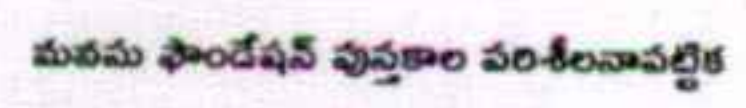
జారునాటి రష్యాలోని ఆఖరురోజుల్లోనూ, 18వ శతాబ్దిలో ఫ్రాన్సులోను కన్పించినట్లే, భారతదేశంలో రానున్న వ్యవసాయ విప్లవ చిహ్నాలు మనం చూడవీలవుతుంది.

భారతదేశంలో వ్యవసాయక విప్లవం, సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేకంగా అభివృద్ధి పొందుతున్న జాతీయ ప్రజాతంత్ర స్వతంత్ర్యోద్యమంతో సమ్మిళితమై ఉంది. ఈ రెండింటి సంయోగమే ఇపుడారంభం అవుతున్న భారత చరిత్రలోని నేటి నూతన దశకు కీలకం.

భారతదేశంలోని ఆధునిక రాజకీయ పరిస్థితి పరిశీలన, జాతీయ పోరాట సమన్వయ సమాలోచన వ్యవసాయక సమన్వయ పరిశీలనతో ప్రారంభం కావలసి ఉంటుంది.

రైతుకు భూమికి ఉన్న నేటి సంబంధ బాంధవ్యాల మీదనే, సామ్రాజ్యవాదం నిలబెట్టిన నేటి సమాజ వ్యవస్థకు ప్రజల దురవస్థకు ప్రాతిపదిక ఇమిడి ఉన్నది. తీవ్రమైన మార్పును తేగల మహత్తర శక్తులు ఇందులోనే అంతర్గతమై ఉన్నవి. ఆ శక్తులు సమీకరించబడి నేటి సమాజ వ్యవస్థను నిర్మూలించగలవు. నూతన వ్యవస్థకు దారితీయగలవు.

భారత దేశంలోని వ్యవసాయ సంక్షోభం సహజమైన అవకాశాలు లేకా కాదు. తగిన సమర్థత లేకనూ కాదు. వాళ్లకున్న అవకాశాల్లో రైతులు బాగా పనిచేస్తున్నారు. రైతులు అజ్ఞానంలో పడి ఉండడమూ సంక్షోభానికి కారణం కాదు. వారి అభివృద్ధి కుంటుపడిందంటే అందుకు కారణం సామ్రాజ్యవాద పాలన ఫలితం. అది నిలబెట్టిన సాంఘిక సంబంధాల ఫలితం మాత్రమే.

[illegible]